

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 20 (2151) 1991 GEGUŽĖ-MAY 14

• LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY

• 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416)275-4672

Glaudžios gretos - vienas kelias

Atvažiavę iš Lietuvos ir pirmą kartą pamatę per penkiasdešimt metų tautų maišymo katiluose neištirpusią išeiviją, klausia: ką jūs darėte, kad išliktote? Jei būtų tuo klausimu paskleista anketa, susilauktume turbūt ir įvairių atsakymų. Bet vyraujanti nuomonė bene būtų ta, kad mes laikėme vieni kitų rankas, kad buvome susikabinę ir kasdien težiūrėjome vieni į kitus, nei dieną, nei naktį neleidami nublankti laisvos Lietuvos vizijai.

TOKIAI būsenai išsilaikyti reikėjo ir pastangų, ir priemonių. Intensyvi ir šakota veikla čia bus suvaidinusi vieną svarbiausių vaidmenų. Tasai nuolatinis užsiangažavimas ką nors atlikti, tas vieno dalyko pradėjimas, vos kitam pasibaigus — darbų, įsipareigojimų ir planavimo slinktis mums neleido sustoti, kad išlikimo pulsas būtų ritmingas ir liudytų lietuviškojo gyvenimo pajėgumą. Kartais mes patys sau imame priekaištauti, kad viskas kartoja, darosi nuobodu, trūksta išradimo, daug kas atliekama atkiština, kad dingęs šviešusis idealizmas, jau maišomas su medžiaginių gėrybių trupiniais, kad trintys visuomeniniuose užsiėmimuose, savotiškas karjerizmas tapęs nebepagydoma liga. Ir dar vis kas nors ne taip, kaip turėtų būti — nors imk ir daužyk tą viską išduodantį mūsų krutėjimo veidrodį. O vis dėlto susumavus — kas taip, o kas ne taip — vertinimo svarščiai rodo gana svarius visokeriopos darbuotės laimėjimus užsibrėžtame tautinio išlikimo kelyje. Organizuota veikla, ypač jos didieji visą išeiviją sujudinantys renginiai, per ištisus dešimtmečius neleido atitrūkti nuo pagrindinio kelio, kuriuo žygiavo tūkstančiai to paties likimo tautiečių, vis matomų tuose didžiuosiuose suvažiavimuose. Lietuvių dienos, dainų ir tautinių šokių šventės, teatro festivaliai, jaunimo kongresai ir didesnės apimties stovyklos, sporto žaidynės, įvairių paskirčių saskrydžiai, studijų dienos — juk tai veiklos judintojai, kone visą išeiviją jungiantys įvykiai, be kurių jaustume tuštumą. Bet koks platesnio masto renginys pareikalauja iš rengėjų daug nelengvo darbo. O tai kaip tik ir tampa mūsų išeiviško gyvenimo varikliais, neleidžiančiais sustoti.

ŠIŲ metų didieji renginiai sujungia ne tik išeiviją, bet ir Lietuvą. Yra pagrindo tikėti, kad ir ateityje ne kitaip bus. Kultūrinio bendradarbiavimo ryšiai jungia jau ne vien pavienius asmenis, bet ir vis gausėjančias grupes, iš abiejų pusių teigiamai atsiliepiantys ir didžiulius užmojus savo gretų stiprinimui ir bendrinei tautos reprezentacijai. Lietuvių muzikos šventė Čikagoje gegužės 15-28 d.d. — tai vienas iš tų užmojų su plačia ligi šiol dar nematyta programa: religinės muzikos koncertu, poezijos diena, premijų vakaru, opera, baletu koncertu ir dainų švente, visa perpinant susitikimais, pobūviais bei išskilmingomis pamaldomis. Po šio didžiulio renginio, kurio pasisekimu netenka abejoti, visų akys nukryps į Argentiną, Urugvajų, Braziliją. Tenai, metams baigiantis ir kitiems prasidedant, Septintasis pasaulio jaunimo kongresas, tarsi koks olimpinis fakelas, vis nešamas iš kontinento į kontinentą, šviečiantis tautinio išlikimo kelius, suburs jaunąsias visų šalių lietuviškąsias atžalas. Pridėkime dar šią vasarą Lietuvoje įvyksiančias Ketvirtąsias pasaulio lietuvių sporto žaidynes — ir mąstyme, kokio sujungimo esame pagauti, kad dar tvirtiau spauštume vieni kitiems rankas, pasauliui skelbdami, jog "lietuviams norime ir būt" ... Č.S.

Nauji vyskupai Lietuvai

Ir Vatikano radijas, ir Lietuvių informacijos centras Niujorke 1991 m. gegužės 8 d. pranešė, kad Šv. Tėvas Jonas Paulius II paskyrė Lietuvai du naujus vyskopus: kun. Sigitą Tamkevičių, SJ., — Kauno arkivyskupo pagalbininku, prel. Juozą Tunaitį — Vilniaus arkivyskupo pagalbininku. Kada ir kur jie bus šventinami vyskupais, dar nežinoma.

Kun. S. Tamkevičius yra gimęs 1938 m. lapkričio 7 d. Gudonių k., Alytaus aps. Baigęs Seirijų vidurinę mokyklą, įstojo Kauno kunigų seminarijon. Iš III kurso buvo paimitas į sovietinę kariuomenę 1957 m. ir joje tarnavo trejus metus. Grįžęs kunigų seminariją, ją baigė 1962 m. ir buvo įšventintas kunigu. Ir vikaraudamas, ir klebonaudamas kun. S. Tamkevičius pasireiškė kaip uolus veikėjas, dar uoliau persekiojamas sovietinio Saugumo agentų. Buvo kaltinamas "LKB kronikos" redagavimu, veikla Tikiųjų teisėms ginti katalikų komitete ir t.t. Suimtas 1983 m. ir nuteistas Sibiran. Pradėjęs keistis nuotakoms Sov. Sąjungos viršūnėse, sibirinė bausmė buvo sutrumpinta, ir kun. S. Tamkevičius grįžo Lietuvon, kur vėl įsijungė sielovadon. Padvelkus laisvės

vėjams Lietuvoje, kun. S. T. galėjo aplankyti Kanados ir JAV lietuvių, netgi vadovauti lietuvių kunigų rekolekcijoms Putname. Netrukus buvo paskirtas Tarpdiecezinės kunigų seminarijos Kaune rektoriumi ir pagalvau vyskupo.

Prel. Juozas Tunaitis yra gimęs 1928 m. spalio 25 d., įšventintas kunigu 1954 m. rugsėjo 12 d. Aktyviai reikšėsi sielovadoje Vilniaus arkivyskupijoje, ne kartą buvo tardomas sovietinio Saugumo pareigūnų, ypač už veiklą lietuviškoje šv. Mikalojaus parapijoje, kur ir dabar klebonauja, kartu eidamas ir Vilniaus arkivyskupijos kurijos kancelerio pareigas.

Pažymėtina, kad pastaruoju metu pagerėjo sąlygos teisiskai įjungti Vilniaus arkivyskupiją į Lietuvos bažnytinę provinciją (iki šiol ji tebėra Lenkijos b. provincijoje). Įsteigus Gardino vyskupiją sovietinėje Gudijos respublikoje, apimančią Vilniaus arkivyskupijos teritorijos dalį, ir paskelbus Lietuvos nepriklausomybę, susidarė teisinis pagrindas įjungti likusią Vilniaus arkivyskupijos dalį į administracinę Lietuvos vienatę, turintį dvi arkivyskupijas ir keturias vyskupijas. Inf.

Kanadoje lankęsis Lietuvos ministras pirmininkas GEDIMINAS VAGNORIUS 1991 m. balandžio 21 d. Anapilio saleje įteikia Lietuvos respublikos vyriausybės padėkos raštą Kanados lietuvių bendruomenei, dosniai remiančiai Lietuvos nepriklausomybės atstatymą. Padėkos raštą priima KLB pirmininkas J. KRISTOLAITIS

Nuotr. O. Burzdžiaus

Prancūzų žurnalistas Vilniuje

Vakarai priklausomi nuo Kremliaus

Tai pareiškė Lietuvos aukščiausiosios tarybos pirmininkas Vytautas Landsbergis pokalbyje su prancūzų žurnalistais parlamento rūmuose

"Le Journal du Dimanche" 1991.IV.21 išspausdino gana ilgą reportažą, parašytą A. Genestaro ir C. M. Vadroto iš Vilniaus, iliustruotą didele nuotrauka, kurioje V. Landsbergis pianinu atlieka Čiurlionio kūrinių, o ant sienos kabo Čekijos-Slovakijos prezidento Havelio portretas.

Minėti žurnalistas buvo priimti 11 v.v. Parlamento rūmus jie rado apstatytus barikadomis — atrodė kaip bunkeris. V. L. aiškino jiems, kad netoliese yra karinis sovietų dalinys su tankais, kuris gali užpulti kiekvieno momentu. Prezidentas esąs saugomas specialiai ginkluotų lietuvių sargybinių. Vienas jų budėjęs net ir pokalbio metu.

Žurnalistai pirmąsias teiravosi apie 1991 m. sausio 13-sios įvykius Vilniuje, Gorbačiovo atsakymą, esą jis tuos įvykius pasmerkė. V. Landsbergis:

— Taip, bet pasmerkimas nebuvo nuoseklus. Jeigu jis būtų buvęs rimtas, nuširdus, Gorbačiovas būtų įsakęs kariams pasitraukti iš televizijos bokšto. O jie ir šiandieną tebėra tenai. Aš manau, kad Gorbačiovas neatsisakė savo reikalavimo, būtent, kad Lietuvos aukšč. taryba kapituluotų. Tai jo laikysenos tęsinys. Ne vienas sovietų kareivis neišvyko iš Lietuvos, nei vienas užgrobtas pastatas nebuvo grąžintas Lietuvos vyriausybei, o mūsų jaunuoliai uždarami kalėjimuose, jei atsisako atlikti karinę tarnybą okupacinėje kariuomenėje. Sovietai nori turėti visą valdžią.

— Ar tarp lietuvių yra nepriklausomybės priešių? — klausė žurnalistas.

— Taip, tai prosovietinės komunistų partijos nariai. Tai penktoji kolona, ir tai gana aktyvi. Ji naudoja televiziją, laiko užėmusi spaudos rūmus ir kėsinasi užimti parlamento rūmus. Bet visa jos atrama — tik tai karinė jėga.

— Tarptautiniu požiūriu juk Gorbačioviui svarbu, kad viskas vykty kiek galint sklandžiau, be prievaratos, be aukų?

— Šaudymas į jaunuolius nėra geras dalykas jo prestižui. Bet jis žino, kad pasaulis tylės, jei mažai bus nužudytų. Jūs reagavote, nes vienu ypu žuvo tryliką žmonių tankų išpuolyje. Tačiau ką sakėte, kai vienas jaunuolis buvo nušautas patulio, o už poros dienų kitas? Užtenka Gorbačioviui, kariuomenės šefui, tai pasmerkti, ir patulius jaučiasi patenkintas. Tai aiški veidmainystė. Didieji Gorbačiovo partneriai jam nieko nesako.

— Ir Prancūzija?

— Man taip atrodo.

— Esate nusivylęs mūsų laikysena?

— Aš konstatuoju tik faktą.

— O ko tikėtis iš Vakarų?

— Norėčiau, kad Vakarai būtų nepriklausomi nuo Sovietų Sąjungos. Nepriklausomi ir ne konformistai... bet tai tik svajonė. Aš manau, kad Vakarai savo galvoseną yra panašūs į Sov. Sąjungą.

— Ar manote, kad Jūsų šalis turi pakankamai ekonominių išteklių savo nepriklausomybei ir gali apsieiti be savo didžiojo kaimyno Sov. Sąjungos?

— Yra daug mažų nepriklausomų šalių, neturinčių ekonominių išteklių. Jos bendradarbiauja, importuoja trūkstamus gaminius, eksportuoja savo gaminius. Mes nenorime nutraukti ekonominių ryšių su Sov. Sąjunga, mūsų uostas nėra uždarytas. Šiandieną problema yra ta, kad jis būtų taip plačiai atidarytas, kad praleistų sovietinės divizijos.

— Jūsų nepriklausomybė yra neišvengiama. Taigi laikas (laukimas) iš tikrųjų yra svarbus, nes esate tikras, kad pasieksite savo tikslą?

— Mes esame pirmieji parlamentarai, autentiškai žmonių išrinkti. Jei mes nebūtume paskelbę nepriklausomybės, būtų buvęs ženklas, jog esame patenkinti aneksija. Reikėjo tad nedelsiant rinktis. Nebuvo kito kelio. Kodėl toks klausimas nėra pateikiamas Rytų

Vokietijos gyventojams? Pasakykite jiems — tegu laukia, kol Berlyno siena pati sugrius!

— Kai važiuoju pas Jus iš Maskvos, nereikėjo eiti per muitinę. Pinigai — tebėra rubliai, Raudonoji armija tebėra gatvėse. Ar jau dabar esate valstybės galva?

— Nė kiek neabejoju. Tikrai šios valstybės suverenumas dar tebėra ribojamas kitos valstybės kariuomenės. Tiksliai, kad po vienerių metų mūsų pasai bus tikrinami mūsų muitininkų, kad turėsite Lietuvos vizas ir kad už savo pirkinius mokėsite Lietuvos banknotais. Jei dar bus sovietinių kareivių, jie bus laikomi karinėse bazėse, tvarkomose tarpvalstybine sutartimi. Ir nebus barikadų aplink parlamentą. Prancūzijos žodis gali mums padėti.

Priekaištai vyriausybei

Apie Prancūzijos vyriausybės priklausomybę nuo Kremliaus prabilo ir kitas laikraštis "Le Quotidien de Paris" 1991.IV.19 laidoje straipsniu "Užrištos akys". Jo autorius Pierre Lequillier, parlamento narys, peikia dabartinės vyriausybės užsienio politiką. Ji esanti per daug baili: nerūmė nei lenkų, nei čekoslovakų, nei vengrų tautų išsilaisvinimo, kludžiusi Vokietijos sąjungimą, užėmusi neryžtingą poziciją Baltijos valstybių byloje, flirtuojanti su neokomunistų valdžia Rumunijoje. Skandalinga laikysena esanti parlamento pirmininko Fabius, kuris jau kelis kartus atsisakęs atvykti į Lietuvą. Tokia užsienio politika mažinanti Prancūzijos prestižą pasaulio akyse.

Žymųjų kreipimasis

"Figaro-Magazine" 1991.IV.20 paskelbė Prancūzijos žymųjų kreipimąsi į savo krašto vyriausybę, kad ji nedelsiant užmegztų diplomatinis santykius su Baltijos valstybėmis. Tekste sakoma: "Mes kreipiame ir aukščiausios valstybės pareigūnus, prašydami užmegzti diplomatinis santykius" (Nukelta į 2-rą psl.)

Lietuvos prezidentas Amerikoje

Prezidentas Vytautas Landsbergis, kaip praneša LIC, gegužės 5 d. atskrido į Vašingtoną. Jį orauostyje pasitiko JAV valstybės departamento atstovas Paul Globe, Lietuvos pasiuntinys Vašingtone Stasys Lozoraitis, grupė Vašingtono, Baltimorės ir kitų apylinkių lietuvių.

Svečią lydėjo užsienio reikalų patarėjas Šarūnas Adomavičius, užsienio reikalų viceministeris Valdemaras Katkus, ELTOS korespondentas Kęstutis Jankauskas ir asmens sargybinis Jonas Paulikas.

Susitikimo su verslininkais

Gegužės 6 d. rytmetį V. Landsbergis susitiko su amerikiečių prekybininkais-verslininkais. Susitikimą organizavo Linas Kojelis, US Baltic Foundation bendrovės pirmininkas. Su vertėjo Viktoro Nako pagalba V. Landsbergis apžvelgė Lietuvos politinę ir ekonominę būklę. Jis verslininkams aiškino, kad prieš trejus metus, prasidėjus pasikeitimams, Lietuva norėjo per ekonomines reformas žengti į nepriklausomybę. Tikėtasi, kad šiam užmojiui, "ekonominiam eksperimentui", pritaris Gorbačiovas. Greitai paaiškėjo, kad centras nepriartina ekonominiams savarankiskumui. Buvo prieita išvados, kad be politinės reformos nebus galima įvykdyti ir ekonominės reformos. Abu siekiai susiliejo ir tapo nedalomis. Taipogi priminė, kad išeivijos lietuviai pagal galimybes nuosirdžiai ateina į pagalbą Lietuvai.

Lietuvai yra reikalingas JAV kapitalas. Jis nurodė Don Riterio naujai pasiūlytą JAV atstovų rūmuose rezoliuciją, skatinančią privačias bendroves ir filantropines organizacijas padėti Lietuvai pereiti į laisvą rinką. Taipogi ši rezoliucija siūlo JAV vyriausybei įsteigti Pabaltijui remti banką, kuris teiktų paramą ir Lietuvos verslo pradininkams bei ūkininkams.

Savo geografinę padėtimi Baltijos kraštai gali tapti svarbia, V. Landsbergis aiškino, tarpine zona tarp Rytų ir Vakarų. Jis dar priminė, kad Lietuvos žmonės yra darbštūs. Jiems reikia tik pagalbos vystyti gamtos turtus, turizmą, sveikatos ir gamtos apsaugą. Kvietė verslininkus atvykti į Lietuvą savo akimis pamatyti ir įsitikinti.

Po pranešimo buvo ir klausimų. Teirautasi apie privatizacijos įstatymą. Jis dar tebėra svarstomas Aukščiausioje taryboje. V. Landsbergis užtikrino, kad privati nuosavybė bus gerbiama Lietuvoje.

Dėl sovietinių trukdymų — svarbiausia blogybė yra transportacijos reikalas. Jis dar tebėra centro žinioje. Sovietai kartais sąmoningai blokuoja ryšių palaikymą su atskiromis sovietų respublikomis. Sovietai kludo ir Lietuvos banko sistemai. Baltijos kraštai jau

šiais metais yra numatę įvesti savo valiutas.

Apie Lietuvos būklę išsamiau V. Landsbergį klausinėjo "New York Times" korespondentas. Lietuvos pasiuntinybėje pokalbių su juo turėjo "USA Today", "Christian Science Monitor", radijas ir televizija "National Public Radio".

Popiet svečias turėjo atskirus susitikimus su PLB, VLIK'o vadovybėmis, JAV lietuvių jaunimo sąjungos ir Amerikos žydų atstovais.

Liudijo kongrese

Gegužės 7 d., kaip praneša Reuterio agentūra, Lietuvos prezidentas Vytautas Landsbergis, Latvijos ministras pirmininkas Ivars Godmanis, Estijos ministras pirmininkas Edgar Savisaar susitiko su JAV senato ir kongreso atstovais, liudijo Helsinkio kongreso komisijoje.

Didelė dalis Vakarų ekonominės pagalbos, pasak Estijos ministro pirmininko, tenka sovietų karo mašinai. Sovietams pagalba turėtų būti sušiesta su jį įsipareigojimu pradėti "tikras derybas su Baltijos valstybėmis".

Latvijos ministras pirmininkas baimeisosi, kad Sov. Sąjunga gali stabdyti Latvijos nepriklausomybę ūkine blokada. Prašė tiesioginės ekonominės paramos Latvijos ūkiui išvystyti.

Lietuvos prezidentas apkaltino sovietus "karine vagyste" (įvairių pastatų užgrobimas). Taip pat apgailestavo, kad vakariečių pareiškimuose reikiamas susirūpinimas yra tik žmogaus teisėmis. Retai kada prisimenama teisė turėti savo tėvynę.

Priėmė prezidentas Bush'as

Gegužės 8 d. Baltijos kraštų vadovai Baltuosiuose rūmuose buvo priimti JAV prezidento G. Bush'o. Kartu dalyvavo JAV valstybės departamento sekretorius J. Baker'is, prezidento štabo direktorius J. Sununu, tautinės apsaugos komisijos pirm. B. Scowcroft, jo pavaduotojai R. Gates ir M. Burns, Europos ir Kanados reikalų vice-sekretoriai J. Dobbins.

Baltijos kraštų vadovai įteikė prezidentui G. Bush'ui bendrą pareiškimą, prašantį pagalbos iš JAV-bių ir kitų demokratių šalių atstatyti Baltijos valstybių nepriklausomybę.

Po pokalbio V. Landsbergis spaudai pareiškė, kad žymiai daugiau buvo kalbėta apie Baltijos kraštų nepriklausomybę negu apie Gorbačiovo problemą. Tai esanti teisinga kryptis. I. Godmanis kalbėjo žurnalistams, kad baltiečiai ragino prezidentą Bush'ą remti baltiečių dalyvavimą tarptautinėse konferencijose ir išpėjo apie gresiančią sovietų ekonominę blokadą.

G. Bush'as pažadėjęs, kad sekančiam susitikime su M.

(Nukelta į 9-tą psl.)

Šiame numeryje:

- Glaužios gretos — vienas kelias
- Didieji renginiai tampa išeiviško gyvenimo varikliais
- Vakarai priklausomi nuo Kremliaus
- Vytauto Landsbergio pareiškimas prancūzų žurnalistams
- Stiprėja sovietinis špionąžas
- Sov. Sąjungos seklių armija plečia savo tinklą
- "Baltietiškoji dilema"
- Nauja švedų knyga apie Baltijos valstybių galimybes
- Jausmai — tai gyvybė ir gyvenimas
- Dr. Vytauto Meškos sveikatos patarimai
- Lietuvos menininkai Los Angeles mieste
- Iškiliųjų menininkų koncertas, palikęs gilų įspūdį
- Tai nebuvo kasdienybė
- Dail. Broniaus Leonavičiaus tapybos paroda Vilniuje
- Tamošaičių tūkstantis juostų
- Vertingas tautodailės leidinys — "Lithuanian Sashes"

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada. Tel. (416) 275-4672. FAX (416) 275-1336. Second class mail reg. nr. 00509 LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai" REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, Vyt. Kastytis, J. Andrulis, Vyt. Balčiūnas, Č. Senkevičius. Metinė prenumerata – \$30, pusmetinė – \$16, mėmė – \$40, garbės – \$50 (Amerikoje – JAV dol.), oro pašto – \$100. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalai kreiptis į "TŽ" administraciją. Skelbimai nušiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę. Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st a. 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: (416) 275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092. Subscriptions: regular \$30.00, supporter \$40.00, honorary \$50.00 per year. Second Class Postage paid at Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P. O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada.

Dirbti nelaukiant atlyginimo

Tarptautinio atgimimo dirvnuose. Ištiesios rankos artimui

Trimėnesinis Amerikos jėzuitų žurnalas "Company" pavašarinę 1991 metų laidą paskyrė Rytų Europai. "Eastern Europe" — taip išspausdinta viršelyje po nuotrauka, kurioje estė Elga Paehkel pergyvena viltį ir baime, po daugelio metų priespaudos vėl išgirdusi Estijos himną.

Nauji veidai ir uždaviniai

Trisdešimtyje gausiai iliustruotų puslapių skaitytojams atskleidžiama Rytų ir Vidurio Europos Katalikų Bendrijos slaptoji ir oficialioji veikla ilgų okupacijų dešimtmečiais, išryškinant nenulstamą ir sunkų naujų dvasininkų-jėzuitų paruošimą religinės priespaudos sąlygomis. Įvadinėje žurnalo skiltyje prisimenami Čekoslovakijos keliai ir klystkeliai, pradedant viduramžiais ir baigiant šių dienų problemomis. Teigiama, kad ir kitos Rytų Europos šalys šimtmečių bėgyje turėjusios panašių sunkumų. Šiandieninė jėzuitų kova yra nukreipta į naujos visuomenės kūrimą. Atsiradęs būtiniausias uždavinys — krikščionims dirbant drauge atstatyti komunizmo sugriautą žmogaus dvasią. Einama linkme, vedančia prie išitikinimo, kad tik tiesa galinti išlaisvinti žmogų. Jėzuitai drauge su visa Katalikų Bendrija ateistinėje priespaudoje kentėjo, bet išliko gyvi Lenkijoje, Čekoslovakijoje, Vengrijoje, Rytų Vokietijoje, Rumunijoje, Jugoslavijoje ir net Sovietų Sąjungoje.

Savanoriai

Popiežiaus pavedimu jėzuitų pradėtas komunizmo šalinančių kraštų evangelizavimas Europoje išskyla į dvi grupes, net simboliu ženklu minint Jėzuitų ordino 450 metų šakotos veiklos sukaktį. Nelengviems šių dienų uždaviniams vykdyti naujo entuziazmo įkvėbtai ir kilnų pavyzdį rodo JEV (Europos jėzuitai savanoriai). Tai įvairių tautų jaunų vyrų ir moterų grupė, kuri pasižada vienerius metus dirbti pabėgėlių, benamių ar bet kokios kitos pagalbos reikalingų žmonių tarpe. Naujas darbas, nauja aplinka, nauji žmonės, nauji siekliai — šitaip skamba antraštė straipsnio apie tą įdomų są-

Kunigas ANTANAS SAULAITIS, SJ

jūdį, kuriuo Europos jaunimas emė žavėtis. Iš paskelbtų pasakymų matome, kokią prasme ir dvasios patenkinimą surado JEV savanoriai iš Vokietijos ir Rusijos.

Džiausmo suradimas

Trys žurnalo puslapiai skirti mums, lietuviams. Straipsnyje "Visur, kur tik aš reikalingas" Ruth Hutton perduoda pasikalbėjimus su lietuvių jėzuitų provincijolu kun. Antanu Saulaičiu, SJ, supažindindama skaitytojus su kai kuriais jo gyvenimo laikotarpiais: vaikystėje jį alkana pabėgėlių pradžiuo gatyvė surasta apdžiūvusi morka, jau jėzuitą kunigą Brazilijoje — surastas lietuvis. Autorė cituoja pareiškimus, nušviečia eitą kelią ir darbų, kurie mūsų skaitytojams nebėra naujiena. Charakterizuoja įdomų asmenį. Pokalbyje neišvengiamai paliečiama ir mūsų išeivija, paminima Čikaga, jėzuitų iškurtas Jaunimo centras, dabartinė ir nesibaigianti pagalba Lietuvai, kurion plaukia vaistų ir knygų siuntos. Straipsnis paliustruotas be kun. A. Saulaičio, SJ, nuotraukos dar trimis fotografijomis, atspindinčiomis išeiviją, Sibiro tremtį ir prisikėlimą Lietuvą. Tai dar vienas spindulėlis, padedantis pasauliui apšviesti mus — kokie dabar esame ir ko siekiame.

Snk.

Paremkite "Tėviškės žiburius" auka, mėmė ar garbės prenumerata, testamentiniu palikimu. Iš anksto dėkingi — "TŽ" leidėjai

MEDELIS CONSULTING

1407 Sarcee St. Oshawa, Ont. L1G 4N2

Per trumpiausią laiką išrūpinam išskvietimus ir vizas kelionėms į Lietuvą aplankyti savuosius ar važiuoti verslo reikalais. Jūsų giminėms išskvietimus atvykti į Kanadą pristatom per porą dienų. Parūpinam jiems bilietus, atvykus — draudimą ir pervežimą iš Montrealio. Patvirtinam ar pakeičiam jų grįžimo datą.

Be to, [VAIRIAUSI PATARNAVIMAI LIETUVOJE] Kreipkitės vakarais į Stefą ar Algį Medelis, tel. 1 - 416-434-1847. Reikalui esant, atvažiuojam į namus.

ALGIS MEDELIS

Tel. (416) 593-0600

Kennedy Travel Bureau Ltd., 296 Queen Street West, Toronto, Ontario M5V 2A1

KELIONĖS Į LIETUVĄ

TORONTAS-KOPENHAGA-RYGA (Skandinavų oro linija — SAS)

Išskrendam penktadieniais ir grįžtam sekmadieniais, nežiūrint, kaip ilgai viešėtumėt. Parūpinam išskvietimus, vizas, apsigyjamą vietą (pagal pageidavimą, viešbutyje arba privačiuose butuose). Besidomintieji prašomi kreiptis į ALGĮ MEDELĮ asmeniškai nurodant telefoną.

Stiprėja sovietinis špionažas

Nepaisant pagerėjusių santykių su Vakarais, Sov. Sąjungos seklių armija plečia savo tinklą

VYTAUTAS A. DAMBRAVA

KGB yra mažiausiai Gorbaciovo reformų paveikta institucija, ypač svarbiausia jos funkcija užsienyje — špionažas. Naudojantis pagerėjusiais Sovietų Sąjungos santykiais su Vakarų valstybėmis, KGB tolydžio plečia špionažo tinklus užsienyje, toliau vogdama technologiją, kurios Maskvai trūksta, nes, kurdama savąjį socializmą, neturėjo laiko jai išvystyti ar pinigų jai pirkti.

Taigi KGB nepasidavė "perestroikinei" reformų bangai ir negalvoja, kad šaltasis karas baigėsi visam laikui. Vieno Vokietijos špionažo operacijų žinovo žodžiais, "KGB laiko savo slapty operacijų masinę alyva išleptą, o visas linijas atviras akcijai".

Generalmajoras Oleg Kalugin buvo 1990 m. birželyje išprašytas pensijon už tai, kad "glasnost" dvasioje jis gana atvirai kritikavo KGB veiklą komjaunimo oficioze "Komsomolskaja pravda". Jis buvo atstatytas už "valstybės saugumo narių garbės ir prestižo teršimą". Trisdešimt kitų aukšto rango kagebistų, irgi laisviau prasitarusių spaudoje, bema-tant susilaukė to paties likimo.

Vogta technologija pigesnė

KGB yra pasišovusi plėsti technologijos paslapčių plėtimą, nepaisant naujo politinio klimato, nes "pigiau naudotis špionažo agentūros talka reikiama informacijai gauti, negu ją pirkti". Šią išvadą daro vokiečių kontražvalgybos agentūra, žinoma kaip Konstitucinės saugos įstaiga.

"Šnipinėjimas nesiliovė ir nesiliaus" — pareiškė tos įstaigos atstovas. Kalbama, jog KGB šefas Vladimir Kriukov įtikinęs prezidentą Gorbaciova, esą technologijos špionažą reikia tęsti, jeigu Sovietų Sąjunga galvoja kada nors ateityje prilygti Vakarams. Faktais ir skaičiais įrodo Gorbacioviui, jog tai naudinga operacija, sutaupiusi valstybei milijonus rublių, padėdama žymiai sumažinti technologinio, ekonominio tyrinėjimo bei išvystymo išlaidas civilinėje ir karinėje srityje.

"T" raide ženklintas KGB departamentas, kuris specializuojasi pramonės technologijoje, 1980-1988 m. laikotarpyje gavo 25,000 svarbių slapty technologinės vertės dokumentų ir 4,000 vienietų mašinerijos špionažo kelių. Iš 50 KGB karinės žvalgybos agentų ir talkininkų, sugautų bei išvartų iš Vakarų valstybių 1989 m. kone visi buvo technologinių paslapčių vagys.

Svedijos pramonės parengties biuro viršininkas Holger Bjarnil aiškina, jog sovietų špionažas nieko bendro neturi su "perestroikos" laimėjimu ar pralaimėjimu. Jo įsitikinimu, pramoninis špionažas padidėjo, nes Sovietų Sąjunga desperatiškai bando prilygti Vakarams. Į "Dagens Nyheter" dienraščio klausimą, kaip dažnai įvyksta špionažo kėsiai, jis atsakė: "Apie pramoninį špionažą šiame krašte gauname informaciją kiekvieną savaitę". Išvada aiški: šios srities špionažas nėra sovietų vyriausybės varžomas, mažinamas ar ribojamas.

Vokietija

Jau daug metų Vokietija yra pirminis KGB taikynis, ypač ekonominio ir technologinio špionažo srityje. Nepaisant Rytų ir Vakarų Vokietijos susijungimo, Sovietų Sąjunga rytinėje Vokietijos dalyje tebetruri sutelkusi apie 700 KGB karininkų. Tai paliudijo buvęs KGB valdininkas Oleg Gordievsky Reuterio žinių agentūrai. Vokiečių žurnalo "Stern" apskaičiavimu, KGB turi 10,000 asmenų, dirbančių milžiniškame špionažo tinkle, kuriame įsijungę jau "mirusios" Rytų Vokietijos slaptosios policijos STASI agentai, KGB naujai pasamdyti. Šiuo mėnesį "Stern" rašė, kad KGB turi kelis šimtus adresatų, kurie yra ar gali tapti KGB špionažo taikiniais. Didžiausias KGB dėmesys kreipiamas į technologinės-ekonominės pramonės centrus Karlsruėje, Kiolne, Miunchė-

ne, Hamburge, Bonoje ir Berlyne.

Skandinavija

Norvegijos kontražvalgybos viršininkas Svein Urdal yra įsitikinęs, kad KGB špionažo programos Skandinavijos valstybėse nesumažino ir tebetelkia naujus agentus technologijos bei kitų sovietams svarbių mokslo sričių informacijai kaupti. Daugiausia bandoma verbuoti asmenis politikų, prekybininkų ir žurnalistų tarpe.

Išaiškinti KGB bandymai įsiskverbti į norvegų visuomenę. Urdal tvirtina, jog Š. Atlanto sąjungos valstybės jau seniai pastebėjo, kad KGB darosi dar aktyvesnis ir agresyvesnis, negu praityje. Danų žvalgyba susekė, jog KGB agentų eiles papildė politiniais aktyvistais iš studentų tarpo.

Olandija

Tarptautinės žinių agentūros praneša, jog iš 76 oficialiai tame krašte tarnaujančių sovietų piliečių, kone pusė dirba KGB. Tokie yra olandų slaptosios policijos sekimo rezultatai. Žvalgyba įsitikino, jog prekybinės ir pramonės paslaptys renkamos Maskvai, aktyviai talkinant "Aerofloto" tarnautojams ar atsiųstiems sovietų spaudos atstovams. Žvalgyba taip pat susekė, kad bent 25 olandų piliečiai yra KGB apmokami agentai. Vienas tokių apmokamų šnipų buvo dantistas. Jis buvo suimtas Amsterdamo aerodrome, kai taikėsi perduoti karinės paslaptys sovietų agentui. Jis buvo formaliai apkaltintas šnipinėjimu Sovietų Sąjungai.

Kaip ir kituose kraštuose, sovietų pastangos Olandijoje daugiausia koncentruojasi technologiją ir tiksluosius mokslus. Olandų žvalgybos atstovas pareiškė, jog tolimėnis technologinių paslapčių vogimas negali būti toleruojamas. "Negalime manyti, jog špionažas nieko nereiškia, ir galima gražiai sugyventi,

Vakarai priklausomi nuo Kremliaus

(Atkelta iš 1-ojo psl.)

kius tarp Prancūzijos ir Baltijos valstybių, paskiriant ambasadorius prie teisėtų vyriausybų Taline, Rygoje ir Vilniuje. Šis didelės reikšmės politinis ir simbolinis mostas, dabar įgyvendintas, įjungtų Baltijos valstybes į europinių valstybių tarpą ir galėtų išvengti naujo kraujo praliejimo".

Kaip pagrindą tokiam žingsniui kreipimosi autoriai nurodo Prancūzijos pripažinimą Baltijos valstybių 1920-1921 m. ir nepripažinimą sovietinės jų aneksijos, primena baltiečių apklusas, kuriose didelė dauguma pasisakė už nepriklausomybę.

Tekste taip pat pabrėžiama, kad baltiečių kova už laisvę turi būti visų geros valios europiečių kova. "Tarptautinė teisė yra nedaloma: jeigu ji buvo taikoma Kuveitui, lygiai taip turi būti taikoma Lietuvai, Latvijai ir Estijai".

Taip vaizduoja Gorbaciovo pastangas išlaikyti vieną sovietinę imperiją Britanijos Londono laikraštis "The Economist"

Knygų rišykla "SAMOGITIA" meniškai įriša knygas bei žurnalus. A. Plenys 3333 Grassfire Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3J8. Tel. (416) 625-2412

kai sovietai prieš mūsų nosis vagia mūsų krašto saugumui gyvybinės reikšmės turinčias paslaptis."

Šveicarija ir Austrija

1990 m. balandžio mėnesį šveicarų vyriausybė išvarė sovietų diplomata už šnipinėjimą. Jis buvo oficialiai priškirtas prie Jungtinių Tautų Ženevoje. Reuterio agentūros žiniomis iš Berno, du kiti sovietų diplomatai — šnipai bandė gauti įstatymų uždraustą technologinę bei mokslinę slaptą informaciją iš karinės ir ekonominės srities.

Austrijos sostinėje Vienoje sovietų žvalgybos valdininkas iš savo agento gavo slapty dokumentus apie Š. Atlanto sąjungos ginklų sistemas. Austrų saugumui pavyko laiku sustabdyti operaciją ir konfiskuoti dokumentus. Ši operacija įsiskaidė, kokio pobūdžio informaciją KGB renka per savo agentus Austrijoje. Austrų vyriausybės pranešimu, 1990 m. liepos mėnesį sovietai įsivežė dvylika tonų diplomatinio багаžo, skirto KGB. Vienos kontražvalgyba yra pastebėjusi, kad KGB įstaiga Austrijoje yra viena pačių didžiausių pasaulyje.

Karinis špionažas

Nors KGB planuose pirmąja technologijos špionažas, tačiau karinių paslapčių vogimas lieka nemažiau svarbus. Išformavus Varšuvos sąjungos karines pajėgas, šnipinėjimo našta guls daugiau ant pačių sovietų pečių. Ir dabar rekordinis sovietų karinio šnipinėjimo satelitų skaičius raizgo orbitą. Jie skrenda per Persų įlanką, seka komunikacijas, vakariečių pajėgų siunčiamus ir gaunamus slapty signalus. Šioje karinės žvalgybos operacijoje dalyvauja ir Persų įlankoje esąs sovietų "žvejų laivynas" bei gausūs elektroninio špionažo postai, kuriuos Maskva turi Sirijoje, Jemene ir pietinėse Sovietų Sąjungos respublikose.

Šį kreipimąsi organizavo draugija "Solidarite France — pays Baltes" (16 rue Crozatier, 75012 Paris, France). Pradžiai pasirašė 21 žymūnas.

Jelcinas Paryžiuje

"Le Journal du Dimanche" 1991.IV.21 aprašė sovietinės Rusijos respublikos prezidento Boriso Jelcino apsilankymą Paryžiuje. Esą jis labai norėjo būti priimtas Prancūzijos prezidento F. Mitterand'o. (Anksčiau buvo priimtas popiežiaus Jono-Pauliaus II ir JAV prezidento G. Bush'o). Po didelių pastangų jam tai pavyko. Kiti aukštieji valstybės pareigūnai — socialistų atstovas Europos parlamente Jean-Pierre Cot, Prancūzijos parlamento pirmininkas Larent Fabius, ir, jį priėmė labai šalta. L. Fabius jį priėmė tik keliom minutėm, ir tai Sov. Sąjungos ambasadoriui dalyvaujant. Esą B. Jelcinas tuo nebuvo patenkintas, bet diplomatijos žinovai esą jam patarė ateityje geriau susipažinti su diplomatijos plonybėmis ir komunikacijos priemonių veikla Vakaruose.

Minėto svečio priėmimuose netrūko ir humoro. Viename priėmime B. Jelcinas pasakojo apie savo krikštą. Kaip ir Gorbaciovas, Jelcinas buvo pakrikštytas savo gimtinėje. Pagal vietos paprotį motina davusi šventikui dovaną — litrą degtinės. Jos paragavęs, šventikas pradėjo krikšto apeigas. Kai jis trečią kartą panardino kūdikį švento vandens kubile, neteko jėgų — negalėjo ištraukti kūdikio. Pribėgusi motina išgelbėjo. Jeigu ne ji, būtų įvykusi tragedija... G.

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID 1586 Bloor Street West, Toronto, Ont. M6P 1A7 (Prieš Lietuvių namus)

Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, neaukštos kainos. Gaunami kontaktiniai lęšiai (contact lenses).

A+ A

JONUI GIEDRIŪNUI

Windsore mirus,

žmoną ONUTĘ, dukras — NIJOLĘ, VIRGINIJĄ, DANĄ ir VIDĄ su šeimomis giliai užjaučiame bei kartu liūdime —

Windsoro lietuvių bendruomenė

A+ A

KATRINAI ŠENFELDS

Niujorke mirus,

dukrai EMILIJAI ir jos vyrui PRANUI KAIRIAMS reiškiamo nuoširdžią užuojautą —

Windsoro lietuvių bendruomenė

A+ A

VIKTORIJAI KLIMIENEI

Lietuvoje mirus,

jos seserį ELYTĘ ir vyrą ROMĄ JUKNEVIČIUS bei jų sūnų architektą ROMUTĮ su šeima, kitus gimines, artimuosius nuoširdžiai užjaučiame —

Birutė Niunevienė su šeima

Mielai žmonai ir mamai

A+ A

ELEONORAI ANDRIULIONIENEI

mirus,

jos vyrą VINČĄ, dukrą dr. DALIĄ, sūnų ALGĮ bei jų šeimas nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime —

Londono choras "Pašvaistė"

A+ A

HENRIKUI CHVEDUKUI

mirus,

liūdinčiai žmonai GABRIELEI, sūnui ANDRIUI, artimiesiems bei bendradarbiams reiškiamo gilią užuojautą —

Toronto Lietuvių namų valdyba

Lietuvių namų vyrų būrelis valdyba

Lietuvių namų kultūros komisija

PADĖKA

Mano mylima žmona

A+ A

ONA KARALIŪNIENĖ

mirė 1991 m. kovo 24 d. Palaidota 1991 m. kovo 27 d. Šv. Jono lietuvių kapinėse Mississaugoje.

Nuoširdžiai dėkoju Tėvams pranciškonams už maldas laidotuvių namuose, gedulines Mišias ir palydėjimą į amžino poilsio vietą lietuvių kapinėse.

Dėkoju visiems atsilankiusiems į laidotuvių namus, atsiuntusiems gėles, aukojusiems Mišioms už velionės sielą ir pareiškusiems užuojautą. Ypatinga padėka J. Plečkai-tienei už jos pagalbą, rūpestį ir budėjimą prie ligonės iki mirties.

Taip pat dėkoju M. V. Kriščiūnams už pagalbą nelaimės metu. Nuoširdžiai dėkoju G. J. Urbonams, V. J. Plečkaičiams, B. Barisui su žmona ir visiems atėjusiems palydėti velionę į amžino poilsio vietą. Taip pat dėkoju karsto nešėjams už paskutinį patarnavimą. Dar kartą ačiū visiems, suteikusiems man pagalbą tokią sunkią valandą.

Petras Karaliūnas

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDĄ!

Iki šiol šis fondas išleido per 700,000 dolerių lietuviškai kultūrai, menui, švietimui paremti. Pagrindinis fondo kapitalas yra neliečiamas, tiksliai palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai įvairiose srityse.

Sudarydami testamentus, bent dalį turto palikime Kanados lietuvių fondui (Lithuanian-Canadian Foundation). **Tapkime šio fondo nariais** ir aukokime jam! Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių. **Testamentines ir kitas aukas siųsti:** Lithuanian-Canadian Foundation, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

Šio fondo šūkis: "Kapitalas Lietuvai, palūkanos — lietuvybei išveivijoje!"

Zmonių minios, apsupusios Lietuvos parlamento pastatą, saugo jį nuo galimų naujų sovietinės kariuomenės išpuolių

“Baltietiškoji dilema”

Nauja švedų knyga apie Baltijos valstybių galimybes

A. LEMBERGAS

Ar Baltijos valstybės gali būti politiškai ir ūkiškai savarankiškos? Tokį klausimą svarsto ir jį teigiamai atsako naujai pasirodžiusi švedų knyga *Baltietiškoji dilema* (Baltisk Dilemma), kurią parašė jaunas sovietų reikalų tyrinėtojas Peras Sandstroemas. Studiją išleido Švedijos rytų ekonomikos institutas.

Autorius kritiškai vertina Vakaruose gana paplitusią pažiūrą, kad Baltijos šalys neturi tvirtų ūkio pagrindų ir negalėtų pačios išsilaikyti. Taip manyti ypač linkę įvairūs ekspertai, kuriems stinga net elementariausių žinių apie šių šalių gyvenimą. Tokiems nuolat dingojasi, kad penkiasdešimt metų sovietų socializmo alinomas ir gamtos turtais neapdovanotas Baltijos šalis jau niekada nepajėgsiančios pakilti ir eiti savo keliu. Sandstroemas taip nemano.

Knyga rašyta dar prieš krizinuosius 1991 m. sausio įvykius Vilniuje ir Rygoje. Autorius neatmeta galimybes, kad panašūs įvykiai gali pasikartoti. Kelyje į demokratiją dar laukia daugybė sunkumų, tačiau autorius pritaria tiems, kurie mano, kad Sovietų Sąjunga ilgai neišsilaikys.

Trys reikšmingi tarpiniai

Trijų Baltijos valstybių padėties jis nesiejia tiesiog su Gorbačiovo “perestroika”. Sandstroemas savo tyrimo pradžioje išskiria tris reikšmingus šiuolaikinės raidos tarpinius, kuriuos taip apibūdina: 1. kalbos ir kultūros atbūdimas nuo šeštojo iki devintojo dešimtmečio; 2. kova už regioninį ūkio savarankiškumą nuo '87-jų rudens iki '89-jų pabaigos; 3. radikalėjimo — nepriklausomybės atkūrimo — politikos tarpinis, kuris reiškiasi nuo '89-jų vasario.

Svarstydamas Baltijos respublikų galimybes atsipalaiduoti nuo Maskvos centro valdžios, Sandstroemas visiškai nekreipė dėmesio į karo jėgos santykius. Tai kiek nuvertina šiaip gana svarių svarstymų reikšmę.

Visus mums palankius gyvos minties reiškes kviečiame į bendrą kūrybos židinį!

Tokiais žodžiais 1924 m. gruodį į skaitytuosius kreipėsi prof. Vincas Mykolaitis, pradėdamas leisti žurnalą

ŽIDINYS

Sutelkęs gražias skaitytųjų ir bendradarbių pagėjas iš šviesiausių Lietuvos žmonių, daugiau kaip pusantro dešimtmečio jaukiai kūrenosi šis kultūros židiny, kol lemtingais 1940 m. buvo grubiai ušlopintas.

Po pusšimčio metų pertraukos garbingo pirmąją tradiciją atgaivina

naujasis ŽIDINYS

Tai iliustruotas mėnesinis religijos ir kultūros žurnalas, nuo šių metų sausio mėn. leidžiamas Vilniuje “Katalikų pasaulio” leidyklos ir remiamas Lietuvos bei iševijios kultūrininku.

naujasis ŽIDINYS

skiriamas visiems tautiečiams, kurie domisi filosofija, teologija ir religijos istorija, kurie mėgsta literatūrą, daile ir muziką, kurie rūpinasi mūsų religijos, kultūros ir visuomenės reikalais.

naujasis ŽIDINYS

bus Jūsų namuose ištisus metus, jeigu užsisakysite jį (12 numerių — tik \$36!), kreipėsi adresu: Lithuanian Catholic Religious Aid Lietuvių katalikų religinė šalpa 351 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207 Tel. (718) 647-2434, FAX (718) 827-6696, TELEX 5101013171.

naujasis ŽIDINYS

laukia Jūsų straipsnių, laiškų, atsiliepimų, pageidavimų ir pasiūlymų, kuriuos galima siųsti adresu:

Pylimo 27, 232001 Vilnius, Lietuva/Lithuania Tel. (0122) 22 24 22, FAX (0122) 22 21 22.

Tik visos lietuvių šviesuomenės bendromis pastangomis gyvuos

naujasis ŽIDINYS!

Raštas Amerikos prezidentui

Baltijos valstybių vadovų pareiškimas dėl Lietuvos, Estijos ir Latvijos nepriklausomybės

1991 m. gegužės 8 d. susitikime su JAV prezidentu Bushu trys Baltijos vadovai jam įteikė bendrą pareiškimą dėl jų valstybių nepriklausomybės. Pateikiame pilną tekstą.

1991 metų pavasarį — po 50 metų trukusios TSRS aneksijos — Lietuvoje, Estijoje ir Latvijoje įvyko svarbios politinės ir teisinės permainos. Demokratiškai išrinkti šių šalių parlamentai paskelbė nepriklausomybės aktus bei kitus valstybinio savarankiškumo atkūrimą įtvirtinančius dokumentus. Šių metų pavasarį Baltijos valstybėse plebiscitai ir referendumai patvirtino neįveikiamą Lietuvai, Estijai ir Latvijos žmonių pasiryžimą atkurti savo valstybių nepriklausomybę, kuri dėl Hitlerio-Stalino sandorio buvo prarasta Antrojo pasaulinio karo metu.

Nuolatinėm Baltijos valstybių pastangom atstatyti tarptautinius diplomatinis santykius nepaprastos reikšmės turėjo Islandijos Altingo ir vyriausybės nutarimai dėl diplomatinio santykių su Lietuvos Respublika nustatymo, taip pat panašūs dvisaliai Danijos karalystės susitarimai su Lietuvos Respublika, Estijos Respublika ir Latvijos Respublika. Tuo pačiu metu šios pastangos susidūrė su sovietų pasipriešinimu ir blokavimu, darant diplomatinį spaudimą ir skleidžiant apgaulingą propagandą. Todėl Baltijos valstybių vadovai, lankydamiesi Jungtinių Amerikos Valstijų sostinėje 1991 metų gegužės mėnesį, nutarė paskelbti šį pareiškimą.

Nė viena Baltijos valstybė nėra TSRS dalis; 1940-tais metais jos buvo okupuotos ir todėl nė viena nėra “atsiskiriančioji” arba “pereinančioji” iš nevalstybingumo į valstybingumą. Nežiūrint jų konstitucinio statuso skirtumų, Lietuva, Estija ir Latvija yra valstybės,

išsaugojusios ir vėl įtvirtinusios savo teisinę nepriklausomybę, kurią jos turėjo ir kuri buvo pripažinta tarptautiniu mastu. Šiuo metu jos atkuria visišką savo nepriklausomybę. Šis procesas yra negrįžtamas ir turėtų būti teigiamai įvertintas bei pripažintas; jis turi sulaukti efektyvios tarptautinės paramos ir apsaugos.

Baltijos valstybių vadovai, kreipdamiesi į Jungtines Amerikos Valstijas ir į visą demokratinių šalių tarptautinę bendriją, įskaitant TSRS, kuri yra paskelbusi savo ketinimą tapti demokratine, teisine valstybe ir remti tarptautinę teisę, ragina ir prašo: traktuoti visur — tarptautinėse organizacijose ir tarptautiniuose forumuose, dvisaliauose tarpvalstybiniuose santykiuose, švietimo, politinės kartografijos ir telekomunikacijos srityse — Lietuvos Respubliką, Estijos Respubliką ir Latvijos Respubliką kaip savarankiškas valstybes; atitinkamai interpretuoti ir smerkti bet kokius kitų valstybių veiksmus prieš Estijos, Latvijos ir Lietuvos suverenias teises; leisti ir padėti trims Baltijos valstybėms realizuoti savo nepriklausomybę, atkuriant buvusių diplomatinis ir kitokius santykius su visomis suinteresuotomis valstybėmis, įskaitant ir TSRS, ir sukuriant naujus santykius su visomis kitomis suinteresuotomis demokratinėmis valstybėmis.

Lietuvos Respublikos
Aukščiausiosios
Tarybos Pirmininkas
V. Landsbergis
Estijos Respublikos
Vyriausybės Pirmininkas
E. Savisaras
Latvijos Respublikos
Ministrų Tarybos
Pirmininkas
I. Gormanis

Vašingtonas
1991 m. gegužės 8 d. (LIC)

atstatymą, nes “tai padaryta sulaužant Sov. Sąjungos konstituciją”. Jis atmetė visus argumentus, liečiančius laisvą tautų apsisprendimą, tarptautinę teisę, humanitarinius dėsnius ir t.t. Jis tikino, kad Lietuva tebėra Sov. Sąjungos dalis ir davė suprasti, kad 20-ties metų Lietuvos nepriklausomybė buvusi neteisėta, nes anuomet sukurta komunistinė valdžia Lietuvoje buvusi nelegaliai nušalinta buržuazinės struktūros. Toliau jis dėstė, kad Sov. Sąjunga turi istorinę teisę valdyti Lietuvą, nes beveik 200 metų Lietuva buvo Maskvos žinioje (carinė ir komunistinė epochos).

Kai Alg. Eimantas paklausė, kaip ambasadorius traktuoja Lietuvos istorines teises į Vytauto Didžiojo užkariautas žemes iki Juodosios jūros, jis staigiai baigė diskusijas neatsakęs į tą klausimą. Liko neatsakytas ir antras klausimas, kodėl Sov. Sąjunga ignoruoja Lenino pasirašytą sutartį su Lietuva.

Demonstruojanti publika gatvėje buvo informuota apie pokalbį su ambasadorium.

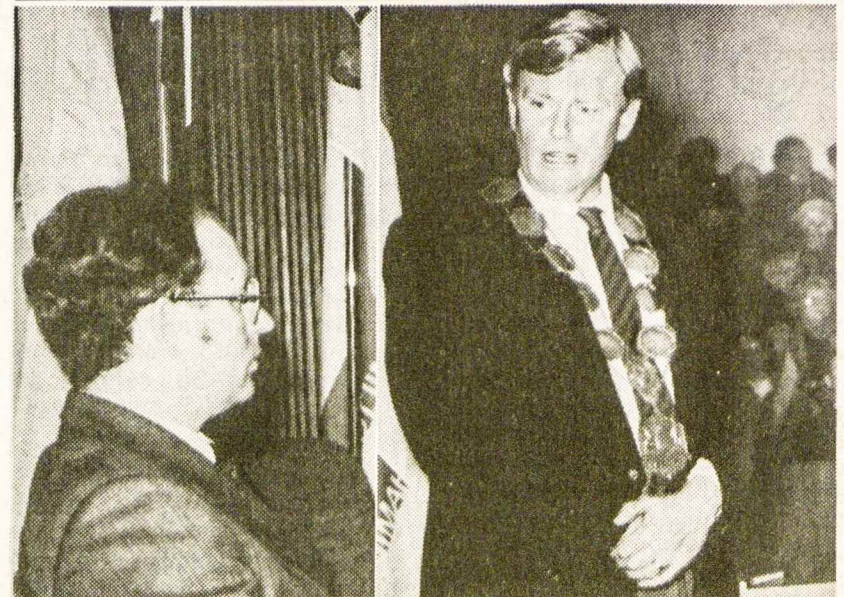
Tautiečiai išreiškė gilią padėką parlamentariui David Kilgourui už jo vispusiškai reikšmingą įnašą. Sugiedotas Tautos himnas.

Nors šis renginys buvo skubiai suorganizuotas, viskas vyko sklandžiai ir pasigėrėtina. Dalyvių atgarsiai buvo teigiami ir kupini pasitenkinimo.

Algimantas Eimantas

Lietuvių demonstracija gegužės 1 d. prie Sovietų Sąjungos ambasados Otavoje, protestuojanti prieš Lietuvos pastatų užgrobimą

Lietuvos ministerio pirm. Gedimino Vagnoriaus susitikimas su Hamiltono lietuvių balandžio 18 d. Jaunimo centre. Kalba Hamiltono burmistras BOB MULROW; šalia — ministras pirm. GEDIMINAS VAGNORIUS. Nuotr. J. Miltenio

Negalite gretinti Kvebeko su Pabaltijū

Sovietų pastangos suklustotais faktais sunaikinti Kanados paramą Pabaltijū

“The Hamilton Spectator” balandžio 18, ketvirtadienio laidoje, kai Hamiltone lankėsi Lietuvos ministras pirm. Gediminas Vagnorius, išspausdino dr. D. HAGGO aktualų straipsnį “You can't compare Quebec, Baltics”, kurio suglaustas vertimas pateikiamas “TŽ” skaitytojams. (RED.)

Klaidinga nuomonė

Kanadoje yra susidariusi klaidinga viešojo nuomonė, kuri trukdo paremti Lietuvos pastangas išsilaikinti iš Kremliaus vergijos. Kanadiečiai mano, kad Lietuva, Latvija, Estija, Gruzija ir kitos respublikos politiškai yra lygiai tokios kaip Kvebekas. Daug kanadiečių priešinasi atskirumui nuo Kanados. Jie neremia nei Kvebeko separatistų, nei kitų atsiskiriančių veiklų.

Kremlius išnaudoja tokią kanadiečių sampratą, sugretindamas užsienio situaciją su Sovietų Sąjungos respublikų pastangomis atgauti nepriklausomybę. Sovietų užsienio ministerijos atstovas Vitaly Churkin neseniai apkaltino Kanados vyriausybę veidmainiškumu ir viešu kišimusi į Sovietų Sąjungos vidaus reikalus. Jis pareiškė — Kanados ambasados dėl pareigūnų stebėjų balsavimo š.m. vasario 9 d., kai Lietuvoje vyko apklausas dėl nepriklausomybės atstatymo. Kanadiečiai panašiai stebėjo balsavimą tvarką kovo mėnesį Latvijoje ir Estijoje. Churkinas apkaltino Kanados ministrį pirmininką B. Mulroney veidmainiškumą elgesiu, nes jis remia Baltijos valstybių nepriklausomybės atstatymą. Tačiau priešingas Kvebeko atsiskirymui nuo Kanados.

Sovietų atstovas sąmoningai vengė paminėti pagrindinius skirtumus tarp Kvebeko ir Lietuvos. Gediminas Vagnorius, 33 metų amžiaus, inžinierius ir ekonomistas, kuris šiuo metu yra Lietuvos ministras pirmininkas, vizituodamas Kanadą turėjo progos išryškinti ir išaiškinti minėtus skirtumus, susitikęs su Kanados valdžios ir verslo atstovais, ieškodamas kelių abipusiškam bendradarbiavimui.

Skirtumai

Kvebeko vyriausybė niekada nepaskelbė savo nepriklausomybės ir atsiskirimo nuo Kanados. Lietuvos valdžia, išrinkta demokratiniiais pagrindais, 1990 m. kovo 11 d. paskelbė Lietuvos nepriklausomybės atstatymą, nes ji buvo nepriklausoma iki 1940 m. sovietų armijos įvykdytos okupacijos.

Kvebeko gyventojai iki šiol nebalsavo už nepriklausomybę. Lietuvos piliečiai, įvykusiuose 1991 m. vasario 9 d. demokratikuose balsavimuose, 90% balsavo už nepriklausomybę. Lietuviai aiškiai pasauliui pareiškė, koks turi būti Lietuvos politinis statusas, ir tik jie turi teisę nuspręsti savo politinę ateitį. Baltijos kraštų apsisprendimas, pasisakymas už nepriklausomybę nėra Sovietų Sąjungos vidaus reikalas. 1975 m. Helsinkio konferencijoje pasirašytas Paskutinis aktas dėl Europos saugumo ir bendradarbiavimo patvirtina tautų apsisprendimo teises.

Sov. Sąjunga, pasirašydama šį aktą pripažino, kad tautų apsisprendimo teisė nėra vidaus reikalas, bet tarptautinis. Dabar, po įvykusio vasario 9 d. balsavimo, Sovietų Sąjungoje ir Vakaruose nė vienas negali tvirtinti, kad Lietuva yra savanoriška narė sovietinių respublikų sąjungoje. Lietuviai niekada nenorėjo priklausyti

Sovietų Sąjungai, ir jiems per 50 metų buvo draudžiama kalbėti prieš jų įkalinimą.

Kvebeko gyventojams nebuvo uždrausta paskutinių 50 metų laikotarpyje išreikšti savo politinę valią. Baltijos kraštuose tik 1990 m. įvyko laisvi daugiapartiniai rinkimai. Tai pirmieji tokie rinkimai nuo to laikų, kai Sov. Sąjunga 1940 m. okupavo šiuos kraštus. Šie laisvi balsavimai buvo skirtingi nuo sovietų tradicinių vienos partijos klostojamų rinkimų, nes juos stebėjo oficialūs atstovai iš Kanados ir Vakarų valstybių.

Kanados kariuomenė niekada nebandė nuversti Kvebeko demokratiškai išrinktos valdžios. Sovietai pasiuntė kariuomenę į sostinę Vilnių 1991 m. sausio mėn. įvykdyti perversmą, sunaikinti Lietuvos legalią valdžią. Bandymas nepavyko, nes tūkstančiai lietuvių išėjo į Vilniaus gatves ginti savo vyriausybę.

Kanados kariai niekada nešaudė į civilius gyventojus jų sostinėje, bandant įvykdyti valdžios pašalinimą. Priešingai įvyko Lietuvoje 1991 m. sausio 13 d., kur sovietų kariuomenė užgrobė televizijos-radio bokštą bei pastatus Vilniuje, nužudydama tankų šūviais ir vikšrais 13 lietuvių gynėjų. Televizijos-radio bokštai ir pastatai dar ir dabar yra užgrobti sovietų kariavių, kurie patuliuoja Vilniaus gatvėse ir terorizuoja gyventojus.

Prievartos politika

Kvebekas nebuvo nelegaliai prijungtas prie Kanados, niekad nebuvo nepriklausomas. Baltijos kraštai buvo nepriklausomi. Kanada yra federacinė, demokratinė valstybė. Sovietų Sąjunga, pasak buvusio JAV saugumo patarėjo Zbigniew Brzezinski 1990 m. balandžio mėn. padarytą viešą pareiškimą, “nėra nei tauta, net ir ne sąjunga, bet “yra imperija”. Baltijos valstybės yra okupuoti kraštai, o Kvebekas toks nėra. Net ir sovietų istorikai sutinka, kad Baltijos valstybės buvo nelegaliai įjungtos į Sovietų Sąjungą, prasidėjus Antrajam pasauliniam karui. “Sudaryti legalų pagrindą režimui, kuris įsigalėjo per terorą masinėmis žudynėmis, padarydamas kriminalinius nusikaltimus prieš žmoniškumą, pateisinimui buvo panaudota falsifikacija ir melas”, — tvirtino Jurij Afanasjev, Maskvos istorijos archyvo instituto direktorius.

Kvebekiečiai nebuvo masiškai deportuojami į šiaurės darbo stovyklas, kad būtų sunaikintas pasipriešinimas centrinei valdžiai. Pirmame okupacijos dešimtmetyje Sovietų vyriausybė deportavo per 350.000 lietuvių. Estija ir Latvija tokia pat tvarka neteko daugiau kaip 10% gyventojų.

Kanados ministras pirmininkas B. Mulroney ir kiti Kanados federacinės vyriausybės atstovai stengiasi įtikinti Kvebeko vadovus nesiekti nepriklausomybės. Jie tai atlieka taikingai diskutuodami ir svarstydami, nevartodami jokios prievartos bei grasinimų. Taip tokiais metodais civilizuoti kraštai sprendžia politines problemas, nevartodami karių priemonių. Sovietų Sąjungos vadovai pagal nusistovėjusią tradiciją, konfliktus sprendžia tankais, kariuomene ir terorui. Iš veiksmų Baltijos respublikose matome, kad jų metodai nepasikeitė.

R. Varanavičutė-Haggo

LAISVĖJANČIOJ TĖVYNĖJ

KOVO VIENUOLIKTOJ

Paskelbto nepriklausomybės atkūrimo pirmųjų metų su-kaktis buvo paminėta iškilmingame Lietuvos aukščiausiosios tarybos posėdyje. Jame dalyvavo vyriausybės ir tarybos nariai, jos atsakingų institucijų vadovai, savivaldybių pirmininkai, miestų burmistrai, rajonų valdytojai, dvasininkijos, politinių partijų, visuomeninių organizacijų, kūrybinių sąjungų, tautinių bendrijų nariai. Svečių eilėse buvo Latvijos, Estijos, Norvegijos, Prancūzijos, Rusijos, Armėnijos ir užsienio lietuvių atstovai. Posėdis pradėtas visų sugiedotu Tautos himnu. Aukščiausiosios tarybos pirm. V. Landsbergis padarė pranešimą "Lietuvos nepriklausomos valstybės atkūrimo metai", plačiau paliesdamas istoriniais tapusius įvykius. Aukščiausiosios tarybos prezidento nutarimu Vyčio Kryžiaus pirmojo laipsnio ordinu buvo apdovanoti Kruvinąjį sekmadienį už Lietuvos laisvę žuvusieji didvyriai — Loretą Asanavičiūtę, Virginiją Druskis, Darius Gerbutavičius, Rolandas Jankauskas, Rimantas Juknevičius, Alvydas Kanapinskas, Algimantas Kavoliūkas, Vytautas Koncevičius, Vidas Maciulevičius, Titas Masiulis, Alvydas Matulka, Apolinaras Povilaitis, Ignas Simulionis ir Vytautas Vaitkus. Ordinus žuvusiųjų tėvams ir artimiesiems įteikė Aukščiausiosios tarybos pirm. V. Landsbergis. Jų visų vardų kalbėjo Rolando Jankausko tėvas Bronius Jankauskas. Aukščiausiosios tarybos atstovai N. Oželytė ir A. Sakalas su Vilniaus savivaldybės atstovais V. Barakauskiene ir J. Kontautu išėjo iš posėdžio padėti gėlių ant žuvusiųjų kapų Antakalnio kapinėse. Gėlėmis buvo papuošti ir keturių žuvusių Lietuvos gynėjų kapai Kėdainių, Marijampolės, Petrašiūnų, Rokiškio kapinėse.

TAIKOS PREMIJA

Oslo universiteto rektorius I. Lioningas įteikė Lietuvos aukščiausiosios tarybos pirm. Vytautui Landsbergiui norvegų tautos surinktą ir paskirtą beveik trijų milijonų kronų (\$600.000) Taikos premiją. Įvadiname žodyje I. Lioningas priminė nacių Trečiojo Reicho invaziją Norvegiją 1940 m. balandžio 9 d. ir karaliaus Hakono tada drąsiai atmetę besąlyginę kapituliaciją, kurią jam buvo pasiūlę triumfuojančios Vokietijos ambasadorius. Dabar tą norvegų tautai lemtingą dieną visada primins paminklinė Norvegijos granito uola su iškaltu "NE!" Tokių lemtingų dienų turi ir lietuvių tauta: Kovo vienuolikąją 1990 m. ir sausio trylikąją 1991 m. Pastarosios skaudieji įvykiai atnešė norvegų solidarumą su lietuvių spontaniškai surinkta Taikos premija. Aukščiausiosios tarybos pirm. V. Landsbergis, priimdamas norvegų tautos dovaną, didžiąją jos dalį žadėjo panaudoti Lietuvos invalidų vaikų reikalams ir jaunųjų menininkų paramai. Laureatą V. Landsbergį sveikino ministras pirm. G. Vagnorius, Norvegijos jaunimo atstovai. Pertraukos metu kon-

certinę programą atliko Panevėžio tremtinių choras. Tada atgimstančią Lietuvą sveikino Prancūzijos tautiniame parlamente veikiančios Baltiečių-prancūzų draugijos pirm. M. Pelshatas, Latvijos ir Estijos pasiuntiniai, Maskvos ir Leningrado demokratinių sąjūdžių atstovai, Suvalkų lietuvių vardu kalbėjęs J. Uzdila.

PRIESAIKA IR PARADAS

Kovo vienuoliktosios proga Vilniuje buvo surengta Lietuvos savanorių rinktinės šventinė rikiuotė. Apie tris šimtus jaunuolių, apmėgusių dar ne visai vienodą vasarinę uniformą, sveikino Lietuvos aukščiausiosios tarybos pirm. V. Landsbergis, krašto apsaugos departamento direktorius A. Butkevičius. Pasižymėjusiems savanoriams ir prieškarinėms Lietuvos dabar jau atsargos karininkams suteikti aukštesni laipsniai bei apdovanojami. Įspūdinga buvo naujokų priesaika ginti Lietuvą, baigta kiekvieno atskilaušimu ir karinės šilko vėliavos pabučiavimu. Nemažiau įspūdingas buvo ir Vilniaus rinktinės savanorių paradas Nepriklausomybės aikštėje, grojant kariniam dūdų orkestrui, aidint plovimams ir skambant šūkiams "Valio savanoriams!" Priesaiką ir paradą fotografavo, filmavo dešimtys vietinių ir užsienio korespondentų.

ISILEIDO SVEČIUS

Vasario 25 d. vakarą į sovietų karių užimtą Lietuvos radijo ir televizijos rūmus buvo įsileista Japonijos televizijos bendrovės "TV Asahi" filmuotojų grupė su "Lietuvos ryto" atstovu. Pastarasis savo įspūdžiais su "LR" skaitytojai pasidalijo vasario 27 d. laidoje. Juos sutiko ir į generalinio direktoriaus kabinetą atsi-vedė Maskvai tarnaujančios Lietuvos kompartijos centro komiteto ideologijos skyriaus spaudos sektoriaus vedėjas G. Steigvila, talkinantis laidų rengėjams. Svečiams iš Japonijos jis įsakė nieko nefilmuoti koridoriuose ir vestibulyje. Filmuoti ir apklaušinti buvo leista II-oje studijoje ir aparatinėje tik sutinkančius žmones. "Lietuvos ryte" rašoma: "Išėję iš generalinio direktoriaus kabineto, pamatėme praviras konferencijų salės duris. Didelė salė paversta kareivinėmis, kuriose daug dviaukščių lovų. Pirmojo aukšto vestibulyje vaikstinėjo automatais ginkluoti vidaus kariuomenės kareiviai, kiti žaidė tenisą. Koridorius, kur anksčiau buvo grimo, diktoriaus kambariai, montažinės pilni kareivijos. Buvo duodami įsakymai rikiuotis. Pastato komendantas yra kapitonas Šepovalovas, ir iš to, ką mačiau, galima spresti, kad jo žinioje galbūt yra maždaug 200-250 kareivių..." Aparatinėje iš svetur atvykusio personalo vardu kalbėjęs inž. A. Žulkovas teigė, kad jų darbas esąs reikalingas visiems, bet jam labai trūksta žmonių. G. Steigvila, išlydėdamas svečius, nusi-skundė, kad dinga daug brangių technikos ir kad jis nežino, ar ji buvo pavogta, ar išvartų darbuotojų išsinešta.

V. Kst.

Viešėdami Čikagoje, neužmirškite aplankyti

N. ir J. VAZNELIŲ

Gifts International Inc.

2501 W 71st STREET,
CHICAGO, ILL. 60629
Telefonas 471-1424

Cia gausite lietuviškų knygų,
plokštelių, odos, medžio dirbinių.
Ypač didelis gintaro
išdirbinių pasirinkimas.

NRS NATIONAL REAL ESTATE SERVICE
NRS WESTSIDE REALTY INC.

Jeį norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižaduo mielai ir sąžiningai patarnauti.

Lina Kuliavienė

2323 Bloor St. West nr. 218, Toronto, Ontario M6S 4W1
(Windermere - Bloor kampas)
Tel. (416) 767-9000 Fax (416) 767-0382

Nauja Otavos lietuvių tautinių šokių grupė "Vingis" ruošiasi pirmam pasirodymui birželio 2 d. Antroje eilėje: vadovė G. Abromaitienė kairėje, muzikė L. Lukšaitė-Cassidy ir akordeonistas P. Jurgutis d. Nuotr. J. Abromaitis

Ottawa, Ontario

NAUJAS TAUTINIŲ ŠOKIŲ ANSAMBLIS "Vingis" įsisteigė Otavoje š. m. sausio mėnesį. Jam vadovauja Giedrė Abromaitienė. Akordeonu groja Petras Jurgutis, o dainas moko muz. Loretą Lukšaitė-Cassidy. Šokėjų susirenka 26 — nuo 16 iki 45 m. amžiaus. Daugelis yra šokę įvairiuose ansambliuose Toronte, Montrealy ir Londone, bet yra ir tokie, kurie pirmą sykį mokysis lietuvių tautinių šokių. Dabartinio laiku "Vingis" yra vienintelis meno vienetas Otavoje. Jaunimas ir jaunos šeimos susirenka su dideliu entuziazmu. Kadangi Otavoje nėra nei parapijos, nei lietuvių namų, "Vingio" šokėjai nuomoja patalpas baletų mokykloje savo repetijoms. Sekmadienį, birželio 2, 3 v.p.p. įvyks pirmas "Vingio" pasirodymas. Kartu su šeštadienės mokyklos mokiniais rengiamas koncertas "Graži mūsų šeimynėlė". Jis įvyks Andre Lauren-deau gimnazijos auditorijoje, 235 McArthur Ave., Vanier. Įėjimas — laisva auka. Po to bus kavutė su vaisėmis. Kviečiami visi Otavos apylinkės lietuvių paremti šį renginį ir gausiai jame dalyvauti. G.A.

Hamilton, Ontario

MEDŽIOTOJŲ — ŽŪKLAUTOJŲ KLUBO GIEDRAITIS metinis narių susirinkimas įvyks š. m. birželio 2 d., 2 v.p.p. klubo patalpose, prie Kaledonijos. Bus svarbūs pranešimai bei veiklos nustatymas ateitai. Visi nariai kviečiami dalyvauti. Mielai laukiami ir svečiai, nes tą dieną bus ir pirmoji šių metų gegužinė su valdybos paruoštais valgiais ir kava. Jos pradžia 12 v.p.p. Šią vasarą numatoma klubo patalpose dar šios gegužinės: birželio 23 d. — Hamiltono šaulių Joninės, liepos 14 d. — metinė klubo Giedraitis gegužinė, liepos 28 d. — Aušros Vartų parapijos, rugpjūčio 11 d. — AV parapijos choro, rugpjūčio 25 d. — Hamiltono moterų šaulių ir rugsėjo 8 d. — klubo Giedraitis sezono uždarymo gegužinė. Kviečiame prisiminti šias datas, atvykti ir praleisti sekmadienio popietes gamtoje. J.P.

HAMILTONO TEATRAS "AUKURAS" rengiasi naujai premjerai — Antano Skėmos dviejų veiksmų veikalui "Vienas ir kiti". Premjera įvyks birželio 8, šeštadienį, 6 v.v. Jaunimo centro salėje Hamiltone. Ta pačia proga paminėsime ir Sibirą išstremtuosius. Sis veiklas labai tinkamas šios sukakties minėjimui.

Sekmadienį, birželio 9, vaidinimas bus pakartojamas Lietuvių namuose Toronte. Veikalą režisuoja Elena Dauguvietytė-Kudabienė. Kartu su režisiere vaidina

HAMILTON TRAVEL BUREAU
764 Barton St. E., Hamilton, Ont. Reg. 1035989. Tel. 549-4149 arba 549-4140. Sutvarkome keliones ir Lietuvą ir iš Lietuvos. Besilankantiems Kanadoje duodame sveikatos draudą. Pristatome jūsų pačių sudarytus siuntinius į Lietuvą. Pervežame autobusu keleivius į Montreali ir iš Montreali.

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus

(Esu "Union Gas" atstovas)
Jurgis Jurgutis
Tel. 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

HALLING CONTRACTING
(Estonian)

- Atnaujinimai — visų rūšių
- Koklinių plytelių (tile) įdėjimas
- Vandentiekio vamzdžių taisymas
- Dažymas
- Vėdinimo įvedimas
- Elektrinio šildymo taisymas

Tel. 762-9190 Lic. E 1044

Marija Kalvaitienė, Onutė Stanevičiūtė, Simas Karnas, Matas Stanevičius, Alfredas Zorkus, Kęstutis Keparutis ir Raimundas Muliuolis. Vaidinimo dekoratorius — Kęstutis Keparutis, administratorius — mūsų nenuilstamas darbuotojas Kazimieras Mikšys. "Aukuro" praturtėjo dviem naujais aktoriams, tikimės ateityje įsijungs dar daugiau. Kęstutį Keparutį ir Raimundą Muliuolį matysime premjeroje "Vienas ir kiti". Džiaugiamės!

Ilgametis "Aukuro" aktorius Algis Ulbinas, grįžęs po žiemos atostogų iš Floridos, apsilankė pas režisierę Eleną Dauguvietytę-Kudabienę, kuri jam įteikė užsitarimą 8-tame teatru festivalyje Čikagoje iškiliausio aktoriaus žymenį "Bubulio" vaidmenyje, Antano Rūko komedijoje. Žymenį paskyrė vertintojų komisija Čikagoje. Taip pat aktorė Elena Dauguvietytė-Kudabienė gavo žymenį už atliktą Agulės vaidmenį. Šiais metais Elenai Dauguvietytei-Kudabienei sukanka 50 metų scenos darbo sukaktis. Pirmuosius žingsnius scenoje pradėjo Kauno teatre 1941 m. Sveikiname ir linkime dar daug darbingų metų!

Praeitą vasarą "Aukurą" iškviatė ir globėjo Lietuvių šaulių teatras, kuriam vadovauja direktorius Vytautas Juškus. Draugiškai susitarę, įsipareigojome iškviesti šaulių teatrą gastrolėms į Kanadą bei Ameriką. Jie žada atvykti šiais metais spalio mėnesį su Tumo Vaižganto veikalu "Dėdės ir dedienės", bei kitais pastatymais. Atvyks nemažas skaičius aktorių, todėl bus reikalinga talka ir visokeriopa pagalba. Tikimės didelio dėmesio iš teatro mylotojų ir rėmėjų.

"AUKURO" AKTORĖ Marija Kalvaitienė atšventė 60 metų amžiaus sukaktį. Š. m. kovo 16-tos dienos popietę į puošnius sūnaus Raimundo namus Kitcheneryje suvažiavo iš toli ir arti didelis būrys artimų draugų ir giminių (buvo svečių net iš Lietuvos) gražios amžiaus sukakties paminėti. Marijos vyras Zigmas, dukra Loretą, sūnūs Kęstutis, Raimundas, Ričardas, Robertas, marčios surengė šaunias vaišes, kurių metu suka-

tavininkę sveikino jos vaikai, išreikšdami nuoširdią padėką už visus šeimos rūpesčius ir meilę vaikiečiams, kurių Marija turi net šešis.

"Aukuro" režisierė Elena Dauguvietytė-Kudabienė "Aukuro" ir draugų vardu, įteikdama dovanas, savo kalboje pabrėžė Marijos pasiaukojimą savo šeimai, padėkotojų, įvertindama jos didelį įnašą ir pasižymėjimą Hamiltono teatru "Aukurui", sakydama: Laimingas tas žmogus, kuris neša kitiems laimę ir džiaugsmą. Marija Kalvaitienė — žmona, motina, senele, mokytoja, sekretorė ir daugelio vaidmenų aktorė. Marija niekuomet nepasaps, nežūrint, kad ir metų skaičius augs, didės, tačiau jos energija visuomet bus jauna.

Kazimieras Mikšys, sveikindamas ir įteikdamas dovaną, atskleidė daug gražių prisiminimų per eilę metų, "Aukuro" gretose kartu išgyventų. Teatre vaidina pagrindinius vaidmenis jau per 20 metų; sunku įsivaizduoti vaidinimą be jos. Greta eina teatro seniūnės ir sekretorės pareigas.

Hamiltono parapijiečiai dažnai sekmdieniais klausosi jos dailaus skaitymo Aušros Vartų šventovėje. Įvairiomis progomis deklamuoja koncertuose.

Ilgametė vyr. skautė niekada nesisakė artimui padėti. Kovo 10 d. per Kaziuko mugę Jaunimo centre sveikino KLB Hamiltono bendruomenės pirmininkė Regina Bagdonaitė-Chiarelli. Liuda Stungevičienė skaučių ir skautų vardu pasveikino šiltais žodžiais, įteikdama gražią dovaną — skautų rankų darbo drožinį ir atviruką su daugelio parašais. Pakvietė visus salėje esančius sugiedoti "Ilgiausių metų".

Marija Kalvaitienė mokytoja Jausm. M. Valančiaus lituanistinėje mokykloje, parodydama vaikiečiams daug meilės ir rūpesčio. Sveikatos palaikymui ji vadovauja moterų grupei, praveddama mankštos klases Burlingtone.

Šiai mielai lietuvių tautos dukrai linkime dar daug gražių, laimingų gyvenimo metų! Aukuriečiai

Marija ir Zigmas Kalvaicius

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose —

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais — nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto.
Liepos-rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 34 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:

kasd. pal. čekių sąsk. iki... 7.5%
santaupas 6%
kasd. pal. taupymo s-ta 5.5%
90 dienų indėlius 9%
1 m. term. indėlius 9.5%
1 m. term. ind. mėn. pal. 9%
3 m. term. indėlius 9.5%
RRSP ir RRRF (pensijos) ... 7%
RRSP ir RRRF 9.5%
RRSP ind. 3 m. 9.5%

IMAME UŽ:

asmenines paskolas 15%
nekiln. turto pask. 1 m. 11%
nekiln. turto pask. 3 m. 11.75%
Nemokamas čekių ir sąskaitų apmokėjimo patarnavimas.
Nemokama narių gyvybės draudimas pagal santaupų dydį iki \$2,000 ir asmeninių paskolų draudą iki \$25,000.

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

JAV LB Lemonto apylinkė šiemet švenčia savo veiklos trisdešimtmetį, kuris bus paminėtas specialiu pokyliu spalio 19 d. Apylinkės narių metinis susirinkimas buvo sušauktas kovo 10 d. Pasaulio lietuvių centre. Pranešimus padarė valdybos pirm. Kęstutis Sušinškas ir ižd. Aleksas Karaliūnas. 1990 m. pajamų buvo turėta \$23,921.84, išlaidų — \$19,342.15. 1991 m. ižde liko \$4,579.69. Lemonto apylinkė JAV LB krašto valdybos vardu sveikino B. Juodelis, Vidurio vakarų apygardos — B. Vindašienė, Pasaulio lietuvių centro — R. Domanskis. Apylinkės valdybą naujai kadencijai buvo išrinkti Kęstutis Sušinškas, Liudas Šlenys, Aleksas Karaliūnas, Dalia Janušienė ir Laima Petrolionienė. Jie dirbs su keturiais kadencijos nebaisiais valdybos nariais — Romu Povilaitiu, Svajone Kerelyte, Modestu Jakaičiu ir Jonu Vazneliu.

Pirmosios Kovo vienuoliktosios metinės buvo paminėtos Šv. Kazimiero lietuvių parapijoje Los Angeles mieste. Lietuvos nepriklausomybės atstatymui skirta šventė pradėta pamaldomis Šv. Kazimiero bažnyčioje. Oficialioji dalis parapijos salėje susilaukė gausių kitataučių svečių. Tad ją teko praversti anglų kalba. Po JAV himno Lietuvos aukščiausiosios tarybos Kovo vienuoliktosios atsisaukimo perskaitė jaunimo atstovas Tadas Dabšys. Lietuvos garbės konsulas Vytautas Čekanauskas, taręs įvadinį žodį, minėjimo dalyvių supažindino su jame dalyvaujančiais Islandijos, Švedijos, Norvegijos, Danijos, Estijos ir Latvijos konsulais. Didžiausio dėmesio susilaukė Islandijos generalinė konsulė Halla Linker, kaip ir kiti kalbėtojai papuošta lietuviška juosta. Islandija pirmoji pripažino Aukščiausiosios tarybos Vilniuje paskelbtą Lietuvos nepriklausomybės atstatymą. Tad jos gen. konsulė buvo apdovanota Vilniaus universitetu 400 metų sukakties medaliu. Pagrindinių žodį svečių vardu tarė JAV kongreso atstovų rūmų narys Christopher Cox, didelis lietuvių ir Lietuvos bičiulis. Programai vadovavo Nida Brinkienė-Alex ir Vytautas Vidugiris. Istoriinį Kovo vienuoliktosios įvykių lietuvių kilmės amerikiečio požiūriu aptarė Vincas Viskantas. Skaudžiąją Lietuvos įvykių vaizdus rodė Edmundas Kulikauskas, paprašęs atsisostojimu pagerbti žuvusius už Lietuvos laisvę. Meninę programą, paruoštą vadovo muz. Viktoro Ralio, atliko jungtinis Šv. Kazimiero parapijos ir "Spindulio" ansamblio choras.

Britanija

Kun. Aušvydas Belickas, MIC, studijuojantis žurnalistiką Belgijoje, viešėjo Londone ir Nottinghamame, atvykęs kovo 3 d. Prieš Vėlykas ir jų metu jis ilgesnį laiką Nottinghamame talkino kun. dr. S. Matuliu, o balandžio 14 d. laikė Mišias ir sakė pamokslą Šv. Kazimiero bažnyčioje Londone.

Su DBLS keturiasdešimt trečiuoju suvažiavimu buvo susietas ir Londono lietuvių namų bendrovės akcininkų metinis suvažiavimas balandžio 7 d. LNB direktorių valdybos pirm. K. Tamošiūnas atkreipė akcininkų dėmesį į P. Varkalos pasiūlymą valdybą rinkti ne septynis, o penkis direktorius, gyvenančius ne toliau kaip 30 mylių nuo Londono. Pasiūlymas buvo atmetamas akcininkų nutarimu. Direktorių valdybą reikėjo išrinkti keturis naujus narius iš šešių pasiūlytų kandidatų. Daugiausia balsų gavo ir Londono lietuvių namų bendrovės direktorių valdybą buvo išrinkti: V. O'Brien — 8201, J. Alkis — 7197, S. Kasparas — 6311 ir V. Gasperienė — 5238. DBLS suvažiavimo posėdžiuose buvo pasiūlyti šeši kandidatai į centro valdybą, bet jai reikėjo išrinkti tik keturis. Balsų dauguma DBLS centro valdybą įsijungė keturi nauji nariai: J. Alkis (588), V. O'Brien (538), S. Kasparas (451) ir A. Ivanauskas (423). DBLS tarybą buvo renkami du nariai, o buvo keturi kandidatai. Tarybą įsijungė K. Baublys su 660 balsų ir G. Ivanauskienė su 317. Naują DBLS tarybą, pasiskirstę pareigoms, sudarė: pirm. K. Baublys, vicepirm. G. Ivanauskienė, sekr. A. Podvoiskienė, nariai J. Bliūdžius ir H. Gasperas. DBLS suvažiavime dalyvavusi Lietuvos aukščiausiosios tarybos atstovė L. Andriekienė valdybos pirm. J. Alkiui įteikė šiai Britanijos lietuvių organizacijai iš Vilniaus atvežtas dovanas — Vytį ir Lietuvos vėliavą.

Australija

Pertho lietuvių atnaujino keliems mėnesiams nutrauktą radijo vandenėlę "Lietuvių balsas". Ji dabar transliuojama kiekvieną sekmdienį 5-6 v.p.p. iš radijo stoties GEBA banga 95.3 FM. "Lietuvių balso" vadovas yra Vytautas Radzivanas, techninis vadovas — Eugenijus Stankevičius, pranešėjai — Jonas Stankevičius, pranešėjos Lena Kiškytė ir Kristina Rapsevičiūtė.

ALB Melbourne apylinkės metiniame narių susirinkime kovo 17 d. paskutinį veiklos pranešimą padarė kadenciją baigiančios valdybos pirm. dr. J. Kunca. Lietuvius išgarsino ir jų veiklą sustiprino įvykiai atgimstan-

YONGE MEMORIALS LTD.
2152 YONGE ST., Toronto, Ont. M4S 2A8
Tel. 487-2147, vakarais tel. 445-8955
Meistriškas darbas, puikūs lietuviški projektai
ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVĖ

Išėivijai ir Lietuvai

Bendros pastangos augina kapitalą • Pirmaujanti organizacija

Metinis Kanados lietuvių fondo narių susirinkimas įvyko sekmadienį, balandžio 28 d. Toronto Lietuvių namuose. Jį atidarė KLF valdybos ir tarybos pirmininkas dr. Silvestras Čepas.

Jis pasveikino susirinkusius ir pakvietė dalyvius tylos minutę pagerbti mirusius narius. Invokaciją sukalbėjo Prisikėlimo parapijos klebonas kun. Augustinas Šimanavičius, OFM. Sveikinimo žodį tarė Lietuvos generalinis konsulas Haris Lapas ir Kanados lietuvių bendruomenės krašto valdybos pirm. Juozas Krištolaitis.

Susirinkimas priėmė sudarytas komisijas: mandatų ir registracijos – S. Aušrotienė, V. Sendžikas, J. Pacevičienė ir A. Juozapavičius; nominacijų – H. Stepaitis, St. Dalius ir dr. J. Sungaila; balsų skaičiavimo – A. Bersėnas, K. Gudinskas, A. Morkūnas, M. Regina ir E. Stravinskas. Praeitų metų susirinkimo ir specialaus statuto papildymui priimti susirinkimo (įvykusio 1990 m. bal. 7 d.) protokolus perskaitė KL fondo tarybos sekretorė Z. Bersėnaitė. Abu protokolai priimti be patarimų. Papildytas statusas buvo išsiųstas nariams su kvietimais į metinį susirinkimą.

Pranešimai

Pirmininkas dr. S. Čepas pranešime suminėjo praėjusių metų veiklos svarbiuosius rezultatus. Nelicijamas Fondo kapitalas prašokęs \$1,500,000 sumą, nors paaugimas 1990 m. buvęs mažesnis negu 1989 metais dėl sumažėjusio palikimų skaičiaus. Metų pabaigoje narių skaičius pasiekė 1,969, paaugęs 374 naujais nariais, kurie atsirado valdybai suorganizuavus vąjų ir išsiuntinėjus 2,500 laišku. Pereitais metais KL fondas paskyrė per \$113,000 KL bendruomenei ir kitoms organizacijoms. Taip pat buvo paskirta \$5,000 Vilniaus Technikos universitetui nupirkti kompiuterį. Tam reikalui išlaidas, viršijančias šią sumą, padengė inž. G. Šernas. Pirmininkas padėkojo Fondo įgaliotiniams, renkantiesiems aukas įvairiose apylinkėse, ypačingai Hamiltono J. Pleiniui, Montrealo B. Staskevičiui, G. Skaisčiui Niagaros pusiasalyje, E. Petrauskui Londone, Vincui Januskai Manitoboje, J. Skardžiui Sault Ste. Marie ir A. Paškevičiui Otavoje. Jis taip pat dėkojo visiems valdybos bei tarybos nariams už įdėtą darbą.

KL fondo išdininkas savo pranešime pateikė susirinkusiems nariams svarbiąsias sumas su atitinkamais patikslinimais. 1991 m. narių įnašai pasiekė \$1,503,173.45; investicijų suma metų pabaigoje buvusi \$1,574,736, o investacinės pajamos – \$162,010. Visuomeninei veiklai paremti išmokėta \$96,235.50, stipendijoms – \$16,300. Smulkesnį pranešimą apie investicijas padarė Viktoras V. Dargis, investavimo komisijos pirmininkas, paminėdamas, kur ir kiek yra investuojama. Šioje komisijoje taipgi dalyvavę Vytautas Pacevičius ir Augenijus Bersėnas.

Revizijos komisijos aktą perskaitė V. Skrinskas, pranešdamas, jog komisija radusi tvarkingai vedamas Fondo knygas. Revizijos komisijoje dirbo M. Povilaitienė ir J. Mažeika. Apie Fondo tvarkomas knygas teigiamai pasisakė ir revizorius (auditor) B. Naymann, kurio pareigos plovimu buvo pavirtintos dar vieneriems metams.

Rinkimai

Kitai kadencijai revizijos komisiją sutiko sudaryti V. Skrinskas, M. Povilaitienė ir St. Dargis. Nominacijų komisija pristatė penkiolika kandidatų į KL fondo tarybą. Susirinkusieji slaptu balsavimu rinko dvyliką. Pagal gautų balsų daugumą išrinkti šie asmenys: K. Čepaitis, P. Kuras, dr. P. Lukoševičius, A. Vaičiūnas, J. G. Skaisytis, J. Pleinys, dr. S. Čepas, R. Sakalaitė-Jonaitienė, E. Čuplinskis, J. Stankus, J. Gustainis, L. Kuliavienė.

Belaukiant balsų suskaičiavimo, susirinkimui pranešimą padarė Vilniaus Technikos universiteto rektorius prof. dr. Edmundas Zavadskas, padėkojęs KL fondui už paramą. Taip pat buvo pristatyti KL fondo steigėjai V. Ignaitis ir dr. A. Pacevičius bei Kojelaičių fondo steigėjas p. Kojelaitis. Atliekamas laikas buvo paskirtas įvairiems pranešimams ir diskusijoms. Pristačius balsavimo rezultatus, metinis susirinkimas baigtas Tautos himnu. **RSJ**

Vertinkime tai, ką turime

AURELIJA M. BALASAITIENĖ

Artėjanti grandiozinė muzikos šventė Čikagoje vyrauja mūsų spaudos puslapiuose. Žurnalistai ją garsina, kviečia dalyvauti ir, kas svarbiausia, prašo šventę lėšomis remti. Paskutiniųjų metų laikotarpįje buvo dažnai renkamos aukos Lietuvai, o nuolatinės svečių iš Lietuvos viešnagės gerokai aptuštino šio žemyno vaišingų lietuvių kišenes. Pastebime, kad mažėja aukos spaudai, neperkamoms knygos guli lentynose; o muzikos šventės rengėjai dreba iš baimės, kad šventė neatneštų nuostolio. Jos išlaidas labai padidino muzikų ir solistų atsikvėtimas iš Lietuvos. Bet argi pirmą kartą pokario istorijoje, paskelbus dar labai trapią Lietuvos respublikos nepriklausomybę, savo tradicinėje šventėje galėtume ramia sąžine dainuoti ir linksminis be mūsų tautiečių atstovų iš Lietuvos? Kaip tos pavasarį pranašaujančios kregždės, jie stiprins mūsų ryšį su tėvyne, o tėvynėnų nuveš mūsų linkėjimus ir tėvynainius užtikrins, kad išėivija yra tikrai gyva.

Kanadą ir Ameriką palietusi infliacija, kurią natūraliai seką nors ir ne katastrofiška ekonominė krizė, palietė ir mūsų tautiečius. O reikia padengti tokias būtinas išlaidas, be kurių neįmanoma moderniame pasaulyje gyventi, kaip namo, automobilio, sveikatos draudimas, kurių kaina pastoviai kyla. O ką bekalbėti apie kasdieninio gyvenimo reikalavimus, kaip maistas, šildymas... Tačiau, sudarius savo pajamų ir išlaidų sąmatą, matyti, kad ir pramogoms dar lėšų užtenka. Kai laukiame svečių, retai tekreipiame dėmesį į konjaką kainą. Atrodo, kad ir aukoms dar turėtų atlikti pinigų.

Tiesa, kad dažniausiai aukotojai yra tie patys, kurių didžioji dalis priklauso jau vyresnei kartai, o jaunesniųjų profesionalų aukotojų sąrašuose retai teuztinkame. Antra vertus, jaunesnioji karta, kiek atsiribojusi nuo mūsų vis dar stagnacijoje paskendusio visuomeninės veiklos formų, neliko abejinga Lietuvos reikalui, bet ir netenka stebėtis, matant mūsų veiklos pasenusias formas. Man teko garbė pirmininkauti vienos organizacijos metiniams.

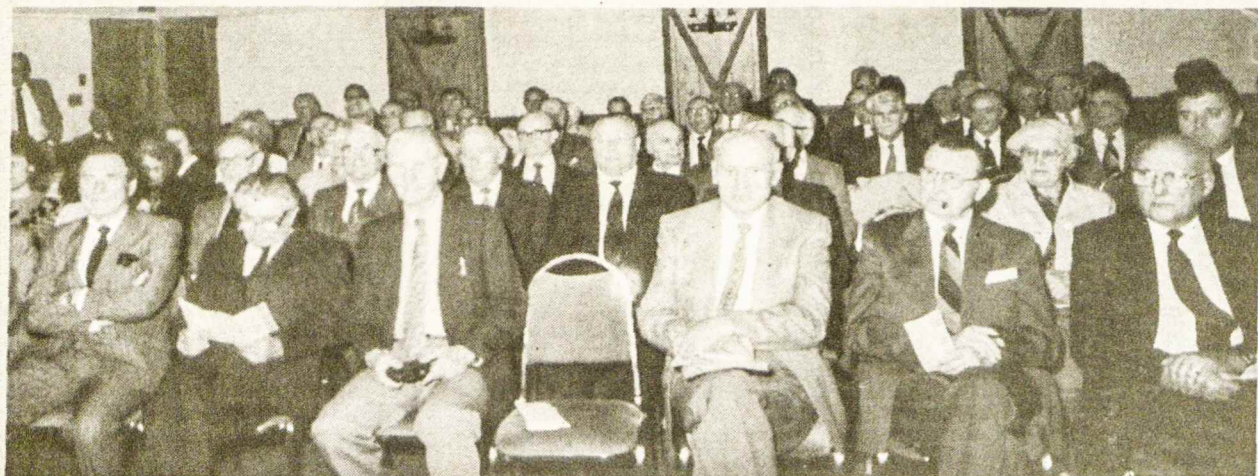

Kanados lietuvių fondo suvažiavime balandžio 28 d. Toronto Lietuvių namuose. Nuotraukos viršuje – kalba Lietuvių fondo tarybos ir valdybos pirm. dr. S. Čepas, šalia Z. Bersėnaitė – tarybos sekretorė, G. J. Skaisytis – tarybos narys, J. Pleinys – valdybos vicepirmininkas. Apačioje – pravedami rinkimai. Iš kairės: H. Stepaitis, dr. S. Čepas, A. Bersėnas. Nuotr. St. Dabkaus

me susirinkime, kurio pagrindinių darbotvarkės punktų buvo kadenciją užbaigusios valdybos rinkimai. Iš vietos man buvo duota pastaba, kad aš nedavusi progos buvusiai valdybai atsistatdyti. Argi savo kadenciją baigęs senatorius ar prezidentas atsistatdytina? Jo laikas jau pasibaigė. Jis tik gali kandidatuoti, bet ne atsistatdyti. Atsistatdytinimas yra tik tada reikalingas, kai iš pareigų pasitraukia savo kadencijos nebaigęs asmuo. Kadenciją užbaigusi valdyba nebeegzistuoja, bet jos nariai gali vėl kandidatuoti arba sutikti savo pareigas tęsti. Todėl nesistebėkime, kad jaunesnės kartos atstovai, išlikę ištikimi savo protėvių žemei, šalinasi nuo tradicinės veiklos, bet patys savo iniciatyva, naudodami demokratines sistemas procesą, varsto ir Baltųjų rūmų, ir senatorių, ir kongreso atstovų duris, prasiveržia į didžiąją spaudą ir informacijos tinklus. Naujai įvestą "Balt-L" kompiuterių tinklą, į kurį ateina žinios ir tiesiog iš Lietuvos parlamento, tvarko išimtinai baltiečių kilmės jauni profesionalai. Lietuviai broliai Arlauskai Virginijoje ir Edas Kliskas Klivlande yra to tinklo aktyviausių darbuotojų tarpe. Vyresnioji karta dažnai pasisako kritiškai apie jaunimą, neliks ir išėivijos, tuo iššaukdama nereikalingą trintį ir nepasitikėjimą vienu kitais. Vertinkime visus – ir jaunus, ir senus, nes jie visi mums yra reikalingi, nors viešia ir skirtingais metodais.

Grįžkime prie aukų. Išėivijos jėga glūdi jos institucijose, kurios ugdo lietuvišką meną, išlaiko mūsų tradicijas ir auklėja jauniausias kartas lietuviškoje dvasioje. Jų nelikus, neliks ir išėivijos. O kas tada laisvąjame pasaulyje kalbės už Lietuvą? Visais laikais išėivijos vaidino reikšmingą vaidmenį savo tėvynių gyvenime. Tai mes žinome ir iš Lietuvos nepriklausomybės atgavimo dienų. Muzikos šventė privalo visapusiškai pavykti, nenumetant didžiausios atsakomybės ir rizikos ant rengėjų pečių. Svarbu yra šventėje ir kituose renginiuose dalyvauti, bet taip pat yra svarbu atsilipti į rengėjų prašymą šventę remti pinigine auka.

Tebūnie mūsų sąžinė rami, kad darome, ką galime, prisistatydami.

Kanados lietuvių fondo suvažiavimo dalyviai balandžio 28 d. Toronto Lietuvių namuose. Pirmoje eilėje iš kairės: Lietuvos gen. konsulas H. Lapas, Br. Saplys, S. Varanka, dr. P. Lukoševičius, dr. J. Sungaila, E. Čuplinskis. Nuotr. St. Dabkaus

GYDYTOJO PASTABOS

Jausmai – tai gyvybė ir gyvenimas

DR. VYTAUTAS MEŠKA

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Jausmų pasireiškimo slopinimas sukelia daugelį ligų. Kai kurie JAV psichopatologai tvirtina, jog panašiai kaip tam tikri mikrobai sukelia konkrečią ligą (sakykim, vidurių šiltinę ar skarlatinę), taip ir specifinių emocijų slopinimas sukelia specifinius somatinius susirgimus. Pavyzdžiui, nuslopintas pyktis dažniausiai esti širdies ir kraujagyslių sistemos, ypač hipertoninės ligos, priežastis.

Kvietimas saugoti sveikatą vengiant neigiamų emocijų yra ne tik neetiškas (nes tai ugdo abejingumą), bet ir neturintis jokio medicininio pagrindo, kadangi tai raginimas socialiniam pasyvumui.

Jausmai ir nervai

Emocijas bei jausmus tvarko centrinė nervų sistema, todėl su jomis susietos problemos liečia ir gydytojus. Nustatyta, kad galvos smegenų dalys, vadinamos hipokampu ir hipotalamu, turi lemiamos įtakos emocijoms susidaryti bei joms pasireikšti. Chroniški, net ir somatiniai susirgimai kenkia centrinei nervų sistemai. Todėl ligos iškamuoto žmogaus emocijos skiriasi nuo sveiko.

Dažnai atsiranda emocijų pakilimas ir svyravimas arba, atvirkščiai, jos tampa blankios. Kadangi bendri jausmai duoda pagrindą nuotaikai, todėl ji kaitaliojasi (dažniausiai nupuoluosi, prislėgta, melancholiška). Išnyksta brangių prisiminimų dvasia.

Individas ima kelti savo sveikatos būklei per didelius tikslus, kurių negali įgyvendinti, arba pernelyg mažus, kurių pasiekimas nesukelia jokio džiaugsmo. Atsiranda liguistatas abejingumas.

Kartais vienu metu reiškiasi dvi priešingos emocijos – vadinamasis ambivalentiškumas, pavyzdžiui, meilė ir neapykanta tam pačiam asmeniui. Primityvaus žmogaus psichologijoje jausmų ambivalentiškumas pasireiškia dažniau.

Didžiojoje Britanijoje 40% visų somatinėmis ligomis sergančiųjų sudaro ligoniniai, varginami neurozių. Nustatyta, kad tik trečdalis Filadelfijos ligoninių pacientų gali būti gydomi vien farmakoterapiniais preparatais ir fizinėmis priemonėmis: likusiems dviems trečdaliams ligonių reikalingi psichosomatiniai gydymo metodai. Švedijoje kas trečias žmogus skundžiasi nerimu, kas trečiam 4 metų vaikui yra sutrikusi emocinė būklė. Denverio ligoninės duomenimis, psichosomatiniai gydymai.

• Nesiskundžiau ir nedejauvau dėl savo likimo, tačiau kartą, kai buvau basas ir neturėjau lėšų batams pirkti, pradėjau murmėti. Prisilgęs nuėjau į didelę mečetę Kufoje ir ten pamaciau vyrą be kojų. Tuomet dėkojau Dievui už tai, kad turėjau abi kojas, kurioms trūko tik tai apavai (Madi)

mo metodai net dvylika dienų sumažina vidaus ligomis sergančiųjų stacionarinio gydymo trukmę.

Deja, iki šiol kai kas mano, jog psichoterapija yra reikalinga tik neurozėmis sergantiems gydyti. Lietuvos kurortologijos mokslinio tyrimo laboratorijos duomenimis, tik 3,2% sanatorijos ligonių, sergančių chroniškėmis somatinėmis ligomis, optimistiškai žiūri į savo tolesnio gyvenimo planus. Dauguma ligonių (58%) yra vadinamojoje psichologinėje kryžkelėje. Tik 11,1% moterų ligonių tiki visiškai pasveikimu.

Štai kodėl svarbu pirmiausia sukurti emocijų objektyvavimo būdus, kurie leistų gana tiksliai nustatyti jų pobūdį ir laipsnį, taip pat efektyvius psichomocinės būklės koregavimo metodus. Šia linkme Lietuvos kurortologijos mokslinio tyrimo laboratorijoje jau daugelį metų atliekami darbai, kurių rezultatai yra gana įdomūs ir perspektyvūs.

Nauji tyrimai

Emocijos sąlyginai turi išorinius (valdomus) ir vidinius (nevaldomus) komponentus. Pirmiesiems priklauso kalbos ypatumai (kalbos garsumas, dažnuminė charakteristika, žodžių trukmė, pauzių trukmė tarp žodžių, žodžių įvairovė, pertarimai ir kt.), antriesiems – įvairios vegetacinės reakcijos (pavyzdžiui, veido paraudimas ar išbalimas, prakaitavimas, elektrinė odos varža, pulso ir kvėpavimo dažnis, cukraus kiekis kraujyje, katecholaminų išskyrimas ir kt.). Todėl, tirdami emocijas, registravome kalbos signalą, įvairias vegetacines reakcijas, refleksometrinus parametrus, atlikome kai kuriuos psichologinius tyrimus.

Remdamiesi nustatytais emocijų būklių matematiniais modeliais, toliau tyrėme Birštono kurorto sanatorijos ligonius. Gauti tyrimų rezultatai liudija, kad po kurortinio gydymo daugeliui ligonių pagrindinės emocijos sunormalėjo. Tačiau ne visiems. Todėl kurortinio gydymo metu kartu su gamtiniais gydymo veiksniais (klimato terapijos procedūromis, mineralinėmis voniomis, purvo panaudojimu), gydymąja kūno kultūra ir fizioterapija, būtini modernūs psichoterapijos metodai – muzikos terapija, biblioterapija, gamtovaizdžio terapija, choreoterapija, psichofizinė treniruotė. Šie psichoterapijos metodai, sukurti kurortologijos laboratorijoje, yra taikomi Lietuvos respublikos kurortų sanatorijose ir leidžia padidinti kurortinio gydymo veiksmingumą.

Pagalbos Lietuvai vajas aukos

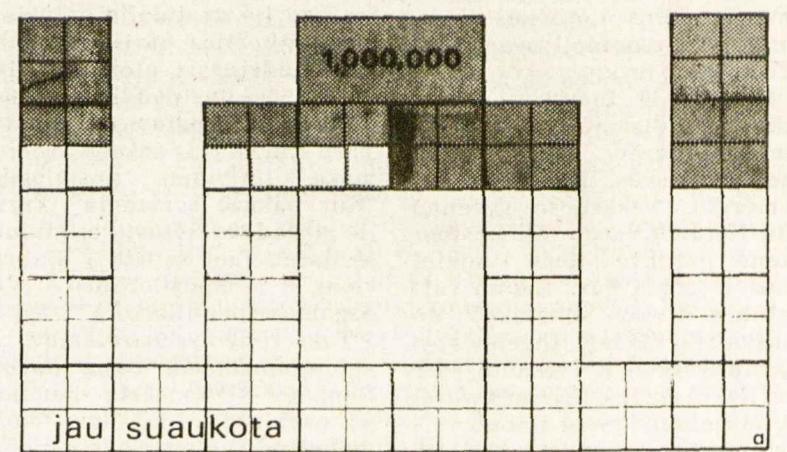
\$550 – L. Kulnys (Sudbury); \$100 – Sault Ste. Marie apylinkės valdyba; \$20 – S. Druskis, I. Girdzevičius, V. Kramilius, G. Kutkevičius, J. Kvoščiauskas, S. Kvoščiauskas, J. Malskis, A. Petroinis, H. Matijaitis, A. Motiejūnas, J. Puteikis, J. Skardis, A. Skardžius, P. Umbrasas, V. Vainutis, A. Vanagas; \$15 – M. Porter; \$10 – I. Valas, K. Valius, V. Žurauskas.

Genys, P. Grigelaitis, V. Goldbergas, A. Motuzas, V. Skaržinskas, J. Poderys, V. Poškus, K. Slyžys, J. Valas, K. Valius, V. Žurauskas.

A. a. E. Andriulionienės atminimui (viso \$340); \$50 – A. Kojelaitis, dr. T. Wolder; \$40 – A. Šventickas; \$30 – E. R. Šventickas; \$25 – Z. Mockus, K. Gaputis; \$20 – G. Ciparis, D. V. Kekiai, J. S. Paketūros, V. Jakubaitis; \$10 – J. Statkevičius, P. M. Jocias, T. Kaminskas; \$5 – E. V. Fodor, A. Wegner.

Dėkojame už aukas. **KLB**

MILIJONAS DOLERIŲ LIETUVAI

ar jau atidavei savo dalį?

Čekius rašyti: Kanados lietuvių bendruomenė – PLV
Aukos siųsti: Pagalbos Lietuvai vajas (PLV),
1011 College Street, Toronto, Ontario M6H 1A8 Canada.

The J. B. MARLATT Funeral Home, (1985 Ltd.)

615 Main Street East
HAMILTON, Ontario
Telefonas: 528-6303

195 King Street West
DUNDAS, Ontario
Telefonas: 627-7459

Laidotuvių namai
ir koplyčia

Dr. Gina J. Ginčauskaitė optometristė

1551 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvių namų)

Priima pacientus pagal
susitarimą
Telefonas 532-7115
Susitarus priima pacientus
ir vakarais

HALLING ELECTRICAL (Estonian)

- Visų rūšių atnaujinimai
- AC langai ir sienų sekcijos
- Vėsintuvai
- Garažo durų atidarytojai

Tel. 762-9190

Viešnios iš Vilniaus, atvykusios koncertuoti, sutinkamos Los Angeles mieste. Iš kairės: solistė I. MILKEVIČIŪTĖ, Lietuvių fondo pirm. V. GEDGAUDIENĖ, akompaniatorė G. LANDSBERGIENĖ, J. ČEKANAUSKIENĖ

Lietuvos menininkai Los Angeles mieste

IGNAS MEDZIUKAS

Lietuvių fondas, besirūpinamas tautine kultūra išeivijoje ir telkdamas jai finansinę paramą, pakvietė į JAV iškilius Lietuvos menininkus, kurie su daina aplankytų keletą gausenių mūsų tautiečių telkinių.

Irena Milkevičiūtė (sopranas), operos solistė, stažavo Milano "La Scala" teatre; yra laimėjusi daug konkursų, gastroliavusi Italijoje, Vengrijoje, Švedijoje, Japonijoje ir kitur.

Virgilijus Noreika (tenoras), operos solistas, taip pat stažavęs Milano "La Scala" teatre, yra koncertavęs Prancūzijoje, Danijoje, Suomijoje, JAV, Kanadoje, Japonijoje ir kitose valstybėse.

Grazina Ručytė-Landsbergienė, koncertmeisterė, valstybinės muzikos konservatorijos pedagogė; su operos ir kamerinio dainavimo solistais, choristų kolektyvais yra aplankiusi daugelį pasaulio šalių.

Lietuvių fondo organizuotą šių menininkų koncertą Los Angeles lietuviai turėjo progą išgirsti balandžio 21 d. Šv. Kazimiero par. salėje. Dar iš vakaro lietuvių organizacijų mecenato dr. Z. Brinkio rezidencijoje, Los Feliz Hills, susirinko kelios dešimtys muzikos meno mėgėjų susipažinti su žymiaisiais Lietuvos menininkais. Erdvioje svetainėje, susedus prie stalų, įvyko oficialus svečių pagerbimas, kurį įvadą žodžiu pradėjo energinga Lietuvių fondo pirm. V. Gedgaudienė. Pirmiausia ji iškėlė dovanėlę dr. Z. Brinkiui, kurio namuose vietos lietuviai dažnai susirenka paminėti svarbesnių šio telkinio įvykių.

Svečius iš Lietuvos pasveikino A. Nelsienė JAV LB Vakarų apygardos valdybos, Baltiečių laisvės lygos ir visų Amerikos vakaruoje gyvenančių lietuvių vardu. M. Lemberienė perdavė jiems sveikinius ir gėles buv. Kauno valstybinės operos solistės V. Jonuškaitės. LB Los Angeles apyl. vardu sveikino Z. Viskanta, ALTOS Los Angeles skyriaus vardu A. Mažeika. Buvusi Kauno valstybinės operos solistė A. Dičiūtė-Trečiokienė, įteikdama gėlių, dėkojo už prisiminimą jos, kaip operos solistės sukuriant, Vilniuje. Dar sveikino Lietuvos radijo valandėlės vardu V. Šeštokas, Skautų Ramiojo vandeninio.

FUTURE.I

REAL ESTATE LTD. REALTOR

Nijolė Bates
Namų pirkimo
bei pardavimo
bendrovės atstovė
verslo 769-3300
namų 769-1835

- Patarnaujama lietuvių kalba.
- Nemokamas namų įvertinimas

130 Kennedy Avenue,
Toronto, Ontario M6S 2X9

**Pirkite namus
geresnei savo atečiai**

LIETUVA LAUKIA LAISVĖS REMK IR AUKOK TAUTOS FONDUI!

Jūsų auka TAUTOS FONDUI garsina Lietuvos laisvės bylą laisvajame pasaulyje. Šešiomis kalbomis ELTOS ir radijo žinios nesulaikoma skleidžia informacijas įvairiose kraštuose apie Lietuvos laisvės kovą ir ją skatina.

REMKIME TAUTOS FONDĄ

aukoms, darbais, palikimais. Kiekvienas paaugotas centas artina Lietuvai laisvės aušrą.

TAUTOS FONDO ATSTOVYBĖ KANADOJE

Aukas arba palikimus siųskime Tautos fondui:
310 Rathburn Road, Etobicoke, Ont. M9B 2L8

Solistė M. Bizinkauskaitė dainavo Lietuvoje

Marytė Lietuvoje išbuvo nuo kovo 18 iki balandžio 23 dienos. Vilniaus operos teatre dainavo "Madame Butterfly" opere.

Kauno muzikiniame teatre balandžio 12 d. ji lietuvių kalba atliko pagrindinį vaidmenį F. Leharo operetėje "Linksmai našlė". Dirigavo Julius Geniušas. Koncertavo ir Lietuvos apsaugos vyrams.

Kauno muzikiniame teatre po "Linksomos našlės" spektaklio įvyko priėmimas, kuriame dirigentas J. Geniušas ją labai gerai įvertino.

Po spektaklio atsiliepė ir Kauno laikraščiai. Štai "Kauno tiesa": "Publika labai susidomėjusi stebėjo scenoje Marytę Bizinkauskaitę. Stebino juos jos gera sceninė orientacija, juolab, kad veikalą specialiai šiai progai viešnia išmoko lietuviškai. Tiesa, dainą apie Viliją — žiuravų malonumui ir palyginimui padainavo angliškai. Įdomu buvo sugrįžti mūsų solisčių ir Marytės atliekamą Maną. Jos Linksmai našlė betarpiškesnė, energingesnė, labiau atitinka apibūdinimą "tikras kaimo vaikas", kaip herojė vadina spektaklyje. Matyt, taip šį vaidmenį supranta statytojai Toronto operos teatre, kur M. Bizinkauskaitė vaidina.

Pasibaigus spektakliui, publika stovėdama pagerbė savo tautietę, apdovanojo aplodis-

mentais ir gėlėmis. O Marytė karštai dėkojo savo partneriams Maciulevičiui, Gutauskui, Vizbaraitiui ir dirigentui J. Geniušui".

"Kauno laikas" nr. 3 taip rašė: "Marytė Dievo apdovanota talentu. Klausytojus sužavėjo tyras ir lyriško taurumo kupinas sopranas. Lietuvių tauta pagristai ja gali didžiuotis, nes Marytė didelė dainininkė ir tikra Lietuvos patriotė, sielos gėlmėse sauganti meilę protėvių kalbai, papročiams ir kultūrai".

Ateinantį rudenį Marytė pakviesta gastroliuoti Lietuvoje visam sezonui. Ji dainuos Elizos Doolittle vaidmenį "Mano puikioji lady" (My Fair Lady) veikalė ir kituose kūriniuose.

V. Senūta

Sol. Marytė Bizinkauskaitė-Bildienė

Dėkojame už pagalbą

Praėjusiais metais kartu su Vilniaus inžinerinio statybos instituto (VISI) ansambliu "Vingis" teko lankytis Kanadoje. Esu dėkingas p.p. — V. Dauginiui, E. Bersėnui, G. Šernui, A. Ankiui, V. Gruodžiui, P. Meikiejoniui, padėjusiems susipažinti su Toronto ir Montrelio universitetais. Tai buvo labai naudinga atliekant instituto pertvarkymą į Vilniaus technikos universitetą. Kai kurios įgytos žinios buvo pritaikytos rengiant Lietuvos respublikai svarbų Mokslo ir studijų įstatymą. Lietuvos aukščiausiosios tarybos 1990 m. spalio 31 d. sprendimu, mūsų aukštajai mokyklai buvo suteiktas technikos universiteto statusas.

Dėkojame p.p. V. Dauginiui, A. Paecevičiui, dr. Č. K. Joniui, V. Gruodžiui, K. Petryliui, P. Adamoniui ir kitiems tautiečiams, pakvietusiems jau šiais metais mūsų profesorių delegaciją ir supažindintiems su Toronto, Montrealio, Waterloo universiteto studijų sistema. Gauta informacija yra labai naudinga vykdant Lietuvos aukštųjų mokyklų reformą.

Esame dėkingi Kanados lietuvių fondui ir atskiems asmenims, prisidėjusiems prie mūsų Technikos universiteto materialinės bazės stiprinimo. Pernai gavome dovanų labai gerą kompiuterį ir programinę įrangą, video-technikos, Bostone išleista Lietuvių enciklopedija, vadovėlių. Montrelio lietuvių kredito unijoje "Litas" atidarėme sąskaitą nr. 4776.

Daug mums padėjo dr. S. Čepas, dr. P. Lukoševičius, B. Niedvaras, E. Bersėnas, P. Adamonis, V. Dauginis, V. Gruodis, A. Kišonas, Z. Černiauskas, A. Slabosevičius ir kiti tautiečiai. Nuosirdus ačiū.

Prie Kanados lietuvių fondo dovanoto kompiuterio mūsų universitete dirba daugiausia mūsų jauni inžinieriai, besirengią daktaratui. Jau apgynę daktaratus mano vadovauti inžinieriai — Artūras Kaklauskas ir Romas Tamošaitis. Dabar sėkmingai daktaratus baigia Titas Dėjus, Sigitas Mikus, Pranas Malinauskas. Turint tokią puikią skaičiavimo techniką, darbai atliekami žymiai sparčiau. Pradėjo arba įpusėjo savo daktaratus kiti mano mokiniai: Gintaras Augustinavičius, Valdas Girys, Audrius Jaraminas, Vladislavas Kututis. Jų darbai labai reikalingi ir naudingi Lietuvai ir yra pritaikomi konsultacinėse firmose bei statybose.

Prie kompiuterių dirba ir kitų profesorių vadovaujami daktarantai. Todėl pastoviai susidaro eilė. Dovanotas kompiuteris yra populiarus ir todėl, kad kiti mūsų

sų turimi kompiuteriai yra blogesnių techninių galimybių.

Savo, universiteto mokslinės tarybos ir aukščiau pamintėtų inžinierių vardu dėkoju Kanados lietuvių fondui už tokią svarbią mums paramą ir pagalbą.

Lietuvai labai reikia aukšto lygio specialistų. Tačiau šių specialistų rengimui trukdo tai, kad mums labai trūksta kompiuterinės įrangos. Dar neturime galimybių prisijungti prie bibliografinių duomenų bazių, trūksta knygų, vadovėlių, konspektų leidybos ir spausdinimo įrangos, dauginimo technikos, programinės įrangos. Beveik negauname užsienyje ir leidžiamų vadovėlių, monografijų, mokslo žurnalų. Trūksta universiteto techninio profilio laboratorijų, mokslinių prietaisų, kitos įrangos. Dar reikėtų sulaukiam ir užsienio profesorių, pasišventusių paskaitoms ar mokslinėms konsultacijoms teikti Vilniaus technikos universitete. Lietuvos aukštųjų mokyklų materialinei bazei stiprinti bei mokslo programoms finansuoti Respublikos vyriausybė šiuo metu neturi didesnių galimybių.

Todėl ieškome galimybių įstoti į įvairius tarptautinius fondus ir programas (TEMPUS NEMPUS ir kt.). Siekiame užsidirbti konvertuojamas valiutos rengiant užsienio studentus, kuriant bendras su užsienio akcinės bendroves.

Mūsų tautiečių, gyvenančių užsienyje geranoriškumas ir pagalba mums suteikia daug jėgų mūsų darbe reformuojant Lietuvos aukštąjį mokslą ir siekiant kuo greičiau pereiti nuo sovietinio susikompromitavusio specialistų rengimo modelio prie pasteisiosio Vakarų šalių modelio.

Labai svarbu, kad Kanados ir Lietuvos respublikos lietuvių jaunimas turėtų galimybių susitikti, bendrauti gimtąja kalba. Toks bendravimas žlugdo mums priešiškių jėgų norus suskaldyti lietuvių tautą.

Dėkojame už kvietimą aplankyti Kanadą. Tikiu, kad sugebėsime ir toliau gilinti bei plėsti mūsų ryšius.

Vilniaus technikos universiteto ir ansamblio "Vingis" vardu sveikiname Toronto "Atžalyno" ansamblių, kurį pamilo visa Lietuva, sulaukusį 20 metų jubilėjaus ir kviečiame dar kartą apsilankyti Vilniuje. Dėkojame "Atžalynui" ir jo tėvų komitetui už pakvietimą dalyvauti sukuriamuose jo renginiuose ir tariame — iki pasimatymo!

Prof. dr. Edmundas Zavadskas,
Vilniaus technikos universiteto rektorius

Kanados lietuvištinio mokyklų mokytojų suvažiavimo dalyviai kovo 23 d. Anapilio Parodų salėje

Toronto dramos teatras "Aitvaras" po suvaizdintų dviejų Kazio Sajos pjesių "Moteris eina per lietuvių..." ir "Mėlyna diena". Pirmoje eilėje iš kairės: L. Mačionienė, A. Totoraitienė, režisierė D. Šikšniūtė, A. Dargytė-Byskiewicz, viduryje — B. Tarvydas. Antroje eilėje: V. Taseckas, V. Štūikys, A. Kynas, S. Ramanauskas. Nuotr. R. Tarvydienės

Toronto "Aitvaras" atnešė dvi Kazio Sajos pjeses

Aitvariečiai balandžio 28 d. Lietuvių namuose pastatė du trumpus Kazio Sajos veikalus: "Moteris eina per lietuvių" ir "Mėlyna diena". Režisavo neseniai iš Lietuvos atvykusi jauna teatro narė Daiva Šikšniūtė.

Pirmajame veikalė "Moteris eina per lietuvių" Vytautas Štūikys vaidino Tada. Vieną tamsią, lietingą naktį grįžta jis namo persigandęs, manydamas, kad suvažinėjo keliu einantį žmogų. Jo žmona Adelė (Aldona Dargytė-Byskiewicz) mėgina jį prikalbinti grįžti, surasti tą žmogų ir nuvežti į ligoninę. Jiems besiginčijant pareina Tado tėvas (Stepas Ramanauskas) ir papasakoja, jog jį pervažiavę bent trys automobiliai, bet matyt, anot jo paties — "girtu... nė pats kipsas nerauna". Tadas iš džiaugsmo sėda su tėvu išgerti už jo laimingą grįžimą, pamiršęs, kad pažadėjo Adelei daugiau nebeįteigti. Adelė pamato, kad čia kartojasi "daina be galo" ir jį palieka.

Visi trys šio veikalio vaidintojai savo vaidmenis gerai atliko. Stepas Ramanauskas, nepamainomas artistas, lengvai suvaidino girtuoklio tėvo rolę. Vytautas Štūikys puikiai perdavė baissioje padėtyje atsidūrusio žmogaus baime ir graužimąsi, tuo pačiu parodydamas savo pragmatiskumą, norėdamas kitas žmogus padaryti žala pamiršti, išsisukti nuo atsakomybės. Tačiau, nors jis ir sulaužė Adelei duotą žodį, galima pajusti simpatiją jam, apsidžiaugusiam, kad nenužudė žmogaus, netgi savo tėvą, ypač kai pabaigoje jis visvien pajunta reikąlytą vyti Adelę, su ja susitaisyti. Adeles, užguitos, bet moraliskai tvirtos moters vaidmenį jautriai atliko Aldona Dargytė-Byskiewicz. Trijųlę per tokį trumpą laiką sugebėjo perduoti gilesnę tragikomišką "užburto rato" nuotaką, kurią net būtų galima išryškinti, šiek tiek sulėtinus vaidinimo tempą, arba palengvinti, duodant Adeles vaidmeniui komiškesnį atspalvį. Vaidinimo scenovaizdis buvo atitinkamai paprastas. Prispilotas apšvietimas taip pat prisidėjo prie reikiamai niūrios atmosferos. Muzikos panaudojimas pradžioje veikalio nebuvo aiškus. Jos vietose audros garsas gal būtų buvęs efektingesnis.

Visai kitokius jausmus sukėlė antiras pastatymas komedijos "Mėlyna diena" (arba "Tik nepalik pėdsakų"). Šio veikalio intriga sukosi apie loterijos bilietą, kurį balandžio pirmą, t.y. mėlyną dieną paliko Jagminas, kirpyklos klientas, neturėdamas kuo atsilyginti už nuskutimą. Stepas Ramanauskas linksmam suvaidino šią odelkolono mėgėjo rolę. Kirpėja Elžbieta (Laima Mačionienė) padaro pokštą savo bendradarbiams, frantui Leopoldui (Vytautas Taseckas) ir pikčiurnai Cibui (Benius Tarvydas), o Leopoldas sugalvoja apgauti kasininkę, naivią Vandutę (Aldona Karosaitė), visiems nuduodant, kad jie loterijoje laimėjo automobilį. Nusiuonia ją atsiimti pinigų už laimikį. Juos visi pasidalinsia. Jų dideliu nustebimui, ji grįžta su pinigais, ir vyrai tuoju susipa-

nigais, ir vyrai tuoju susipašė dėl pasidalinimo. Vandutė nutaria nešti pinigų į miliciją. Tuo tarpu ateina į kirpyklą Algis (Algirdas Kynas), kuriam ji tikrai perleido tą bilietą už keturis tūkstančius. Grįžta Jagminas su savo panele (Dajana Blauzdžiūnienė), ir visa intriga atsiveria.

Kaip baigiasi? Kadangi aitvariečiai rudenį žada tą veikalą dar kartą statyti, geriau palaukti ir patiems pamatyti. Charakteriai puikiai parinkti, komišku momentu yra labai daug, o turėdami daugiau laiko parepetuoti, aktoriai galės sklandžiai juos visus išnaudoti.

Gera matyti, kad nepavargo "senieji" aitvariečiai ir kad atsiranda dar naujų jėgų. Norėtu, si, kad teatro vakaras arba popietė būtų kiek ilgesnė, gal pridėdant dar vieną trumpą Sajos veikalą su įžanga apie patį dramaturgą, tokiu būdu sudarant pilnesnę programą. Būtinai reikėtų duoti daugiau reklamos iš anksto ir atitinkamai skelbti, t.y. ten, kur dauguma žmonių matys. Tikimasi, kad ir įvairių renginių suderinimo sunkumus rudenio pabaigoje galime lengviau išspręsti. Malonu, kad per dvidešimt su viršum metų "Aitvaras" veikia nezlūgę, o kaip tik kyla aukštyn. RSJ

Lietuviškųjų studijų savaitė

Pranešimus padarys Lietuvos vyriausybės ministeriai ir kiti pareigūnai

38-ji ELS savaitė įvyks 1991 m. liepos 28 — rugpjūčio 4 d.d. Vokietijoje, Vasario 16 gimnazijoje, 6840 Lampertheim-4. Tel. 06256-322.

Pragyvenimas dienai kainuos 60 DM. Registruoti pas Aliną Griniene, Diamantstr. 7, 8000 Muenchen 50; tel. 089-1504471, pasiūnčiant registracijos mokestį 100 DM. (Jaunimas — 50 DM.) į studijų savaitę saskaitą: Volksbank Kreis Bergstrasse, Kt. No. 8.9340.02, BLZ 50991400, 6840 Lampertheim, Germany.

Studijų savaitės moderatoriai — dr. Kęstutis Girmius, Gebelesstr. 13, 8000 Muenchen 80, ir dr. Kęstutis Ivinskis. Organizacinė komisija — Alina Griniene, dipl. inž. Richardas Hermanas ir Aida Ivinskienė.

Paskaitas jau sutiko skaityti: 1941 m. sukilimo 50 m. sukaiktis — inž. Pilypas Narutis, sukilimo dalyvis; švietimo reikalais kalbės Lietuvos kultūros ir švietimo ministeris Vicius Kuolys, PLB valdybos vicepirmininkė kultūros reikalams Milda Lenkauskienė ir Vasario 16 gimnazijos direktorius Andrius Šmitas; apie Lietuvos užsienio politiką — Lietuvos užsienio reikalų ministerio pavaduotojas Vol-

demaras Katkus; istorijos klausimais — dipl. bibliotekininkas Artūras Hermanas ir Sąjūdžio seimo tarybos pirmininkas Juozas Tumelis; apie poetą Bronių Krivicką — Vincas Natkevičius, MA.; apie Lietuvos ekonomiką — dr. Jonas Norkaitis; prof. Kęstutis Galveckas; Vokietijos politika Lietuvos atžvilgiu — Vincas Bartusevičius, MA.; vilaimės, kad Lietuvos ūkio reikalais galės kalbėti min. pirmininkas Gediminas Vagnorius.

Koncerte dainuos mezzosopranas Violeta Hermanaitė-Sarbach, Muenchenas, ir tenoras Gintaras Vyšniauskas, Vilnius. Tėvynės valandėlė: muzikinis ansamblis iš Klaipėdos "Želva"; dailės ir spaudos parodos iš Lietuvos.

Ekskursijos į Heidelbergą ir laivų — Reinu į Mainą. Papildymai ir pasikeitimai galimi. Rengėjai

• ISTORIJA moko, kad pirmoji emigrantų karta tik retai pasiekia tuos tikslus, dėl kurių paliko savo kraštą. Svarbu tad užkrėsti ir kitą generaciją savo idealų meile, uždegti įpėdinius.

AMERICAN EXPORT-IMPORT INC. Chicago, Ill. 60441, U.S.A. Canadian European Export-Import Co. Head office: 63 Galaxy Blvd., Unit 7, Etobicoke, Ont., M9W 5P1 Tel. 416-798-3020, FAX 798-3021 404 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2M9 Canada Tel. (416) 534-3860, FAX (416) 533-4910.	
Siunčiame siuntinius į Ukrainą, Lietuvą, Latviją, Estiją, Gudiją, Moldaviją, Krymą, Leningradą, Maskvą Tikra naujiena — niekad nebuvo taip daroma • Garantuoti žemiausios kainos, siuntinius pristatome į namus — patikimas, patikrintas patarnavimas. • Visos kainos iškaitomos ir persiuntimas, gavėjas nieko nemoka. • Siunčiame naujų ar senų drabužių siuntinius, nemažesnius 5 kg ar 12 svarų. • Siunčiame maisto siuntinius — reguliariai ar skubiai, pristatoma per 2-3 savaites. • Persiunkime pinigų — tiesiog iš rankų į rankas jūsų norimam asmeniui. • Pasiunčiame gėles. • Besilankantiems Kanadoje duodame sveikatos draudimą (\$121.50 trims mėnesiams). • Parduodame automobilius visoje Rusijoje. Esant blogai padėčiai jūsų gimtuoje kraštoje, mes mažiname persiuntimo ir patarnavimo kainas JAV, kiek sąlygos leidžia.	
Mūsų patvirtinti prekybininkai	
R&R INTERPOSTMIR CO. 1055 Broadway, Buffalo NY 14212 Tel. (716) 894-9880	PIAST ENTERPRISES LTD. 121 Roncesvalles Ave. Toronto, Ontario M6R 2K9 Tel. (416) 531-8786
UKRAINIAN GIFT SHOP 11758 Mitchell, Hamtramck MI 48212, Detroit Tel. (313) 892-6563	ARKA LONDON 680 Dundas St. E. Tel. (519) 438-5271
HALMAR 151 Norman Ave. Brooklyn, NY 11222 Tel. (718) 383-5922	BIG WIN CENTER 760 Brant St., Burlington, Ontario Tel. (416) 639-7547
UNIPOL TRAVEL 8831 49th St., Pinellas Park Florida 34656 Tel. (813) 544-8700	KAZAN TRADING CO. 83 Shanley St. Kitchener, Ont. Tel. (519) 743-7653
UNIVERSAL TRAVEL 4117 Bee Ridge Rd., Sarasota Florida 34233 Tel. (813) 377-9025	SILESIA CO. 37 Hellems Ave., Welland, Ontario Tel. (416) 734-4487

Dailės galerija „Arka“ Vilniuje • Joje rengiamos parodos • Dail. Br. Leonavičiaus tapyba ir lietuviškas jos savitumas

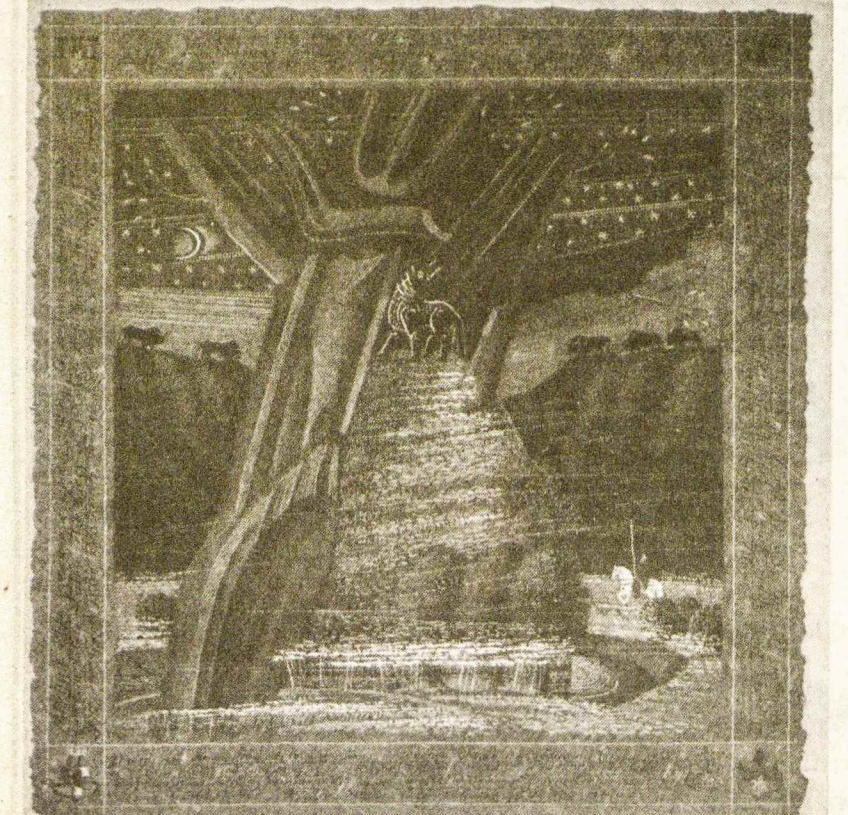
Vilniaus senamiestyje (Aušros vartų 3) Lietuvos dailininkų sąjunga atidarė savo galeriją „Arka“. Apsupta istorinės aplinkos, neeilinių architektūros paminklų — čia pat bazilijonų vartai, vienuolynas, kurio celėje sėdėjo Adomas Mickevičius, toliau Aušros vartai su stebuklingąja Madona, o iš kitos pusės filharmonijos rūmai su Vilniaus herbu (šv. Kristupu) fasado viršuje. Galerija finansuojama sąjungos (ji turi 3 gamybinius kombinatus, 17 paroduotuvių Lietuvoje, 3 studijas, baigia įrengti 12 vietų viešbutį), galerija ilgainiui turėtų tapti savitu kultūros centru.

Galima pasvajoti, kad, po visokių ūkinių kliūčių susitvarkius būtiį, vienoje iš 9 „Arkos“ salių, poeto, filosofo ar istoriko žodį lydės tyli muzika. Tai ateitis. O kol pavyks tą senųjų graikų menų sintezės suvokimą įgyvendinti, „Arkoje“ organizuojamos parodos, kuriose galima ne tik pasižiūrėti, bet ir, kaip rašoma skelbime, nusipirkti „vertingų ir originalių šiuolaikinio meno kūrinių. Atsiskaitymas pervedimu arba grynais“. (Rodoma tapyba, grafika, keramika, lietuvių ir užsieniečių; jau svečiavosi danų tapytojai, laukiami švedai).

Nuo 1990 m. spalio 20 iki lapkričio 4 d. „Arkoje“, be kitų parodų, veiks sąjungos pirmininko dail. Broniaus Leonavičiaus paroda: buvo rodomi 23 iliustracijų originalai — 19 jų turėtų papuošti Martyno Vainiailio mitologinę pasaką „Bruknele“, skirtą jaunesnio mokyklinio amžiaus vaikams, numatytą išleisti „Vyturio“ leidyklos.

Antro aukšto salėje (su mediniais balkiais, medinėmis grindimis, su bazilijonų šventovės bokštais pro langus, gotikos, renesanso architektūros kiemelio vaizdas) ant sienų sukabinti originalai, o ant grindų, po trimis gaubtais, sudėliotos dailininko iliustruotos, „apvilktos“ mokslinės, grožinės literatūros knygos, įeinančios į mūsų kančių keliaais besistumiančios leidybos aukso fondą. Tai K. Sirvydo Pirmasis lietuvių kalbos žodynas Dictionaryum trium linguarum („Mokslas“); Lietuvių kalbos atlasas („Mokslas“); Lotyniški posakiai ir sentencijos („Mokslas“); Marcelino Ročkos Mykolas Lietuvis („Mokslas“); Gedimino Ilgūno Vincas Pietaris („Mokslas“); Marijos Matuškaitės Portretas XVI-XVIII a. Lietuvoje („Mokslas“); V. Sezemano Estetika („Mintis“); Nizami Leili ir Medžiūnas („Vaga“); Lietuvių liaudies pasaka Obelėlė („Vaga“) ir kt. Jom būdinga taikliai parinkta (nebūtinai autentiška) detalė, dėmesys šriftui, spalvai, sugebėjimas išgauti vienovę, perteikti ją santūriai ir elegantiškai.

„Paimk, seneli, už rankos mane... / Nuveski, seneli, į žalią giružę, / (...) Paseki, seneli, Man pasaką ilgą, — / Nuskinsim uogelę / Po mėlyna smilga“. Atveria dailininkas pasaką apie nykštuką Dzingutį, kuris, užsidėjęs aukštą saule spindinčią smilgų kepurę, užsėdęs ant Skrajūnžirgio, išėjo pas Raganę aukso žiedo

Dail. Bronius Leonavičius, „Gedimino sapnas“. Šis paveikslas buvo išstatytas Vilniaus „Arkos“ galerijoje surengtoje parodoje

kemsynų uogelei, mylimajai mergelei Bruknelei. Išgauna Dzingutis žiedą, žiedelį nepaprastą, auksinės žuvelės neršykloje rastą, tokį, kuris „Žvejotas prieš delčią / Sidabro vąšu, / Žėruojantis žydru / Gyvybės lašu“. Išgavęs išjoja, bet, Raganei pasmilkus džiovinta mėta, nuklęsta iš kelio, pasuka ne pas Bruknelę, o pas laumę Žydrūnę, į jos mėlyną dvarą.

Ne, neseka dailininkas įvykių smulkmeniškai, buitiškai. Mitologinio pasakojimo tėkmė iliustracijose apibendrinta, net filosofiška, išreikšta baltiškai pasaulėjautai savitu santūrumu, nuojauta, slėpinimumu. Antai viena pirmųjų iliustracijų, kur senelis su vaikaičiu per plytinčią pievą eina į girią. Dideli dideli skėtiniai žolynai, tamsus takas, mėlyna giria, dvi tolstančios figūrėlės. Vakaro danguje skrenda paukščiai. Erdvė tarsi alsuoja, dvelkia paslaptim, baugumu, patirties nežinomybe, o mažoji figūrėlė eina taip drąsiai; iškelęs rankas vaikas lyg sveikina ją — nepatirtą pasaulį, atsivariantį gyvenimą.

Arba, kur vaizduojamas žvaigždėtas dangus. Jame spindi ne pilnatis (nublėstų paslaptis, padvelktų slavų mitologija, kuniškumo pilnatvė), o plonytė aselė, lyg nuskilusi nuo porceliano indo, spindi delčia, tinkanti sužvejoti žiedą, „Žėruojanti žydru gyvybės lašu“.

Keli atspaudai skirti kitom temom. Nišoje (kokia tinkama, valdoviška vieta...) kabo „Gedimino sapnas“, dailininko numatytą sukurti Vilniaus legendų „pirmagimis“. Ta pati baltiška pasaulėjauta, tas pats santūrumas, slėpiningumas, tik atskleistas kitaip, kitais įvaizdžiais. Antai puošianti stilizuota, skulptūriška galva karūna tokia rūpintojėliška, panaši į erkėčių vainiką. (O, kaip nelengva ją nešioti...). Išaugusi iš žemės (istorijos kūrėklė, baltų žemės) karūnos atšvaitais siekianti dangų, stilizuota galva dvelkia kontempliacija, tarsi nuojauta ateities, kupinos skausmo, išdavystės, netekties. Tos nuojautos apgaubtas čia pat ant kalno vilkas. Apačioje, kamputyje, mažai raitelio figūrėlė, labai primenantį „Bruknelės“ vaiką, su džiaugsmu einantį pasitikti nežinomybės. Simbolizuojanti valdovą (Gediminą, Mindaugą ar kitą kurį, nesvarbu), simbolizuojanti žmogų asmenybę figūrėlė joja į didelę, slėpiningą nuojautą, į jos lauką. Vaikas ėjo iškelęs rankas, o ji ant balto žirgo, tiesi, iškėlus ietį — meta iššūkį istorijos slėpiniui, bauginančiai nuojautai. (Atspaudo rėmas taip suderintas su jo spalva, lyg senųjų Renesanso meistrų darbuose; mūsų buityje kiek pastangų tam reikėjo...).

Kitoje pusėje atspaudas nusisijęs su mitologija, su istorija, bet savo pasaulėjautos išraiška neatskiriamas nuo parodos visumos. Tai atspaudas su dviem gervėm. Siūruoja, šiuogžda nendrės, vakaro dangumi skrenda sparnuočiai,

tinkle sustingusios žuvys ir dvi gervės. Kiek tų baltų paukščių išraiškoje intymumo, tylaus, švelnaus kalbėjimo, sykiu bejėgiškumo, būties trapumo suvokimo. Nuostabus atspaudas — 1978 m. dailininko dovana artimam draugui.

Šiandien, kai mus skandina slavų kūniškoji pilnatvė (net Paryžiuje...) ir ne tik mitologinė, ypač išskyla kultūros tautiškumo atskleidimo, mūsų dvasinio gyvenimo, pasaulėjautos savitumo raiškos svarba. Šia prasme B. Leonavičiaus parodėlė „Arkoje“ nebuvo Lietuvos kultūros kasdienybė.

Red. pastaba. Šis straipsnis iš Lietuvos buvo išsiųstas registruota siunta 1990 m. lapkričio 24 d. paprastu paštu. Gautas „TŽ“ redakcijoje 1991 m. gegužės 3 d.

Tamošaičių tūkstantis juostų

ALFONSAS NAKAS

Mano rankose albuminio formato (29 x 22 cm., arba 11,2 x 8,7 colių), žalios drobės kietais viršais, su aukso įrašais knyga **LITHUANIAN SASHES**. Tai dviejų autorių, vyro ir žmonos, Antano ir Anastazijos Tamošaičių, 300 puslapių kūrinys.

Nuostabą kelia pačios pirmosios juostos, tuzinas jų, priešakinėje aplanko pusėje. Ne tiek lietuviški raštai, kiek lietuvių liaudies spalvos. Beje, ar gali būti kažkas, ką vadintum lietuvių liaudies spalvomis? Išižiūrėję tarsime: taip. Tai jų švelnumas. Pasakyčiau, lietuvių liaudies spektras. Juostose visos spalvos, be nė vienos aštrios, ar tai būtų raudona, mėlyna, žalia, geltona ar kuri tarpinė. Net ir juoda nėra juoda kaip naktis, o nešanti į pilkumą, sušvelninta. Kaip tas liaudies spektras susidarė, nesunku suprasti: dažydavo pačių pasigamintais, „naminiais“ dažais, tai aštrių spalvų ir norėdami negalėdavo išgauti. Užpakaliniam aplanko šone juostos ne spalvotos, juoda-balta. Užtat čia labai išryškėja mūsų liaudies ornamentai.

Kas šią knygą išsigys ir sklaidys kaip albumą, nė nepajaus atsidūręs 65 puslapyje ir pamažu keliaus iki 228-jų. Keliaus per lietuvių liaudies juostų pasaulį, per raštų spalvas, be jokių tekstų kur nors parašėse. Ta spalvota albuminė dalis susiskirstyta į tris grupes: „Photo colour plates“, „Photo colour graphic plates“ ir „Colour litographic plates“, taigi spalvotų nuotraukų atspaudai (ilustracijos), spalvotų grafinių nuotraukų atspaudai ir spalvoti litografiniai atspaudai (ilustracijos). Nesigilinantiesiems į knygos tekstus jos pradžioje ir gale, nerūpės nė šie trys grupių paaiškinimai, nes visų trijų spausdinimo būdų iliustracijos užburiančiai gražios, kiekviena juosta vis kuo nors skiriasi nuo kitų.

Bet labai apsiriks tie, kurie galvos, kad A. ir A. Tamošaičiai turėjo tikslą tik parodyti lietuviškų juostų spalvas. Tai galėjo padaryti ir be jų koks geras fotografas ar litografas, juostų prisirinkęs. **LITHUANIAN SASHES** savo tektais yra akademinio pobūdžio veikalas, nepaisant to, kad truputį didesnė jos dalį sudaro minėtos juostų spalvotos iliustracijos.

Pirmoji tekstų dalis, nuo 15 iki 61 psl., priklauso Antanui Tamošaičiui. Ji pavadinta **Traditions of Lithuanian Sashes**. Autorius 18 straipsnių nušviečia tautinių juostų kilmę, paskirti, jų gaminimo būdus. Štai keletas straipsnių pavadinimų, kurie leidžia nusptėti ir jų turinį: „The sash in the life of the villager“, „Sashes as clothing adornment“, „The role of the sash in wedding customs“, „The sash in songs and sayings“, „Tapestry or wall hangings“, „Symbolism of the sash“ ir t.t. Visi A. Tamošaičio straipsniai iliustruoti juoda-balta juostų raštų pavyzdžiais. Straipsnyje apie juostų paskirtį dainose ir posakiuose (priežodžiuose), apšėiai duota lietuviškų dainų posmų, lydimų angliškų vertimų.

A. a. STASYS SANTVARAS, miręs Bostone balandžio 12 d.

Tamošaičių tūkstantis juostų

Antroji dalis, parašyta Anastazijos Tamošaitienės, vadinasi **Traditional Lithuanian Techniques For Making Sashes**. Jos tekstai prasideda 231 ir baigiasi 283 psl. Autorė yra ne tik aukšto lygio dailininkė-tapytoja, bet ir ne mažesnė, o gal dar didesnė dailininkė — au-dėja, lietuviškų raštų staklėmis kūrėja. Čia randame apie pusantro tuzino gausiai iliustruotų rašinių, kalbančių apie viską, kas reikalinga audiniui pagaminti: medžiagas siūlams, ratelius verpimui, stakles bei kitokius įrankius audimui, specialias įrangas juostų gamybai. Ji žinoviškai aprašo juostų rūšis skirtingose Lietuvos provincijose, juostas ankstesniuose šimtmečiuose ir dabartiniame.

Apie 30 paskutinių knygos puslapių palikti keliems svarbiems priedams: iliustracijų šaltinių nuorodoms, specialių terminų žodynui (glossary), rodyklė (vietų, pavardžių bei išskirtinių žodžių). Abiejų viršelių aplanko viduje suglaustai papasakojama apie lietuviškas juostas ir pateikiama abiejų autorių biografinių bruožų. Knygos pradžioje įdėtas labai aiškus dviejų puslapių Lietuvos žemėlapis su krašto sienomis tarp XIII šimtmečio ir 1941 metų.

Iš padėkos (Acknowledgments) puslapių sužinome, kad šį monumentalų leidinį ruošiant prisidėjo kelios dešimtys mokslo bei meno pasaulio žmonių, o materialinę pa-

ramą suteikė daugiakultūrė Kanados įstaiga (Multiculturalism Canada). Knygą išleido Lietuvių tautinio meno institutas Toronte. Litografinius darbus atliko „Danaitis Associates Inc.“ Išleidimo data — 1988 m.

Mano nuomone, ši knyga būtina turėti tautine daile besidomintiems mūsų išeivijos studentams, jauniems akademikams ir profesionalams. Knyga parašyta gera, sakysčiau, akademine anglų kalba, tad Šiaurės Amerikoje, Didžiojoje Britanijoje ir Australijoje visiems suprantama. Jos kainna, rodos, apie 40 dol. Norintiems įsigyti rašytina šiuo adresu: Lithuanian Folk Art Institute, 1573 Bloor St. West, Toronto, Ontario, Canada M6P 1A6.

P.S. Kai šis rašinys skaitytųjį pasieks, dail. Antanas Tamošaitis bus tik ką užbaigęs brandaus, kūrybingo amžiaus 85-rūs metus (gimė 1906. II. 15). Garbingam Jubiliatui linkiu, kad šiuo rašiniu aptartas jo ir ponios Anastazijos veikalas anaip tol nebūtų paskutinis. Sveikų ir kūrybingų ateities metų!

Atsiųsta paminėti

Pranė Dundulienė, **SENOVĖS LIETUVIŲ MITOLOGIJA IR RELIGIJA**. Išleido „Mokslo“ leidykla, 1990 Vilnius.

Algirdas Sabaliauskas, **LIETUVIŲ KALBOS LEKSIKA**. Išleido „Mokslo“ leidykla, 1990 Vilnius.

Dail. ANASTAZIJA ir ANTANAS TAMOŠAIČIAI Nuotr. Vyt. Maželio

JI – MOTINA VISŲ

Matau aukštai dangus melsvuoja ir Saulė švinta iš rytų – visiems ji šildo, šviečia, Ji – motina visų žvaigždžių.

O čia po kojom mūsų žemė, pilna gyvybių ir žmonių, visur laukai žaliuoja – gėlės žydi – graži mūsų žemė – ji motina visų.

Čia sraunins upės jos gyslomis teka ir jūros blaškosi tarp krantų – Jai baltos putos veidą plauna, Ji mus matina – ji motina visų.

Jau vel pavasario saulutė grįžta, išnyksta šaltis ir ledai, milijonai naujų gyvybių gimsta – visi mes esame šios žemės vaikai.

Ir aš buvau tas mažas vaikas, atklydęs čia iš šaltes tolimos – seniai girdejau mamos širdies plakimą seniai jaučiau alsavimą iš jos burnos.

Mane jos meilė užaugino, žavėjo švelnūs žodžiai iš širdies, jos rankos mane laikė ir matino, rodė kelius geresnės ateities.

Man liūdna vis – čia svetima padangė, nėra sodybų, negirdžiū lietuviškų dainų – prisimenu aš teviškėlę brangią, ji mus užaugino – ji motina mūsų visų.

R. STEPULAITIS, Kanada

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Įvadu „Lietuvių muzikos šventėn“ Čikagoje būtų galima pavadinti JAV lietuvių fondo balandžio 7 — gegužės 5 d. surengtą Lietuvos operos solistų tenoro Virgilijaus Noreikos ir soprano Irenos Milkevičiūtės bei jų palydovės pianistės Gražinos Ručytės-Landsbergienės koncertinę viešnagę didžiosiose JAV lietuvių kolonijose — Bostone, Baltimorėje, St. Petersburge, Los Angeles mieste, Čikagoje, Detroite ir Klivlande. Mat abu solistai dainuos šventėn įjungtoje A. Ponchiello „Lietuvių“ operoje, atlikdami pagrindinius tenoro ir soprano vaidmenis. Jų dainas ir operų arijas šių koncertų programose fortepijoniniais kūrinių papildė jiems akompanavusi pianistė G. Ručytė-Landsbergienė, Lietuvos operos ir baleto koncertmeisterė 1958-85 m.

A. a. Stasys Santvaras, poetas, dramaturgas, operos solistas, libretų autorius ir jų vertėjas, pakirstas sunkios ligos, mirė Bostono baptistų ligoninėje balandžio 12 d., sulaukęs aštuoniadesimt aštuonerių metų. Velionis kūrėju-savanoriu dalyvavo Lietuvos nepriklausomybės kovose su bolševikais ir Klaipėdos krašto prijungime prie Lietuvos. Klaipėdoje pradėtas muzikos ir dainavimo studijas baigė Milane 1932 m., studijuodamas ir italų kalbą, literatūrą, dailės istoriją. Velionis kūrybinių palikimą sudaro eilėraščių rinkiniai — „Saulėtekio maldos“ (1921), „Pakalnių debesys“ (1936), „Giesmės apie saulę ir sielą“ (1939), „Laivai palaužtom burėm“ (1945), „Atidari langai“ (1959), „Aukos taurė“ (1962), „Dainos ir sapnai“ (1977), „Rubajatai“ (1978), „Buvimo pėdsakai“ (1983), „Saulėleidžio sonetai“ (1991). Palikimą papildė dramos „Žvejai“ (1926) ir „Kaimynai“ (1943), libretai Stasio Šimkaus operai „Pagirėnai“, Juozo Pakalnio baletui „Sužadėtinė“, Julius Gaidelis operai „Dana“, talentingai atlikti italiskų operų skambūs vertimai lietuvių kalbon.

Lietuviai su velioniu atsisveikino balandžio 15 d. vakarą J. Caspero laidotuvių namuose Bostone, dalyvaujant ir jo platus talento gerbėjas iš tolimesnių JAV vietovių. Atsisveikinime laikytasi velionies pageidavimo, kad jo laidotuvis būtų paprastos, be prakalbų, įprastų ceremonijų šermenyse. Atsisveikinimas buvo pradėtas kun. Alberto Kontauto sukalbėta malda. Tada trumpą žodį Lietuvių rašytojų draugijos vardu tarė Leonas Lėtas. Bostono lietuviams atstovavo dr. Jurgio Gimbuto įvadas, Gitos ir Aido Kupčinskų skaityti velionies eilėraščiai, išrinkti jo našlės Elenos Stasės Valiukaitės-Santvarienės. Ji karstan įdėjo iš Klivlando atvežtą paskutinį velionies poezijos rinkinį „Saulėleidžio sonetai“. Balandžio 16 d. laidotuvisms skirtas Mišias St. Brigit bažnyčioje koncelebravo klebonas kun. A. Kontautas ir emeritas klebonas kun. A. Baltrušiusas, giedant sol. Benediktui Povilavičiui, vargonuojant kompozitorius Jero-nimui Kačinskui. Po pamaldų velionis palaidotas New Calvary kapinėse šalia savo sūnaus Algimanto.

Religinės muzikos koncertą Čikagos lietuviams Verbų sekmadienį surengė Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapija Marquette Parke. Koncertan dirigentu su parapijos choru įsijungė jo vadovas Antanas Linas, solistai — sopranas Margarita Momkienė, mezzosopranas Genovaitė Mažeikienė, tenoras Antanas Pavasaris, baritonas Vaclovas Momkus, simfoninis orkestras ir vargonais grojęs pianistas Manigirdas Motekaitis. Koncerto dalyvius pasveikino parapijos klebonas kun. J. Kuzinskas, primindamas, kad juo bus prisiminta ne tik Kristaus, bet ir dabartinė Lietuvos kančia. Tad iš tikrųjų koncertas tapo malda už Lietuvą ir žuvusius lietuvius. Jam buvo pasirinkti tarptautinių klasikų religiniai kūriniai, atlikti choro su įsijungiančiais solistais, simfoninio orkestro ir vargonų palyda. Koncerte skambėjo G. Rossinio „Stabat Mater“, T. Dubois „Septynių Kristaus žodžių“ kantatų ištraukos, W. A. Mozarto „Ave Verum“ ir „Aleliuja“, A. Rubinsteinio „Angelų giesmė“, F. Schuberto „Tūkstantis cherubinių“. G. F. Haendelio „Aleliuja“, vergų choras iš G. Verdžio operos „Nabucco“, J. Dambrauskio „Malda už tėvynę“. Lietuvos kančiomis skirtas koncertas baigtas Tautos himnu.

Dailės parodų rūmai vilniečius pakvietė į 1933 m. Kaireliuose prie Obelių gimusios aukštaitės Palmiros Damijonaitienės juostų parodą, kuri buvo skirta kovojantiems už Lietuvos laisvę. Jau 1968 m. vilniečiai žavėjosi šios jaunos audėjos atkurtomis įvairių etnografinių Lietuvos sričių juostomis bei jų audimo būdais, patobulinta technika, naujomis meninės išraiškos priemonėmis. Ši kartą vilniečių laukė naujas P. Damijonaitienės juostų ciklas „Lietuva, būk laisva!“, susietas su dabartiniais įvykiais.

Rašytojo Broniaus Radzevičiaus (1940-1980) netekties dešimtasias metines jo artimieji, bičiuliai ir knygų leidėjai 1990 m. gruodžio 20 d. paminėjo Vilniuje, Lietuvos rašytojų sąjungos klube. Velionis paliko apsakymų rinkinius „Balsai iš tylos“, „Link Debesijos“ ir dvejų dalių romaną „Priešaurio vieškeliai“. B. Radzevičiaus autobiografiškoje kūryboje atsispindi karo sužalota vaikystė, sunkiais pokario metais brendusi dvasinė patirtis. „Priešaurio vieškeliose“ atskleidžiamas žmogaus brendimas kaime, dvasinių vertybių ieškojimas gyvenant mieste.

Labdaros bendrija „Mažoji Lietuva“ pakeitė ligšiolinį pavadinimą ir dabar savo veiklą tęsia kaip Prūsos ir Mažosios Lietuvos fondas. Iš jo lėšų jau paskirta po tūkstantį rublių keturiolikai lietuvių mokytojų, dirbančių Karaliaučiaus srityje, pokaryje pavadintoje Kaliningrado sritimi. Iki mokslo metų pabaigos papildomai bus paskirta po 500 rublių tiems mokytojams, kurie dirbti šion sritin atvyko iš Lietuvos. Prūsos ir Mažosios Lietuvos fondas už paramą savo veiklai yra dėkingas Klaipėdos sąjūdžiui, Lietuvos kultūros fondo Šiaulių krašto tarybai, visiems į talką išėjusiems lietuviams. Bendromis pastangomis pasaulinės reikšmės paminklus bus galima išsaugoti ateinančioms kartoms. Šiuo metu pagrindinis Prūsos ir Mažosios Lietuvos fondo rūpestis yra Herkaus Manto ir Martyno Mažvydo atminimo įamžinimas jiems pastatytais paminklais Karaliaučiaus srityje.

Martynas Mažvydas, paruošęs „Katekizmą“ ir kitas pirmąsias lietuviškas knygas, mirė 1563 m. gegužės 21 d. Ragainėje, kuri dabar pavadinta Nemanu. Jo atminimui ten prie bažnyčios bus pastatytas klaipėdiečio skulptoriaus Regimanto Midvikio ir Klaipėdoje gimusio architekto Arvydo Kybranco sukurtas paminklas. Alytaus statybos organizacija pastatys M. Mažvydo vardo vidurinę mokyklą, kurioje bus lietuviškos klasės. Šiais reikalais Lietuvos respublikos atstovai, vadovaujami R. Ozolo, balandžio 8 d. susitarė su Nemanu tarybos ir vykdomojo komiteto vadovais. Mokyklos statybą finansuos vietinė miesto valdžia, o M. Mažvydo paminklo pastatymu rūpinsis jam lėšas telkiantis Prūsos ir Mažosios Lietuvos fondas.

Prof. dr. Paulius Slavėnas, astronomas ir mokslių istorikas, Lietuvos mokslų akademijos narys, mirė Vilniuje 1991 m. vasario 24 d. Velionis, gimęs 1901 m. liepos 21 d. Maskvoje, baigė Lietuvos universiteto matematikos-gamtos fakultetą 1925 m., stipendininku buvo pasiųstas į JAV studijuoti astronomijos Yale universitete. Iš JAV grįžęs su filosofijos daktaro laipsniu, dirbo Lietuvos ir Vytauto Didžiojo universiteto astronomijos katedros docentu iki vokiečių okupacijos. Velionis priklausė Didžiosios ir Mažosios Lietuvos kultūrinio bendradarbiavimo sąjungos (1933-36) steigėjų gretoms, vadovavo iš jos išaugusiai Lietuvos Vakarų sąjungai (1936-39). Kai nacių Trečiasis Reichas 1939 m. užėmė Klaipėdos kraštą, Lietuvos Vakarų sąjungą jis perorganizavo į Tėvynės sąjungą. Pokaryje, apgynęs fizikos ir matematikos daktarata, profesoriavo Vilniaus universitete, vadovavo astronomijos katedrai ir observatorijai, Vilniaus dirbtinių Žemės palydovų stebėjimo stočiai, rūpinosi lietuviška mokslo terminija, lietuvių kalbos kultūra. Išleido nemažai veikalų — „Dangaus spinduliai“ (1936), „Astronomijos“ I dalį (1938), „Pasaulio praeitis“ ir „Saulės sistema“ (1946), „Žvaigždės“ (1948), „Didžioji mūsų žvaigždžių sistema“ (1949), „Pasaulio kilmė“ (1950), „Dabartinis mokslas apie pasaulio išsivystymą“ (1954), „Saulės užtemimas“ (1954), „Visatos sandara“ (1960). Palaidotas vasario 27 d. Antakalnio kapinėse.

V. Kst.

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 8.00 v.v.; šeštadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.; sekmadieniais nuo 9.00 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: Sekmadieniais nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:

90-179 d. term. ind.	8 %
180-185 d. term. ind.	8 %
1 metų term. indėlius	8 %
2 metų term. indėlius	8 1/4 %
3 metų term. indėlius	8 1/4 %
1 metų GIC-mėn. palūk. ..	8 1/4 %
1 metų GIC-met. palūk.	9 %
2 metų GIC-met. palūk.	9 1/4 %
3 metų GIC-met. palūk.	9 1/4 %
RRSP, RRIF ir OHOSP	8 %
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind.	9 %
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind.	9 1/4 %
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind.	9 1/4 %
Taupomąją sąskaitą	7 1/4 %
Kasd. pal. taupymo sąsk.	7 1/4 %
Kasd. pal. čekių sąsk.	5 1/4 %

IMA UŽ:

Asmeninės paskolas	nuo 12 %
Sutarties paskolas	nuo 12 %
Nekiln. turto paskolas:	
1) Nekeičiamu nuosimčiu	1 metų 10 1/4 %
2 metų 10 1/2 %	
3 metų 10 3/4 %	
Su keičiamu nuosimčiu	1, 2 ir 3 metų 10 1/4 %

Draudžiame asmenines ir sutarties paskolas iki \$15,000 ir narių gyvybę iki \$2,000 už santaupas laikomas šėrų, čekių ir taupymo sąskaitose.

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgicijus iki 75% įkainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaides (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

AKTYVAI per 49 milijonus dolerių

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

STEPHAN'S FURS

406 Roncesvalles Ave.
Telefonas 536-5936 ir
2239 Bloor Street West. Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės.
Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

DRAUDA

"ALL THE
CHOICE IN THE
WORLD"

MASKELL INSURANCE

BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 35 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

AUTOMOTIVE FIBER

AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas:
sąžiningas darbas, pigios kainos.

Savininkas – RICHARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD,
Etobicoke, Ont. M8W 3R3 Telefonas 252-8863

Kokia
jūsų namo
vertė?

Skambinkite dar šiandien dėl
nemokamo jūsų namo įkainojimo.

ANTANAS GENYS

an independent member broker

RE/MAX professionals inc. Realtor

1 east mall crescent
etobicoke, ontario M9B 6G8
232-9000
res: 231-2839

MARGIS DRUG STORE

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
Pensininkams 10% nuolaida nuo visko (išskyrus cigaretes)

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS
MARGIS DRUG STORE turi "Lottario" loterijos
skaitytuvą (kompiuterį)

Greitas ir tikslus

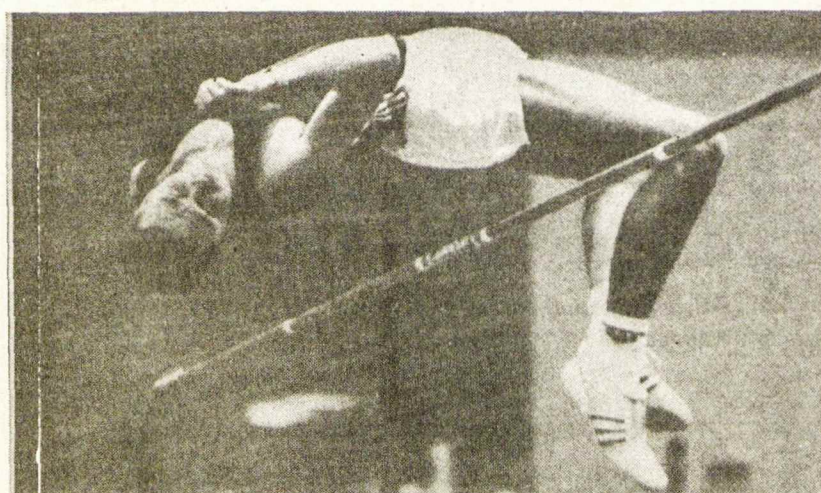
patarnavimas!

DRAUDA

gyvybės, automobilių, gaisro atveju,
nuomininkų turto, verslo ir komercijos
Juozas Eimis Ramas

Tel. 231-5641, namų 766-5857

Allstate® 5233 Dundas St. W. (arti Kipling)
Islington, Ontario M9B 1A6
Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

ALEKSANDRAS ŽALIAUSKAS, pralenkęs visus iki šiol Kanados universitetų suolyje į aukštį rekordus

SPORTAS

Redaguoja SIGITAS KRAŠAUSKAS.
32 Pasadena Gardens, Toronto, Ontario, M6S 4R5,
telefonas (416) 766-5367

Žaliauskas garsėja

Spaudoje dažnai skaitome apie Aleksandrą Žaliauską, kuris suolyje į aukštį garsėja pasiektais laimėjimais ir veržiasi į pasaulio geriausių šios srities sportininkų būrį. Šiuometinis jo tikslas – sulaužyti dabartinį Kanados rekordą... Nėra abejonės, kad šis 19-likmetis lengvaatletis tai pasieks. Dabartinis Kanados rekordas 2.33 m. priklauso Milt Ottey, kurį jis pasiekė 1984 m. ir buvo pripažintas trečiuoju pasaulyje.

Aleksandras Žaliauskas jau yra peršokęs 2.28 m ribą, (Canadian Interuniversity Athletic Union Record) ir Kanadoje laikomas jaunuoliu. Ottey rekordas yra 5 cm geresnis, kurį Aleksandras, 6'-2", 155 lb, tikisi pralenkti.

A. Žaliauskas, pirmo kurso Toronto universiteto studentas (Physical And Health Education) jau spėjo savo vardą įrašyti rekordų knygose. Jis pralenkė Ontario universitetų "Athletic Association" rekordus, iššokdamas 2.28 m, o taip pat "Canadian Interuniversity Athletic Union" rekordą 2.21 m, kuris buvo pasiektas olimpiečio Greg Joy.

Carl Georgevski, Kanados olimpinės komandos suoliuose į aukštį vyr. treneris ir taip pat jau 8 metai dirbęs su Žaliausku sako, esąs patenkintas savo mokinio progresu. Jis neno-rejės per anksti Aleksandro aprausti sunkesniais treniruočių metodais, kas gal būtų leidę anksčiau pasiekti didesnių rezultatų, tuo pačiu rizikuojant pertempti suolininko jėgas. Georgevski galvoja, kad suolyje į aukštį treniravimo metodai, kai jaunuolis 20-25 amžiaus metais yra patys brandžiausi pasiekimams, turi būti nuoseklūs ir ilgesnio laikotarpio planavimo rėmuose.

Aleksandra, dar tik 11 metų amžiaus, jo tėvas įjungė į Toronto universiteto lengvosios atletikos treniravimo programą. Carl Georgevski, kuris yra kartu ir šio universiteto treneris, pastebėjęs jaunuolio tinkamą fizinę sudėtį ir jo charakterį, parė specializuotis suolyje į aukštį programoje. Aleksandras sutiko, ir nuo 1982 m. su juo dirba šis įžvalgus treneris.

Būdamas 9-je mokyklos klasėje, A. Ž. jau pasiekė Ontario provincijos jaunučių klasės varžybose rekordą, iššokdamas 2.00 m, o 1990 m. pasiekė rekordą OFSAA varžybose, iššokdamas 2.22 m. Po šių varžybų pradė-

jo plaukti mokslui stipendijų pasiūlymai iš Floridos, Georgia, North Carolina, Dartmouth ir Harvardo universitetų. Tačiau jis pasirinko Toronto universitetą ir pasilikio dirbti su savo treneriu Georgevski.

Šių metų visą gegužės mėnesį Aleksandras yra išvykęs į Vokietiją treniruotis ir kartu varžytis su sau lygaus pajėgumo suolininkais, vadovaujant vienam iš geriausių pasaulyje trenerių. Metų gale jis pirmą kartą dalyvaus Pasaulio lengvosios atletikos pirmenybėse, kurios vyks 1991 m. rugsėjo mėn. Tokijo mieste. Šios paskirties pirmenybės duodama daug reikšmės, ir jos laikomos svarbiausiomis po olimpinį žaidinių. 1990 m. sausio mėn. "Commonwealth Games" žaidynėse Aucklande, Naujojoje Zelandijoje, iššokęs 2.15 m, tenkinosi 12-ja vieta. 1990 m. vasarą "Pan American Junior Games" žaidynėse Argentinoje iššoko 2.20 m ir laimėjo aukso medalį.

Šios vasaros varžybos ir pasiekimai Aleksandrui atvers galimybes būti remiamam įvairių firmų reklamoms tikslais. Kaip jis sako: "Turiu iššokti 2.30 m, tada rėmėjai pradeda sportininku domėtis...". Nuo 1990 m. lapkričio mėn. bendrovė "Adidas" parūpina Aleksandrui sportinę aprangą.

A. Žaliauskas pradeda įgyti suolyje į aukštį tarptautinį pripažinimą. Šiuo metu jis yra 28-tas vyrų, o 1990 m. buvo šeštuoj jaunių klasėje, pasaulinėje klasifikacijoje.

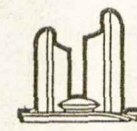
Kaip aukštai jis gali iššokti, parodys ateitis. Tikimasi iš jo daug. Visi duomenys kalba Žaliausko naudai: ūgis, svoris, charakteris, pasitikėjimas savimi. Netolimoje ateityje apie jo pasiekimus girdėsime daugiau. Jis jau tampa plačiosios sporto visuomenės dėmesio centru.

Ledo ritulys

41-se ŠALFASS-gos metinėse žaidynėse Čikagoje 1991 m. balandžio 13-14 d.d. buvo vykdomos taip pat ir ledo ritulio varžybos. Jas pradėd Čikagos LLRK "Gintaras", vadovaujant Albertui Tuskeniui. Dalyvavo 4 komandos: Čikagos "Gintaras", Detroito "Kovas", Hamiltono "Kovas" ir Toronto "Jungtis". Žaista (Round Robin sistema) kiekvienas su kiekvienu. Detroitas šiose varžybose buvo sėkmingiausias. Nugalėjęs Čikagos "Gintarą" 7:3, Hamiltono "Kovą" 3:2 ir Toronto "Jungtį" 2:1, pateko į baigmę. O Toronto komanda "Jungtis", sužaidusi lygiąsias

Toronto "Jungties" ledo ritulio komanda, ŠALFASS-gos metinių žaidynių vicemėsterė

Toronto miestas

SVARBUS PRANEŠIMAS

Toronto mieste atmatos nebus išvežamos
1991 m. gegužės 20, pirmadienį –
(Victoria Day)

Normalus pirmadienio atmatų išvežimas
bus atliktas gegužės 23, ketvirtadienį.

Laikykite Toronto švarų išnešdami atmatas
atitinkamom dienom. Niekados nedėkite sudužusių
stiklų ar kitokių aštrių daiktų į plastikinius maišus.

Nicholas Vardin, P. Eng.,
miesto inžinierius ir įgaliotinis,
viešųjų darbų ir aplinkos skyriaus

su Čikaga ir Hamiltonu po 3:3, pralaimėjusi Detroitui, taip pat užtikrino vietą baigėje. Hamiltono "Kovas" su dviem lygiosiomis (prieš Čikagą ir Torontą po 3:3) ir vienu pralaimėjimu prieš Detroitą, pagal varžybų statistinius duomenis, buvo nukeltas rungtynėms dėl 3-čios ir 4-tos vietos su Čikagos "Gintaru". Hamiltonui atsakius žaisti, Čikagai užskaityta 3-ji vieta, o finaluose Detroito "Kovui" nugalėjus "Jungtį" 4:0, buvo pripažintas meisterio titulas, paliekant "Jungtį" antroje vietoje. Hamiltonui atsakius žaisti dėl trečios vietos, buvo sudaryta komanda iš Detroito ir Toronto žaidėjų ir sužaistos draugiškos rungtynės su Čikagos "Gintaru". Turnyras pravaestas sėkmingai ir žaidimo lygis buvo gana neblogas. Komandos, vykstančios į Lietuvą, turėtų neblogai pasirodyti.

Sportininkų mirtys

Iš Niujorko pranešta, kad mirė Vytautas Gerulaitis, buvęs nepriklausomos Lietuvos lauko teniso meistras, taip pat Bostono "Grandies" sporto klubo pirm. Vytautas Eikinas, kuris organizavo Bostono sportininkų išvyką į IV-sias PLS žaidynes Lietuvoje. Toronte mirė Henrikas Chvedukas, buvęs Toronto sporto klubo "Aušra" darbuotojas. Šeimos nuosirdi užuojauta, o apie mirusius rašysime kita proga.

Century 21 OFFORD REALTY LTD.

Member Broker
1531 Mosley St., Site 311, Box 79,
Wasaga Beach, Ont. L0L 2P0

Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamus, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwood apylinkėse kreipkitės į

Angelę Šalvaitę, B.A.,
pirkimo ir pardavimo atstovę.
Ji mielai jums patarnaus.
Darbo tel. (705) 429-2121,
namų tel. (705) 429-6428.

Į sveikatą!

Alpenbitter yra pagamintas tik su geriausiais importuotais prieskoniais pagal specialų Alpen receptą, bet paroduodamas vietinėmis kainomis.

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:

8 % už 90 dienų term. indėlius
8 % už 6 mėnesių term. indėlius
8 % už 1 m. term. indėlius
8.25% už 2 m. term. indėlius
8.25% už 3 m. term. indėlius
8.25% už 1 m. GIC mėn. palūk.
9 % už 1 m. GIC invest. pažym.
9.25% už 2 m. GIC invest. pažym.
9.25% už 3 m. GIC invest. pažym.
8 % už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)
9 % už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.
9.25% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.
9.25% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.
8 % už namų planą - OHOSP (variable rate)
7.25% už taupymo sąskaitą
7.75% kasd. pal. sąsk. virš 10,000
5.75% už kasd. pal. čekių sąsk.

IMA:

už asmenines paskolas nuo 12 %
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):
su nekeičiamu nuosimčiu
1 metų 10.25%
2 metų 10.50%
3 metų 10.75%
(fixed rate)

su keičiamu nuosimčiu
1, 2 ar 3 metų 10.25%
(variable rate)

Asmenines paskolas duodame iki \$65,000 ir mortgicijus iki 75% įkainoto turto. Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgicijai.

Nuosimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje.

AKTYVAI per 85 milijonus dolerių

MasterCard Kredito kortelė

Visų narių gyvybę apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$30,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama pinigines perlaides, keliones čekiai (American Express).

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 3.30 v. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 8 v. vakaro; šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v. po pietų

BŪSTINĖ: Lietuvių namai –

1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Telefonas 532-1149

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.

1211 Gorham St. Units 1&2, Newmarket, Ont. L3Y 7V1,
Telefonai: (Toronto linija) 416-773-9591,
(Newmarket linija) 416-836-1415.

Alfonsas Garbenis, jn. savininkas
Namų įkainojimo skyrius
YORK SIMCOE APPRAISAL CORPORATION

1211 Gorham St., Units 1&2, Newmarket, Ont. L3Y 7V1.
Telefonas (Toronto linija):
416-773-3779 FAX 1-416-836-1029
ALFONSAS W. GARBENIS, jn., B. Econ. CRA, SRA, kvalifikuotas
įkainotojas nuosavybių – mortgicijų, palikimų, investicijų, (V. Day Capital Gains) ir patarėjas kituose nekilnojamo turto reikaluose.

KINGSWAY NATIONAL REAL ESTATE LTD.

1614 Bloor St. W., Toronto, M6P 1A7 (Arti Toronto Lietuvių namų)
PERKANT – PARDUODANT NAMĄ VISADA JUMS SAŽININGAI IR
DRAUGISKAI PATARNAUS STASYS JOKUBAITIS.
Telefonai 535-2331 arba 537-2869

T. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS

1814 Berkel Rd., Mississauga L4X 1M7
Telefonas: 625-0707. Savininkas – Tom Thompson

JŪS GALITE PAGELBĖTI!

Jeigu jūs norite pagelbėti savo giminėms, draugams dovanokite
automobilių Lietuvoje ar Sovietų Sąjungoje

Mes siūlome įvairių modelių automobilius, pagamintus Sovietų Sąjungoje:
Lada 2104, Samara 2108, Samara 2109, Niva, Tavria, Luaz.

TAVRIA – 5 greičių
\$5,944 kanadiškais

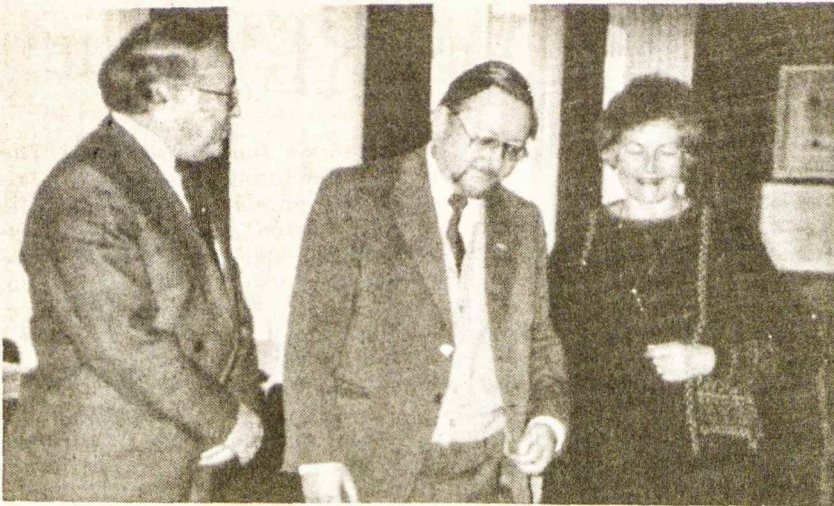
LUAZ JEEP 4x4
\$6,996 kanadiškais

SAMARA 1.5-5 greičių
\$9,000 kanadiškais

Dėl daugiau informacijų prašome kreiptis pas mus

LADA CANADA INC

1790 Albion Road, Rexdale, Ontario M9V 4J8
Telefonas: (416) 748-2100 FAX: (416) 748-2107 TELEX: 06-989241

Bendrovės "Canada Scandinavia Enterprises" pareigūnas savo kabinete priima Lietuvos prezidentas Vytautas Landsbergis. Iš kairės: bendrovės pirm. George Heinonen, Vytautas Landsbergis, bendrovės sekretorė – vertėja Džeja Klībingaitienė

SKAITYTOJAI PASISAKO

PO AUDROS...

Š.m. kovo 27 d. skridau į savo kraštą jau penktą sykį. Tačiau ši kartą mano akys apsipylė skaudžiom ašarom, kai pamaciau tiek daug liūdnu ir baisių vaizdų po kruvinojo sekmadienio Vilniuje.

Atsivežiau specialiai išleista ta proga ženkluką, ant kurio matome Kryžių kalno dalelę Lietuvoje, paženklinantį to kruvinojo sekmadienio datą — 91.01.13.

Taip pat teko matyti visas barikadas aplink Parlamento rūmus, kryžius žuvusiems tautiečiams, prie kurių vis šviežių gėlių padėdama, žvakučių liepsna nuolat kurstoma.

Prie televizijos bokšto tankų išarta žemė, išlaužytos tvoros ir dar dabar budintys tankai su sovietų armijos daliniais skaudina tautiečių širdis. Ir ten keliose vietose, kur mūsų aukos buvo tankais sutriuškintos, stovi keli palinkę kryžiai, bei smūkeliai, gėlėm ir degančiom žvakėm papuošti. O mūsų trispalvė vėliava vis dar bokšte plevėsa, atiduodama pagarbą mūsų žuvusiems didvyriams bei didvyrėms.

Kitą dieną, kai Lietuvos prezidentas Vytautas Landsber-

gis kartu su "Canada Scandinavia Enterprises" bendrovės prezidentu George Heinonen (suomų kilmės) priėmė savo kabinete. G. Heinonen nori išjudinti prekybinius ryšius su Lietuva. Man tenka jam pagelbėti kaip sekretorei ir vertėjai.

Susitikus su prezidentu V. Landsbergiu, mūsų nuotaika pagerėjo, nes jo rami laikysena buvo labai guodžianti, raminanti, paskatinanti ir užtikrinanti. Už mums paskirtą savo taip brangų laiką jam įteikėme dovaną — indėnų "totem pole" statulėlę ir iliustruotą knygą apie Kanadą. D. Klībingaitienė

RAŠO IŠ LIETUVOS

Miela Teta,

Prašau man atleisti, kad taip ilgai jums neparašiau, nes teko garbės saugoti mūsų parlamentą nuo grobių agresijos. Esu savanoris, prisiekęs nepasiduoti iki paskutinio kraujo lašo.

Darbu daug ne tik darže, bet ir tėvynėje. Dar reikia daug pastangų padėti nusimetant galutinai vergijos pančius. Štai ir dabar nežinau, ar šis laiškas pasieks jus, nes Maskvos saugumas labai kontroliuoja laiškus, siunčiamus į užsienį ir dėl to, kad voką puošia pašto ženklas su Vytimi. Arūnas

Kvebeko liberalų biudžetas

Kvebeko 1991-92 m. biudžetą gegužės pradžioje paskelbė premjero R. Bourassos vyriausybės finansų ministeris G. D. Levesque'as, pora dienų pralenktas Ontario finansų ministerio F. Laughreno. Kvebeko biudžetė nebuvo staigmenų, kurių susilaukė Ontario gyventojai. Finansų ministeris G. D. Levesque'as biudžetines išlaidas padidino tik 6,4% iki \$38,4 milijono, pasirinkęs \$3,5 milijono deficitą. Jis teisinosi, kad didesnio deficito neleidžia jau turima Kvebeko provincijos skola.

Dienraščio "The Toronto Star" korespondentė Eloise Morine gegužės 3 d. laidoje rašė, kad bendra Kvebeko vyriausybės skola šiuo metu yra \$45,8 milijono ir kad jos palūkanoms padengti reikia 13,6% biudžetinių pajamų. Ji taipgi primena ir Ontario finansų ministerio F. Laughreno į naują biudžetą įjungtą \$9,7 milijono deficitą. Pasak jos, Ontario vyriausybė dabar turi jau \$51,7 milijono skolos, bet jos palūkanoms padengti išleidžia tik 11,6% biudžetinių pajamų. Mat dabartinis Ontario biudžetas yra \$52,7 milijono, o Kvebeko — \$38,4 milijono.

Finansų ministeris G. D. Levesque'as pažėrė priekaištų Kanados ministerio pirm. B. Mulronio vyriausybei dėl finansinės paramos sumažinimo provincijoms. Jos dabar pačios turi ieškoti papildomų lėšų išlaidoms padengti. Esą dėl to jam teko atsakyti planuoto provincinio 8% prekybos mokesčio sumažinimo iki 7% 1992 m. sausio 1 d. Finansų ministeris G. D. Levesque'as savo sumažėjusiomis lėšomis 4,5% padidino šeimoms mokamus mėnesinius vaikų priedus ir netgi vienkartinį priedą už trečią gimusį kūdikį. Anksčiau už jį ir už sekančius kūdikius buvo mokama \$6.000, o dabar vyriausybė įsipareigojo sumokėti po \$7.500 penkerių metų laikotarpyje. Šia taktika norima padidinti normalų prancūziškos Kvebeko provincijos gyventojų prieaugį.

Ieškodamas papildomų lėšų, Kvebeko finansų ministeris G. D. Levesque'as žengė dau-

gelio kitų ministerių pasirinktu keliu, gerokai padidindamas provincinį mokesčių alkoholiniams gėrimams, rūkalams ir benzinui. Litras benzino nuo š.m. rugsėjo 1 d. pabrangės net keturiais centais. Rūkalų ir alkoholinių gėrimų pabranginimas beveik toks pat kaip ir Ontario provincijoje.

Dienraštis "The Toronto Sun" gegužės 3 d. vėl paskelbė pranešimą apie du metropolinio Toronto policininkus, apkaltintus vienos moters išprievartavimu policijos automobilyje 1984 m. Policijos taryba, ilgai tyrusi šį kaltinimą, nustatė, kad policininkai Rod Pugh ir Gord Trumbley tikrai turėjo seksinius ryšius su ta moterimi tarnybos metu policijos automobilyje. Tai yra didelis policijos nuostatų pažeidimas net ir tuo atveju, jeigu būtų įvykę su moters sutikimu.

Reikalą dar labiau sukomplikavo policininkus apkaltinusios moters nusivylimas už deltais tyrimais, pasibaigus jos nusizudymu. Remiantis policijos nuostatų pažeidimu, iš abiejų policininkų buvo pareikalauta atsistatydinimo. Dabar po penkerių metų paaiškėjo, kad tie nusikaltę policininkai vis dar nėra atsistatydinę, bet dangstosi apeliacijomis ir nieko nedirdami gauna didesnę policininkų algas.

Ekonominis Kanados sulėtė-

timas paskatino sukčius siūlyti imigraciją Australijon. Ši sukčiavimo banga ypač paplito daug ateivių Portugalų turinčiame Toronte. Pradžioje Australija įvairiais skelbimais buvo garsinama JAV. Jie Torontą pasiekdavo paštu. Dabar sukčiai jau rado pakankamai būdų vietinei propagandai, teigiančiai, kad Australijoje kanadiečių laukia tūkstančiai gerai apmokamų darbų. Sukčiai už kelis šimtus dolerių parūpina net tokių darbų fiktyvų sąrašą, užpildo taip pat fiktyvius blankus, pavadintus darbo garantijomis. Belieka tik kreiptis į Australijos konsulatą, gauti vizą ir skristi Australijon. Tik tada paaiškėja dolerių pasiūlymų sukčių apgaulė.

Australijos konsulas Ahmetas Alis jau kovo pradžioje perspėjo kanadiečius nepasitikėti tokias paslaugas už pinigų persančiais sukčiais. Ekonominiai Australijos reikalai šiuo metu taip pat yra sulėtėję, panašūs į Kanados. Pasak konsulo A. Alio, Australija gerai apmokamų darbų neturi ir jų nesiliū užsieniečiams. Nedarbas yra palietęs ir vietinius australus. Į Australijos konsulatą ir ambasadas kasmet kreipiasi beveik pusantro milijono atvykti norinčių ateivių, o išleidžiama tik 124.000. Sukčių labiausiai palietusius Portugalus konsulas A. Alis perspėjo asmeniniu įsijungimu Toronto Portugalų žinių programon.

V. Kst.

Lietuvos prezidentas Amerikoje

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Gorbačiovu mėginąs jį įtikinti, jog geriau turėti tris draugiškus kaimynus, tris mažas Suomijas, kurie palaikytų gerus santykius su rytiniu kaimynu.

E. Savisaaras pažymėjo, kad 50 metų trukusi okupacija padarė Baltijos kraštams nemažiau žalos kaip ir Antrasis pasaulinis karas.

Valstybės departamento sekretorius J. Baker'is priminė baltiečiams — siekiant nepriklausomybės, reikėtų vengti pažeisti Gorbačiovo prestižą.

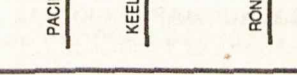
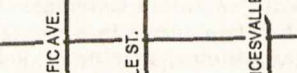
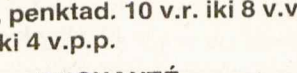
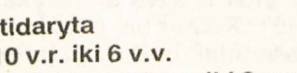
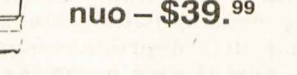
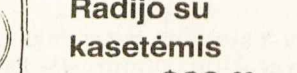
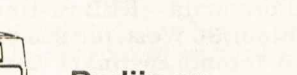
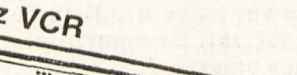
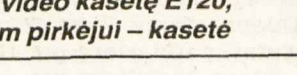
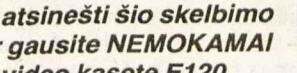
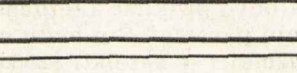
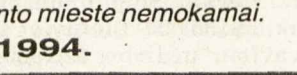
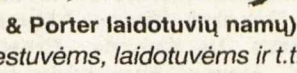
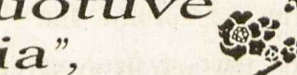
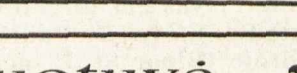
Los Angeles mieste ir Čikagoje

Gegužės 9 d. V. Landsbergis iškrisdo į Los Angeles miestą. Čia aplankė Niksono muziejų ir biblioteką. Julie Eisenhower, buvusio prezidento Niksono dukterė, surengė svečiui iš Lietuvos iškilmingus pietus. Gegužės 10 d. jis susitiko su Los Angeles burmistru T. Bradley. Vakare Los Angeles lietuvių bendruomenė surengė priėmimą-vašes.

Gegužės 11 d. V. Landsbergis atskrido į Čikagą. Loyol'os universitete jam buvo įteiktas teisės mokslų garbės doktoratas. Buvo priimtas Čikagos ar-

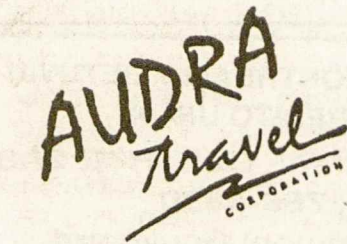
kivyskupo Bernardino, Čikagos burmistro R. Daley. Susitiko taipogi su lietuvių didžiųjų organizacijų atstovais, dalyvavo Švč. Mergelės Marijos šventovėje sekmadienio pamaldose, lankėsi lietuvių liuteronų Tėviškos parapijos šventovėje. Į Lietuvą išskrenda gegužės 16, ketvirtadienį, J.A.

Turner & Porter
laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533-7954

Gėlių parduotuvė "Victoria"

416 Roncesvalles Ave. (prie Turner & Porter laidotuvių namų).
Paruošime gėles įvairioms progoms - vestuvėms, laidotuviams ir t.t.
Prieinamos kainos. Pristatome Toronto mieste nemokamai.
Skambinti tel. 536-1994.

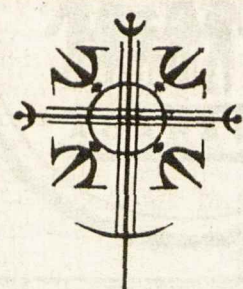
KELIONĖS Į LIETUVĄ 1991 metais!

Maloniai kviečiame naudotis mūsų paslaugomis:

- * Užsakant keliones į Lietuvą ir kitas pasaulio šalis
- * Gaunant visas į Lietuvą
- * Sudarant iškvietus giminėms bei draugams iš Lietuvos viešnagai į Kanadą
- * Išperkant bilietus giminėms iš Lietuvos į Kanadą
- * Išperkant draudimus visais atvejais
- * Užsakant pervežimą autobusu Montrealis-Torontas-Montrealis
- * Perduodant vaistus ir pinigus giminėms bei draugams Lietuvoje
- * Užsakant ekskursijas po Torontą ir jo apylinkes lietuvių kalba (nuo gegužės 19 d.)
- * Siunčiant proginis sveikinimus į Lietuvą

Smulkesnė informacija teikiama visais šiais klausimais pirmadieniais-penktadieniais 9.30 v.r. - 5 v.p.p.

2100 Bloor St. W., Toronto, Ontario M6S 1M7, Canada
Tel. (416) 769-2500, FAX (416) 763-6279

"Dievas teikia mums meilę,
kad mylėtume tą, kurį
Jis mums duoda"

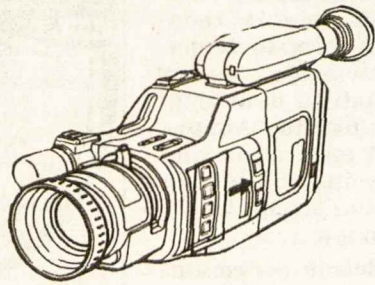
The Lougheed & Barnard
šeimos ir tarnautojai

"Žmonės, kurie atjaučia kitus"
Sudbury, Ontario

ENCHANTE INC.
IMPORTERS EXPORTERS

110220 V • MULTI-SYSTEM • TV • VIDEO • AUDIO • APPLIANCES • CRYSTAL & CHINA
TEL: (416) 769-0631 2938 Dundas Street West,
FAX: (416) 769-0586 Toronto, Ontario, Canada
M6P 1Y8

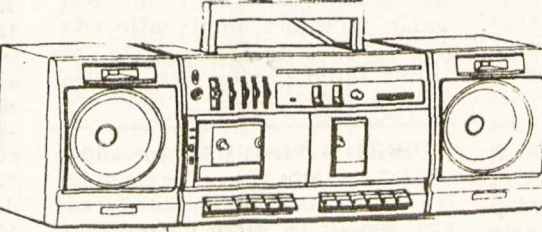

PANASONIC & HITACHI
Video kameros
nuo - \$1199.99

Prašome atsinešti šio skelbimo
iškarpa ir gausite NEMOKAMAI
vieną video kasetę E120,
vienam pirkėjui - kasetė

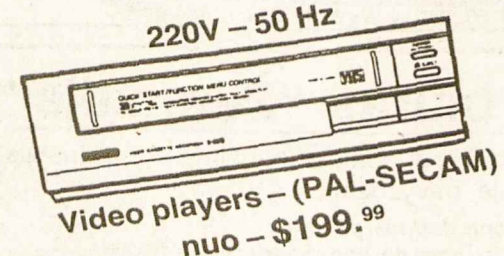
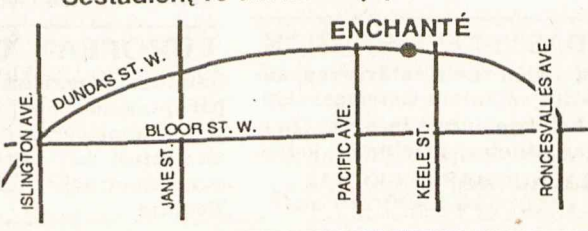
nuo - \$349.99

Radijo su
kasetėmis
nuo - \$39.99

Audio
kasetės
90 minučių
tik \$0.75

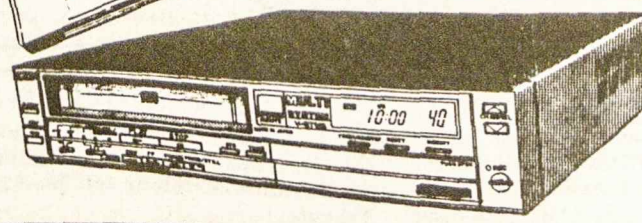
Atidaryta
Pirmad. ir antrad. 10 v.r. iki 6 v.v.
Trečiad, ketvirtad., penktad. 10 v.r. iki 8 v.v.
Šeštadienį 10 v.r. iki 4 v.p.p.

220V - 50 Hz
Video players - (PAL-SECAM)
nuo - \$199.99

Video kasetės
(PAL-SECAM) E120
\$2.60

Multisystem VCR's
nuo - \$529.99
(PAL-SECAM-NTSC)

Mes taip pat pakeičiame
video juostas iš PAL į
NTSC ir iš NTSC į PAL
Speciali kaina 3v. tik \$30.

Taisome
ir
turime
naujų
dalių
Vilniuje,
Lietuvoje

PRANEŠIMAS

A+A

TADAS VADAUSKAS

po sunkios ligos mirė 1991 metų gegužės 7 dieną,
Nanaimo, British Columbia.

Sūnus Vytautas

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS, B.Sc., LL.B.

2 Jane St., Suite 500

Telefonai:

Bloor ir Jane gatvių kampas

įstaigos (416) 762-7393

Toronto, Ontario M6S 4W3

namų 233-0303

Advokatas

VICTOR E. RUDINSKAS,

B. Eng., M. Eng., B.C.L., LL.B., M.B.A.

15 John St., Suite 2

Tel. 240-0594

Weston, Ontario M9N 1J2

(24 valandas)

(arti Lawrence ir Weston Rd.)

FAX 248-5922

Advokatas

PETRAS K. ŠIMONĖLIS B.A. M.L.S. LL.B.

perėmė a.a.advokato Algio Puterio
bylas ir testamentus

3425 Dundas St. W., Suite 200

Telefonas

prie Windermere Ave.

įstaigos (416) 763-3362

Toronto, Ontario M6S 2S4

Vaidotas Jonynas, M.B.A., C.F.A.

Telefonai - (416) 864-2734

1-800-387-1883 (toll free)

- Turi daugiau kaip 13 metų patyrimą investicijų srityje
- Asmeniškai pataria apie "T-Bills", "Canada Savings Bonds", RRSPs, "Mutual funds", auksą ir sidabrą
- Sąžiningai patarnauja lietuviškai arba angliškai

Moss, Lawson & Co. Limited
1 Toronto Street, Toronto, Ont. M5C 2W3

west realty inc., realtor
an independent member broker

Juozas (Joseph)
Norkus
namų pirkimo ir
pardavimo atstovas

patarnauja lietuvių kalba

Nemokamas namų įvertinimas

Lietuvių pensininkų namuose "Vilnius" I-me aukšte.

1700 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6P 4C3

769-1616

DRESHER Ltd.

Real Estate

Member Broker

FAX 233-0285

Tel. 233-3334

3830B Bloor St. W., Islington, Ont. M9B 1K8

Patarnavimai visose pirkimo ir pardavimo srityse.

Kreipkitės į Valterį Drešerį. Kiekviena įstaiga tvarkosi atskirai.
Didžiausia pirkimo ir pardavimo organizacija pasaulyje.

DRESHER INSURANCE BROKERS

Fax 233-0285 - Tel. 231-2661

3830B Bloor Street West, Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja - V. DREŠERIS ir

RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ

Darbo valandos: 9 v.r. - 7 v.v., šeštadieniais - 9 v.r. - 5 v.p.p.

Narys "Better Business" biuro

Patarnavimas - greitas ir tikslus!

V. Dauginis - telefonai (416) 533-1121, (416) 822-8480

Lilija Paceviciene - telefonai (416) 533-1121, (519) 853-3652

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *

* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA - INSURANCE

Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,

1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6

(416) 533-1121 FAX 533-1122

TORONTO

Anapilio žinios

— Kapinių lankymo diena bus gegužės 26, sekmadienį. Pamaldos kapinėse bus 3 v.p.p. Autobusai tą popietę Anapilį važiuos 2.30 v.p.p., o atgal nuo Anapilio išvažiuos 5.30 v.p.p.

— Palaidoti: gegužės 11 d. a.a. Tadas Bartkus, 90 m. iš Sarnia, Ont.; gegužės 14 d. a.a. Juozas Jagėla, 95 m.

— Šiais metais Toronto arkivyskupoje pradėdami Santuokai pasiruošimo mokytojų kursai. Tokiais mokytojais gali tapti visos krikščioniškos gyvenančios santuokinių poros. Mūsų parapijai tokių mokytojų labai reikia, kad jie galėtų tinkamai gyventi paruošti mūsų parapijoje besiruošiančius tuoktis jaunuosius. Šie kursai prasidės rugšėjo 18, trečiadienį, ir vyks trečiadieniais iki gruodžio 4 d. Iš viso bus 13 vakarų nuo 8 v.v. iki 10 v.v., išskyrus vieną datą — spalio 26, šeštadienį, — kada paskaitos tęsis nuo 9.30 v.v. iki 3.30 v.p.p. Jeigu atsisrasti galinčių pasiaukoti šiam darbui, prašome skambinti klebonijon tel. 277-1270. Registracija šioms kursams vyksta iki birželio 30 d.

— Mišios sekmadienį, gegužės 19, 9.30 v.v. už a.a. Elena Vasiliauskienę, 11 v.v. už parapiją; Wasagoje 2 v.p.p. — už Kusinskų šeimos mirusius.

Išganytojo parapijos žinios

— Sekminių dieną, gegužės 19, pamaldos šventovėje 9.30 v.v.

— Sv. Trejybės dieną, gegužės 26, pamaldos šventovėje 9.30 v.v.

Lietuvių namų žinios

— LN valdyba nuosirdžiai dėkoja dail. Joneliui Narienai už paveikslą *Vincas Kudirka* su mūsų Tautos himno žodžiais, kaip padėką už jos rengtą parodą Lietuvių namuose.

— Birželio 1, šeštadienį, "Bloor By The Park" organizacija rengia Bloor gatvės festivalį, tarp Keele ir Dundas gatvių. Šia proga Lietuvių namai ir "Atžalynas" organizuoja naudotų drabužių išpardavinimą. Taip pat bus plaujami automobiliai LN auto aikštėje. Veiks gaivinančių gerimų bufetas, bus parduvinėjami pyragaičiai ir kitokie skanumynai. Pelnas skiriamas Lietuvių slaugos namų statybai. Norintieji paaukoti drabužių ar šiaip nereikalingų daiktų prašomi visa pristatyti į Lietuvių namų rąstinę.

Aukos slaugos namams

\$1,000 — L. A. Monstvilai; \$500 — A. B. Ledienė, P. J. Malia, Georgetown, Ont., F. Mockus, A. T. Sekonai; \$300 — G. Kaulienė, Z. Rickienė, Stoney Creek, Ont.; \$250 — J. Raskauskas; \$100 — J. Kristolaitis, Millgrove, Ont., O. Kymantas, dr. P. Morkis, A. McAleer-Birstonaitė, Barrie, Ont., A. Pakalnis, M. V. Tamulaitis; \$50 — M. Zemaitienė.

A. a. Henriko Chveduko atminimui \$50 — J. Aniol; a. a. Jono Žeko atminimui \$50 — J. Aniol; a. a. Alberto Niunevos atminimui \$50 — J. Aniol; a. a. Algirdo Šukio atminimui \$25 — J. Carruthers.

Iš viso statybos fonde yra \$440,140. Aukos priimamos "Paramos", Priskelimo parapijos ir "Talkos" kredito kooperatyvuose. Aukos atleidžiamos nuo valstybinių mokesčių. Aukos galima siųsti ir tiesiogiai šiuo adresu: Labdaros fondas, Lietuvių slaugos namai, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

Profesorių ir studentų susitikimas

Lituanistikos tyrimo centre, 5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL, yra kviečiamas buvusių *Palatijo universiteto profesorių ir studentų susitikimas*, kuris įvyks gegužės 25, šeštadienį, 10 v.v. — 12 v.p.p. Prašoma visų pasistengti jame dalyvauti. Registruoti šiuo adresu: Danutė Eidukienė, 4629 S. Mozart St., Chicago, IL 60632 USA, tel. (312) 376-2153. Inf.

SAVE-O-WAY

2239 Bloor St. W., Toronto, Ontario

(prie Runnymede g-vės)

Atidaryta pirmą-penktad.

nuo 10 v.v. iki 6 v.v.

šeštad. nuo 10 v.v. - 5 v.p.p.

Tel. 416-762-7775

Siunčiamas siuntinius

į Lietuvą, Latviją,

Estiją, Ukrainą ir

Gudiją

15 metų patirtis. Skambinti Paulius Stanevičius tel. (705) 428-6502,

444-0116 Wasaga Beach ir Toronto apylinkėse

BALTIC CONSTRUCTION

Namų įrengimai ir pataisymai:

* medžių pjūviai * tvoros * dažymas * stogai * prieplaukos (decks) * įvairių cemento darbai (masonary)

* "drywall" * "security" sistema

Įkainojimas nemokamas. Pensiūnams nuolaida.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Praėjusį sekmadienį per 10.15 v.v. Mišias vyks. P. Baltakis, OFM, teikė Sutvirtinimo sakramentą 13 parapijos jaunuliu: Tanya ir Tamara Coyle, Lily Gruchalla, Trina Hurst, Jonui Kavaliauskui, Kristoforiui Krasauskui-Tyler, Vincentui Liačui, Petrui Matukui, Gintautui Neimanui, Lydijai Pranaitytei, Vitai Šileikaitei, Ramintai Slapšytei, Kristinai Steponaitytei, Renatai Julevičiūtei. Juos paruošė R. Radžiūnaitė, M. Balaišyte ir D. Grauskauskaitė.

— Ruošiasi tuoktis: Victor Raab su Patricia Furlotte.

— Charizmatinis maldos būrelis gegužės mėnesio antradieniais, tuoj po gegužinių pamaldų, lieka šventovėje vienos valandos bendrai maldai.

— Tarptautinis "Karavanas" Toronte — birželio 14-21 d.d. Lietuvių paviljonas "Vilnius" bus įrengtas Prisikėlimo patalpose. Sudarytas specialus komitetas, kuriam pirmininkauja V. Taseckas. Parodą organizuoja L. Nakrošienė, maistą ir virtuvę rūpinasi Z. Stravinskienė ir B. Čepaitienė, baro reikalus tvarkys A. Genys, pyragus — J. Vingelienė, dekoracijas — Aida Vekterytė; "Atžalyno" ansamblio atlikmeninė programa. Pasų platinimu rūpinasi B. Čepaitienė, paviljono karalaitė — Irena Poškutė. Pernai paviljono \$5,000 pelnas buvo paskirtas Pagalbos Lietuvai vajui, šiais metais pelnas bus skiriamas lietuvių slaugos namų vajui.

— Registracija į vasaros stovyklą "Kretingoje" jau pradėta. Lietuviškai kalbantiems vaikams — nuo birželio 29 d. iki liepos 13 d., lietuviškai nekalbantiems lietuvių kilmės vaikams — nuo liepos 14 iki liepos 27 d. Stovyklų informacijas teikia Lina Kulavičienė 766-2996 ir Rūta Jaglovaitė 622-9919.

— Mišios gegužės 19, sekmadienį, 8.30 v.v. — už a.a. Kestūnų šeimos mirusius, 9.20 v.v. — už a.a. Leoną Dromantą, 10.15 v.v. — už gyvas ir mirusias motinas, a.a. Stasį Gaidelį, Joną Simanavičių, 11.30 v.v. — prašant Lietuvai laisvės.

Prisikėlimo parapijos kredito kooperatyvas "Tėviškės žiburiai" aukojo \$1000 ir "Paramos" kredito kooperatyvas — \$500.

A. a. H. Chveduko atminimui Elzė ir Zigmąs Kazlauskai "Tėviškės žiburiams" aukojo \$25.

A. a. Algio Šukio atminimui Jadvaga Rimšaitė aukojo "Caritui" \$50.

A. a. Adelės Bernotaitienės ir sūnėno Jono atminimui Antanas Bernotaitis "Tėviškės žiburiams" aukojo \$60.

A. a. Prano Pargausko pirmųjų mirties metinių atminimui sūnus Pranas Pargauskas "Tėviškės žiburiams" atsiuntė auką \$50.

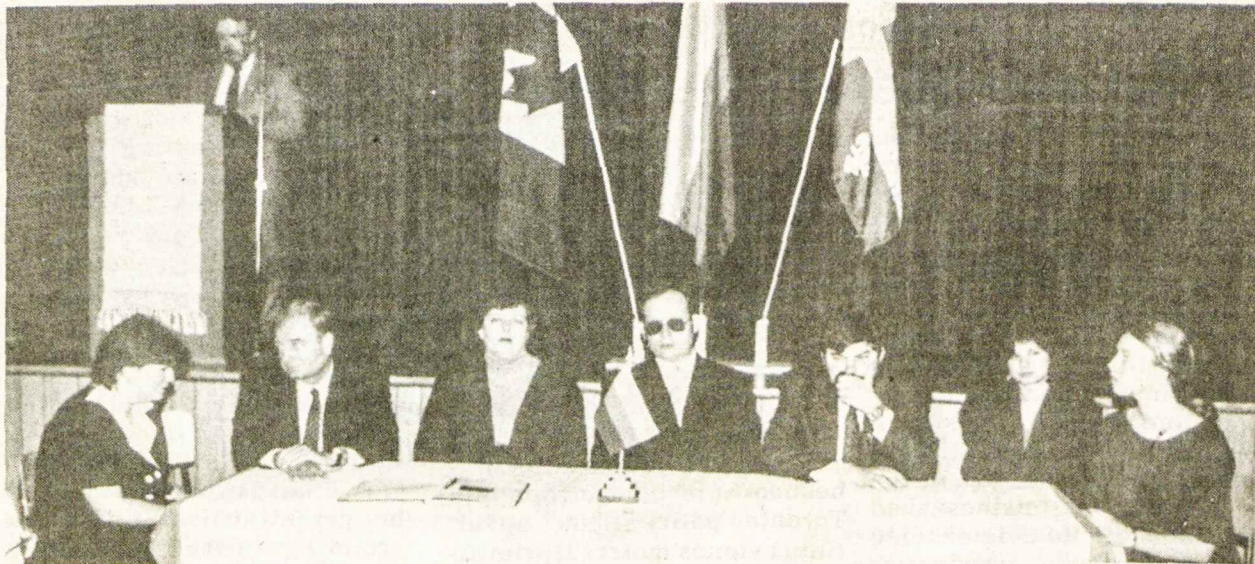
Motinių pagerbtuves gegužės 12, sekmadienį, Anapilio salėje surengė Lietuvos kankinių parapijos taryba. Rengėjų vardu iškilmė pradėjo V. Narušis, pakviesdamas pranešėjos pareigoms puskietę J. Dziemionienę. Ji poetiškai posmais pasveikino motinas ir pakvietė scenon Anapilio vaikų chorą, vadovaujamą N. Benotienės. Gausus choras, pasipuošęs dailiomis uniformomis, atliko sceninę programą — giedojo, dainavo, deklamavo, trepsėjo, o po programos bėgo su gėlėmis pas savo motinas. Choriui akompanavo vadovė padėjėja D. Zelenkevičiūtė. Gausūs dalyviai vaišinosi ir gėrėjosi šauniais valgiais, pagamintais J. Gurklienės bei jos talkininkių. Tai buvo graži iškilmė, rūpestingai paruošta, įgalinusi ypač jaunus šeimas dalyvauti. Reikia tikėtis, kad ši prasminga tradicija ir toliau bus puoselėjama.

Atitaisymas. Lietuvos ministerio pirmininko Gedimino Vagnoriaus priėmimo Otavoje, kaip buvo rašyta "TZ" 18 nr., KLB Otavos apylinkės vardu kalbėjo ne pirm. Rita Rudaityte, o valdybos narys — Vytautas Radzius.

Prašo pagalbos

Darius Merkeliš, 19 m., studentas, prieš 3-jus metus susirgęs sunkios formos cukriniu liga. Gydytojai patarė gydytis užsienyje. Būtų labai dėkingas, jei kas galėtų pagelbėti. Rašyti šiuo adresu D. Merkeliš, Ateities takas 8-19 Tauragė, Lithuania.

LIETUVIŲ PENSININKŲ NAMUOSE "Vilnius Manor" išnuomojamas butas. Skambinti tel. 762-1777 Toronte.

Lietuvos ministras pirm. Gediminas Vagnorius su kitais žmonėmis prie mikrofono KLB Montrealio apylinkės pirm. A. Staškevičiaus.

Dailininkų - VERONIKOS PAULIONIENĖS tapybos ir VALENTINOS BALSINIENĖS keramikos

PARODA

gegužės 25-26 dienomis Anapilio naujoje Parodų salėje.

Atidarymas — gegužės 25, šeštadienį, 4 valandą po pietų.

Gegužės 26, sekmadienį, paroda bus atidaryta po 9.30 v.v. pamaldų.

Maloniai kviečiame visus atsilankyti —

Anapilio moterų būrelis

Toronto Maironio mokykla ir Aukštesnieji lituanistiniai kursai

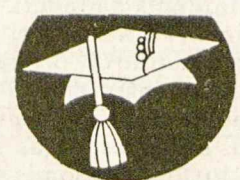
maloniai kviečia Jus dalyvauti

Iškilmingame mokslo užbaigimo akte ir vakarienoje,

kuri įvyks š. m. gegužės 17, penktadienį, 6.30 v.v.,

Prisikėlimo parapijos salėje.

MAIRONIO MOKYKLA

Bilietai gaunami mokykloje arba pas B. Batraks tel. 271-1640.

Remkime BALTIJOS KELIĄ KANADOJE! Eitynės už laisvę 1991 m. birželio 16, sekmadienį.

Kanados baltiečių federacija praneša, kad ekumeninės pamaldos sibiriniams trėmimams paminėti įvyks š. m. birželio 14, penktadienį, 7 v.v. Šv. Pauliaus katedroje (Bloor St. E. netoli Church St.), Toronte. Inf.

Estai, latviai ir lietuviai rengia ir šiais metais eitynes "The Baltic Way In Canada, Freedom Walk". Pernai šiuo būdu buvo surinkta \$135,000. Lietuviai savo dalyvavimu uždirbo \$20,000. Ši suma buvo paskirta Lietuvos ligoninių paramai. Šių metų eitynų užmojis — suteikti \$250,000. Eitynės įvyks sekmadienį, birželio 16, nuo 8 v.v. iki 10 v.v. Žygiavimas prasidės Harbourfront, 235 Queens Quay West. 25 km maršrutas: palei ežerą per High Park, Bloor ir College gatvėmis palei Lietuvių namus, Prisikėlimo parapiją, Latvių namus, Broadway gatve per Estų namus ir atgal iki Harbourfront, kur eitynės baigsis.

Visi tautiečiai prašomi eitynėse gausiai dalyvauti ir paremti lietuvišką veiklą. Registracijos blankus bus galima gauti parapijoje ir lietuviškoje staigoje. Informacija — KLB raštineje, 1573 Bloor St. West, tel. 588-6225. KLB Toronto apylinkės valdyba

Rasa Vaidilaitė rašo Pagalbos Lietuvai k-tui: "Suprasdama šį svarbų reikalą padėti Lietuvai įgyvendinti nepriklausomybę, skiriu \$100 iš savo mergvakario dovanų". Komitetas dėkoja jaunai aukotojai ir linki laimingo, lietuviško šeimos gyvenimo.

M. Uleckienė

"LEDAS" REFRIGERATION

Taisau — visų rūšių šaldytuvus; automobilių vėsinimo sistemas; skalbimo bei džiovinimo mašinas. Darbas garantuotas, prieinama kaina.

RAIMONDAS JARECKAS tel. (416) 536-8390 Toronte.

Baltiečių moterų tarybos rengiamas paskaitų ciklas *Baltijos mozaika* įvyks š. m. gegužės 29, trečiadienį, 7.30 v.v. Toronto Lietuvių namų D salėje. Jo metu kalbės: Nemmi Rand — "Žurnalizmas Estijoje", Laimdota Jesse — "Moterys šių dienų Latvijoje" ir neseniai iš Lietuvos grįžęs Algirdas Vaičiūnas — "Svietimas Lietuvoje". Visi kviečiami gausiai dalyvauti.

Kanados lituanistinių mokyklų metraštinis "Mūsų mokykla 1990-91" jau atspausdintas "Danaitis Associates, Inc." spaustuvelyje. Redagavo Ramūnė Sakalaitė-Jonaitienė. 134 psl. leidinys, iliustruotas Rimo Pranaičio ir Rimo Paulionio nuotraukomis, gražiai pavaizduoja mokyklų darbą, rūpesčius, nuotaikas. Š. m. metraštyje yra ir tikybos skyrius. Iš jo matyti, kad Toronte Maironio mokykloje šiais mokslo metais iki penktos skyrėsi tikybą dėstė Dalia Agurkytė ir seselė Irena. Nuo VI sk. lituanistinė tikyba nedėstoma. Tai vienas iš mokyklos trūkumų.

Pažymėtina, kad šis metraštinis apima šių vietovių šeštadienines mokyklas: Hamiltono, Kalgario, Londono, Montrealio, Otavos ir Toronto. Techniškai leidinys labai gražiai atspausdintas.

ĮMOKĖJUS PINIGUS į paslaugas "Rūta" sąskaita, jūs galite aprūpinti Lietuvoje savo gimnazičius, draugus, senelius ir vaikų namus šviežia skerdiena — 70 kg (\$130), rūkytos mėsos gaminiams — 20 kg (\$150), sausos maisto rinkiniu — \$150. Visi užsakymai pristatomi į namus. Tel. rautis tel. 1-(416)-536-4742, Toronte.

EUROPEAN CATERING

Gaminamas maistas visom progom, parūpinama salė, muzika, gėlės, sutvarkomi gerimų (baro) reikalai. Skambinti bet kuriuo laiku: Antanas Gataveckas tel. (416) 234-0243 Toronte.

Daugiakultūriniam festivalyje gegužės 3 d. dalyvavo ir Bishop Allen akademijos studentės. Lietuvaiteis atstovavo Lina Paulionytė.

Kun. Valerijus Rudzinskas Lietuvoje išleisdino savo poezijos rinkinį "Anapus nakties šviesa". Jo autorius jau iš seniau reikišias poetine kūryboje, bet, gyvendamas sovietinėje prispaujoje, negalėjo plačiau pasireikšti. Jis yra sudaręs jau keletą savo eilėraščių rinkinių ir įteikęs "Ateities" leidyklai Čikagoje. Lietuvoje šiuo metu jis klebonauja Rudaminoje ir redaguoja nedidelio formato žurnalą "Gyvenimas šviesoje". Jei kas norėtų susipažinti su jo naujuoju eilėraščių rinkiniu "Anapus nakties šviesa", tesikeipia šiuo adresu: V. Kolyčienė, 86 Glenholme Ave., Toronto, Ont. M6H 3B1.

PADEKA

Nuosirdžiai dėkoju visiems už gėles ir lankymą man būnant Toronte ligoninėje. Daugiausia esu dėkinga Mildai Butrimienei už kasdieninį lankymą.

Irena Kaliukevičienė

ISNUOMOJAMAS kambarys ir virtuvė vedusiųjų porai ar pavieniams asmenims vasaros sezonui ant ežero kranto Wasagoje-Springhurst. Skambinti vakarais tel. 416-239-7268.

GEGUŽĖS ILGAJĮ SAVAITGALĮ Wasagoje galime valyti, sutaisyti, dažyti vasarnamius ir aplinką. Skambinti Antanui arba Danutei tel. 259-9940 nuo 9 v.v. iki 5 v.p.p.

PARDUODAMAS grynas bičių medus. Kreiptis pas bitininką J. Norkų (didesnius kiekius pristatų į namus) tel. 389-8179. Taip pat galima gauti Anapilio knygyne.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka staliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 769-5024 Toronte.

MONTREALQUE

Pirmąją Komuniją gegužės 5 d. AV šventovėje priėmė Violeta Aleškevičiūtė ir Tomas Rudinskas. Šventovė buvo gražiai papuošta gėlėmis ir pamaldų metu pirmą kartą giedojo mergaičių chorėlis, paruoštas seselės Paulės. Ta pati seselė parengė vaikučius ir Pirmajai Komunijai.

I visuotinį Lietuvos šaulių sąjungos tremties suvažiavimą, įvykusį balandžio 20-21 d.d., buvo nuvažiuavę 28 montrealiečiai.

Keliolika montrealiečių balandžio 30 d. buvo nuvykę į skubiai suorganizuotą demonstraciją Otavoje prie Sovietų ambasados.

Lietuvos šaulių sąjungos pirmininkui Gediminui Jankui, beveik mėnesį paviešėjusiam Kanadoje, Montrealio šauliai gegužės 4 d. AV parapijos salėje surengė atsisveikinimo vakarienę.

Apie a.a. Juozo Urbšio mirtį "The Gazette" pranešė gegužės 2 d. laidoje. Dienraštis pažymėjo, kad jis buvo laisvos Lietuvos užsienio reikalų ministeris nuo 1938 m. gruodžio mėnesio iki 1940 m. birželio, kai, sovietams okupavus Lietuvą, buvo areštuotas ir deportuotas į Sibirą. Ten išbuvo 13 metų. Mirė, sulaukęs 95 m. amžiaus.

Žvejotojų-meškeriojų klubo "Nida" balandžio 28 d. suruošti pietūs davė \$648 pelno, kuris paskirtas Pagalbos Lietuvai vajui. Pietų metu tam pačiam tikslui buvo surinkta \$925. Prieš kurį laiką klubas iš savo izdo Lietuvos palubos vajui buvo paskyręs \$500.

"Lito" metinis susirinkimas įvyks gegužės 25 d., 4 v.p.p., AV parapijos salėje. Registracija 3-4 v.p.p. B.S.

ADAMONIS

INSURANCE AGENCY INC.

praneša, kad mūsų tarnautojos

JOANA ADAMONYTĖ

DONNA SVRAKA

lankė draudos kursus McGill universitete, išlaikė Associate Insurance Broker egzaminus ir, atlikusios praktiką, yra priimtos narėmis į Insurance Brokers Association Kvebeko provincijoje.

DONNA SVRAKA tvarko draudimus, atskaitomybę, apskaičiuoja kainas, aptarnauja klientus (3 metų darbo praktika).

JOANA ADAMONYTĖ tvarko draudimus, apskaičiuoja kainas, aptarnauja klientus ir pavaduoja P. Adamonį. (8 metų darbo praktika).

Jų darbas užtikrina geresnį patarnavimą mūsų klientams.

Kreipkitės: tel. 722-3545

LITAS

MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DeSeve St., Montreal, Que. H4E 2A8
Tel. 766-5827; 766-5830

Skyrius: 3907A Rosemont Boulevard

VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI

AKTYVAS — virš \$28,000,000 REZERVAS — virš milijono.

MOKA UŽ:

Certifikatus	9 1/4%	Taupymo — special.	6 %
Term. indėlius:		Taupymo — su gyv. dr.	5 1/2%
1 metų	8 %	Taupymo — kasdienes	5 1/2%
180 d. - 364 d.	7 3/4%	Einamos sąsk.	4 1/2%
120 d. - 179 d.	7 3/4%	RRIF — RRSP — term.	9 3/4%
60 d. - 119 d.	7 3/4%	RRIF — RRSP — taup.	6 1/4%
30 d. - 59 d.	7 1/2%		

IMA UŽ:

Nekiln. turto nuo 10 3/4%, asmeninės — nuo 12 %

Informacija apie naujausias palūkanas "Lite"

KASOS VALANDOS:

	1475 DeSeve	3907A Rosemont
Pirmadieniais	9.00 - 3.00	10 - 2
Antr., treč.	9.00 - 3.00	
Ketvirtadieniais	12.00 - 8.00	3.00 - 7.00
Penktadieniais	10.00 - 6.00	2.00 - 6.00

PARDUODAME ĮVARIŲ PLOČIŲ BATUS

SHOES

SPECIALIZING IN WIDE WIDTHS SINCE 1953

LADIES SHOES	LADIES BOOTS	MEN'S SHOES
- FASHION • DRESS - CASUAL • CORRECTIVE - SIZE 3-13 - WIDTHS D-EEEE-EEEE	- WIDE WIDTHS - EXTRA WIDE CALFS & FOOT - SIZES 4-12 - WIDTHS D-EEEE-EEEE	- SIZES 4-13 - WIDTHS EEE-EEEE

Always a size & width better

783-1702 783-8839

884-A EGLINTON WY. @ BATHURST

Paslaugų biuras "Žemaitija"

pasiruošęs jums padėti bet kokiais klausimais, susijusiais su giminėmis Lietuvoje, pavyzdžiui:

- nuvežti jėms įvairius daiktus, pinigų;
- padės nupirkti vertingas dovanas bendroje Lietuvos-Vokietijos parduotuvėje "Vilbara" (galite gauti prekių sąrašą ir kainas);
- pasiųs FAX'u į Lietuvą laiškus, dokumentus, kitus rašytinius pranešimus ir pristatys į bet kurią vietą per 24 valandas;
- organizuoja didelių krovinių (automobilių, baldų ir kt.) pervežimą laivu Lietuvoje.

Skambinkite! "ŽEMAITIJA" atlieka daug paslaugų.

Kreiptis į R. Mačiuką tel. (416) 385-3453
FAX (416) 385-1995

CATERING